

(eS)

**Badanie społecznej
wartości dodanej podmiotów
ekonomii społecznej w Polsce
za pomocą narzędzia eSometr**

Raport z badania

Jakub Głowacki, Magdalena Jelonek

**Badanie społecznej
wartości dodanej
podmiotów ekonomii
społecznej w Polsce
za pomocą narzędzia
eSometr
Raport z badania**

JAKUB GŁOWACKI

MAGDALENA JELONEK

Raport powstał w ramach podzadania 2.2
Opracowanie i przetestowanie metody mierzenia
społecznego oddziaływania podmiotów
ekonomii społecznej w Polsce (audyt społeczny)

KRAKÓW, 2013

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Niniejsza publikacja została przygotowana w wyniku realizacji projektu „Zintegrowany system wsparcia ekonomii społecznej”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie

Niniejsza publikacja odzwierciedla wyłącznie poglądy Autorów

**UNIwersYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE**

Wydawca:

Małopolska Szkoła Administracji Publicznej
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
ul. Rakowicka 16, 31-510 Kraków
www.msap.uek.krakow.pl

©Małopolska Szkoła Administracji Publicznej
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Skład, druk, redakcja językowa i korekta:

CBP – Centralne Biuro Projektowe
www.cbprojektowe.pl

ISBN:

978-83-89410-42-9

Publikacja została wydrukowana na papierze ekologicznym

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	6
Wstęp	7

CZĘŚĆ I. KONCEPCJA I METODOLOGIA BADANIA SPOŁECZNEJ WARTOŚCI DODANEJ

Spółeczna wartość dodana – ujęcie teoretyczne	11
Przyjęte wymiary oceny PES	12
Podmioty poddawane ocenie oraz organizacja badania społecznej wartości dodanej PES	16

CZĘŚĆ II. RAPORT Z II EDYCJI BADANIA SPOŁECZNEJ WARTOŚCI DODANEJ PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ

Charakterystyka podmiotów objętych badaniem, porównanie prób 2011/2012 i 2013	19
Podstawowe charakterystyki statystyczne badanych podmiotów – 2011/2012 i 2013	25
Zatrudnienie	25
Inwestycje w kapitał ludzki	28
Reintegracja zawodowa	29
Reintegracja społeczna	31
Kapitał społeczny	33
Społeczność lokalna	38

CZĘŚĆ III. RAPORT Z I EDYCJI BADANIA SPOŁECZNEJ WARTOŚCI DODANEJ PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ

Charakterystyka podmiotów objętych badaniem, porównanie prób 2011 i 2012	43
Podstawowe charakterystyki statystyczne badanych podmiotów – 2011 i 2012	48
Zatrudnienie	48
Inwestycje w kapitał ludzki	52
Reintegracja zawodowa	53
Reintegracja społeczna	55
Kapitał społeczny	57
Społeczność lokalna	61

**CZĘŚĆ IV. PILOTAŻ NARZĘDZIA DO BADANIA SPOŁECZNEJ WARTOŚCI
DODANEJ PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ W POLSCE. RAPORT
Z BADANIA..... 65**

ANEKS 73

ZAŁĄCZNIK nr 1. Zagregowane wartości indeksów ESometr – II edycja badania społecznej wartości dodanej.....	74
Ogólne wartości indeksów.....	74
OBSZAR 1 – INTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA.....	74
OBSZAR 2 – KAPITAŁ SPOŁECZNY.....	77
OBSZAR 3 – SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA	78
ZAŁĄCZNIK nr 2. Zagregowane wartości indeksów ESometr – I edycja badania społecznej wartości dodanej.....	80
Ogólne wartości indeksów.....	80
OBSZAR 1 – INTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA.....	80
OBSZAR 2 – KAPITAŁ SPOŁECZNY.....	82
OBSZAR 3 – SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA	83
Analiza uzyskanych wyników w odniesieniu do formy prawnej PES.....	85
OBSZAR 1 – INTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA.....	85
OBSZAR 2 – KAPITAŁ SPOŁECZNY.....	89
OBSZAR 3 – SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA	91
ZAŁĄCZNIK nr 3. Wybrane wyniki badania pilotażowego narzędzia ESometr.....	93
ZAŁĄCZNIK nr 4. Zestaw wskaźników wykorzystanych w narzędziu ESometr.....	120
WYMIAR 1.1 – Zatrudnienie (L).....	120
WYMIAR 1.2 – Inwestycje w kapitał ludzki (IKL).....	120
WYMIAR 1.3 – Reintegracja zawodowa (RZ)	120
WYMIAR 1.4 – Reintegracja społeczna (RS).....	120
WYMIAR 2.1 – Usieciwienie (S)	121
WYMIAR 2.2 – Aktywizacja społeczna (AS).....	121
WYMIAR 3.1 – Usługi deficytowe (UD).....	121
WYMIAR 3.2 – Produkt lokalny (PL).....	121
WYMIAR 4.1 – Kondycja finansowa (WF)	121
WYMIAR 4.2 – Wiarygodność ekonomiczna (WE).....	122

ZAŁĄCZNIK nr 5. Wzory indeksów wykorzystywanych w narzędziu ESometr.....	123
WYMIAR 1.1 – Zatrudnienie (L).....	123
WYMIAR 1.2 – Inwestycje w kapitał ludzki (IKL).....	123
WYMIAR 1.3 – Reintegracja zawodowa (RZ)	124
WYMIAR 1.4 – Reintegracja społeczna (RS).....	125
WYMIAR 2.1 – Usieciowienie (S).....	125
WYMIAR 2.2 – Aktywizacja społeczna (AS).....	126
WYMIAR 3.1 – Usługi deficytowe (UD).....	127
WYMIAR 3.2 – Produkt lokalny (PL).....	127
WYMIAR 4 – Wiarygodność ekonomiczna (WE).....	127
Literatura	129

WYKAZ SKRÓTÓW

CAWI	– <i>Computer Assisted Web Interviews</i> (wywiad internetowy wspomagany komputerowo)
CIS	– Centrum Integracji Społecznej
ES	– Ekonomia społeczna
MPIPS	– Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MSAP UEK	– Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie
Narzędzie ESometr	– Aplikacja dostępna on-line służąca do oceny społecznej wartości dodanej tworzonej przez podmioty ekonomii społecznej
PES	– Podmioty ekonomii społecznej
SWD	– Społeczna wartość dodana
ZAZ	– Zakład Aktywności Zawodowej
ZSWES	– Projekt „Zintegrowany System Wsparcia Ekonomii Społecznej”

WSTĘP

Niniejsze opracowanie jest efektem prac prowadzonych przez Małopolską Szkołę Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (MSAP UEK) w ramach podzadania 2.2 *Opracowanie i przetestowanie metody mierzenia społecznego oddziaływania podmiotów ekonomii społecznej w Polsce (audyt społeczny)* projektu „Zintegrowany System Wsparcia Ekonomii Społecznej”, finansowanego ze środków Unii Europejskiej (Europejskiego Funduszu Społecznego) w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, priorytet I. Zatrudnienie i integracja społeczna, działanie 1.2. Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej.

Prowadzone przez Małopolską Szkołę Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie badania społecznej wartości dodanej są pierwszym tego typu przedsięwzięciem w Polsce. Jest to jednocześnie kontynuacja działań prowadzonych od ponad 2 lat w ramach projektu „Zintegrowany System Wsparcia Ekonomii Społecznej”. Dotychczas zrealizowane prace polegały m.in. na przygotowaniu szczegółowej koncepcji mierzenia społecznej wartości dodanej, opracowaniu narzędzia w formie aplikacji internetowej (narzędzie ESometr), które służy zwymiarowaniu tej trudnej do uchwycenia kategorii, poddaniu go pilotażowi na grupie ok. 40 pomiotów ekonomii społecznej oraz zebraniu danych podczas dwóch tur badania społecznej wartości dodanej PES¹.

Na potrzebę opracowania metody pomiaru społecznej wartości dodanej PES złożyło się wiele przesłanek, z których najważniejsze zostały zidentyfikowane wśród osób projektujących polityki mające wpływ na sektor, w tym dysponentów środków finansowych. Były to:

- chęć zwiększenia przejrzystości działań organizacji świadczących usługi publiczne lub finansowane ze środków publicznych (rządowych, samorządowych, unijnych),
- chęć udowodnienia efektywności podejmowanych przez podmioty działań, np. podczas konkurencji o dostęp do środków finansowych (zarówno publicznych, jak i prywatnych) czy wykazania potencjalnym donatorom zasadności wsparcia konkretnych podmiotów,
- konieczność podkreślenia wewnętrznego zróżnicowania sektora oraz wyróżnienia tych podmiotów, które są szczególnie aktywne.

Nie tylko decydenci zwrócili uwagę na celowość opracowania takiego narzędzia, ale też same PES podkreślały, że:

- istnieje potrzeba potwierdzenia przez organizacje społeczne przydatności i słuszności podejmowanych działań w wymiarze społecznym i gospodarczym (autoewaluacji), w tym udowodnienia, że nie koliduje ona z realizacją celów społecznych, a wręcz je wspiera,

¹ Badania pilotażowe realizowano w okresie od stycznia do listopada 2011 r. I tura badania została przeprowadzona na przełomie 2012 r. i 2013 r., a II tura rozpoczęła się w kwietniu, a zakończyła w sierpniu 2013 r.

- zasadne jest tworzenie warunków do dobrej komunikacji z otoczeniem, kreowanie wizerunku, komunikacja z interesariuszami, które są niezbędne do budowania wiarygodności opartej na zaufaniu.

Narzędzie ESometr (dostępne pod adresem: www.esometr.msap.pl) jest platformą, która, z jednej strony, pozwala dokonać oceny PES, a z drugiej – sukcesywnie tworzy bazę benchmarkingową, która w przyszłości może posłużyć do podejmowania strategicznych decyzji dotyczących kreowania rozwoju ekonomii społecznej, zarówno na szczeblu regionalnym, jak i krajowym. Jest to równocześnie narzędzie z założenia „otwarte” – w przyszłości będzie możliwe dodanie do niego dodatkowego komponentu, np. w sytuacji wzrostu potrzeby ukierunkowania działań PES na aktywności dotychczas uznawane za mniej istotne. Mocnymi stronami narzędzia są: jego elastyczność (np. możliwość wyboru przez pojedynczy podmiot grup, z którymi będzie się porównywać), łatwość wprowadzania danych (narzędzie webowe, pokazujące postęp prac, możliwość uzupełniania kwestionariusza przez kilka osób, instrukcje, podpowiedzi), wielowymiarowy charakter oceny (uwzględnienie trzech kluczowych wymiarów aktywności PES), zwiększenie rzetelności oceny poprzez zastosowanie wskaźników syntetycznych, rezygnacja z odgórnego wyznaczania wartości brzegowych (w tym optymalnych) dla osiągnięć podmiotów (osiągnięcia optymalne dla podmiotu są wyznaczone przez osiągnięcia podmiotów podobnych do podmiotu badanego).

Stworzoną i przedstawioną poniżej koncepcję pomiaru społecznej wartości dodanej oraz przygotowane narzędzie ESometr należy potraktować jako autorską propozycję, komplementarną, ale niekoniecznie konkurencyjną względem innych modeli i metod. Samo narzędzie ESometr może być użyteczne dla PES zarówno w procesie budowania wiarygodności wśród interesariuszy i donatorów, jak i podczas dokonywania autoewaluacji własnych działań.

Celem niniejszej publikacji jest prezentacja wyników dwóch edycji badania PES narzędziem ESometr przeprowadzonych w 2012 i 2013 r., jak również wyników badania pilotażowego zrealizowanego w 2011 r. Równocześnie należy podkreślić, że w raporcie prezentowane są jedynie zestawienia zagregowane (dla klas podmiotów, a nie pojedynczych jednostek), co jest zgodne z założeniami etyki badawczej².

² Niestety, tym samym ze względów formalnych nie jest możliwe pokazanie najciekawszego komponentu narzędzia, który służy do porównań konkretnej jednostki (np. spółdzielni X) z wybraną klasą podmiotów (np. innymi spółdzielniami), czyli pozwala na oszacowanie rzeczywistej wartości dodanej generowanej przez dany PES. Mamy jednak nadzieję, że ciekawość podmiotów, jak działa ten komponent będzie skutkować wzrostem liczby zarejestrowań na stronie www.esometr.msap.pl i wykorzystaniem narzędzia ESometr.

Publikacja ta została podzielona na cztery zasadnicze części. W pierwszej z nich w sposób skrótowy przedstawiono metodologię przyjętą w procesie konstruowania narzędzia ESometr, będącą punktem wyjścia do przeprowadzenia ww. edycji badania społecznej wartości dodanej. W części poświęconej metodologii badania poruszono kwestie związane z definiowaniem społecznej wartości dodanej, wymiarami oceny PES oraz charakterystyką podmiotów zaklasyfikowanych do grupy podmiotów ekonomii społecznej. Odniesiono się ponadto do najważniejszych wniosków wynikających z badania. W części drugiej przedstawiono wyniki II edycji badania społecznej wartości dodanej PES, a w trzeciej wyniki badania podmiotów ekonomii społecznej uzyskane w ramach I edycji badania. Rozdział ostatni – czwarty – podsumowuje wyniki badania pilotażowego. Prezentacja w pierwszej kolejności wyników II edycji ma swoje merytoryczne uzasadnienie – raport z tej edycji w najbardziej przekrojowy sposób (z uwzględnieniem wyników pilotażu oraz I edycji badania) prezentuje dane uzyskane w ramach badania społecznej wartości dodanej podmiotów ekonomii społecznej.

Prezentacja ww. wyników zaczyna się od ogólnej charakterystyki aktywności podejmowanych przez te podmioty, a kończy opisem osiągnięć poszczególnych organizacji w świetle wartości pojedynczych indeksów narzędzia ESometr.

Materiały uzupełniające, czyli zestawienia tabelaryczne i katalog wskaźników, można znaleźć w Aneksie na końcu niniejszego raportu.

część I.

KONCEPCJA
I METODOLOGIA
BADANIA
SPOŁECZNEJ
WARTOŚCI
DODANEJ

SPOŁECZNA WARTOŚĆ DODANA – UJĘCIE TEORETYCZNE

Pomiar społecznej wartości dodanej jest wymagającym przedsięwzięciem. Jest to kategoria, która dotychczas nie doczekała się jednolitej definicji ani w literaturze polskiej, ani zagranicznej. Spośród wielu podejść na uwagę zasługuje określenie społecznej wartości dodanej jako „dodatkowego zysku stanowiącego pozytywny rezultat (dla ludzi, środowiska, dla wspólnoty lub dla lokalnej gospodarki) wytworzony przez organizację w trakcie tworzenia produktów lub dostarczania usług, za które klient czy odbiorca płaci” [SEEN, 2007, za: Andrajoć, 2012, s. 154-162]. Odnosi się ona do korzyści, jakie działania przynoszą społeczności w wymiarze długofalowego wpływu o charakterze społecznym (*social impact*) lub środowiskowym (ekologicznym).

Postrzeganie społecznej wartości dodanej jako szerszej perspektywy przydatnej podczas analizy opłacalności przedsięwzięć społecznych zostało zaakcentowane przez K. Herbst, który proponuje, aby zamiast terminu *ekonomia społeczna* używać terminu *przedsięwzięcie o społecznej wartości dodanej*. Podkreśla się w ten sposób, że mówimy o zdrowej działalności gospodarczej, realizującej jednak rozszerzone spektrum wartości. Społeczna wartość dodana może być głównym celem przedsięwzięcia gospodarczego. W takim przypadku nie zawsze stosujemy kryterium zysku (akceptujemy stratę), ale nadal stosujemy instrumenty rachunku ekonomicznego i zarządzania gospodarczego. Takie podejście może mieć zastosowanie w realizacji pomocowych zadań władzy publicznej [por. Herbst 2008].

Próbę uporządkowania pojęcia społecznej wartości dodanej podjęli również J. Hausner i N. Laurisz, którzy w pewnym sensie prezentują najważniejsze cele działalności podmiotów ekonomii społecznej [Hausner, Laurisz, 2008, s. 20]. Są to wszelkie działania, jakie przynosi społeczeństwu działalność podmiotów ekonomii społecznej w takich obszarach, jak:

- kapitał społeczny,
- szkolenia i podnoszenie kwalifikacji pracowników,
- oddziaływanie lokalne.

W ramach prowadzonych prac nad narzędziem ESometr zdefiniowano społeczną wartość dodaną podmiotów ekonomii społecznej jako: **stopień, w jakim PES są społecznie użyteczne. Przez społeczną użyteczność rozumiemy natomiast stopień, w jakim te podmioty spełniają cele, które są przed nimi stawiane.**

Definicja ta niesie ze sobą dwie, bardzo istotne konsekwencje metodologiczne. Po pierwsze, nie zakłada ona z góry narzuconych wartości wskaźników, za pomocą których można zweryfikować jakość pracy podmiotów, ale raczej wymaga porównania dokonań między podmiotami i w ten sposób wyznaczenia optymalnych osiągnięć dla różnego typu organizacji. Po drugie, wymaga, aby w procesie oceny społecznej wartości dodanej dookreślić pojęcie społecznej użyteczności poprzez wyznaczenie celów, dla których podmioty zostały stworzone oraz celów, jakie są stawiane przed całym sektorem. Społecznie użyteczne podmioty, w tym rozumieniu, to te podmioty, które są skuteczne w osiąganiu przypisanych im celów, a ponadto starają się być w swoich działaniach efektywne. Konsekwencją przyjęcia tej definicji jest to, że społeczna wartość dodana generowana

przez PES nie jest pojęciem, którego wymiary można zdefiniować raz na zawsze. Jest ona raczej pojęciem kontekstowym – to, jakie działania (czy też cele tych działań) są zaliczane do obszaru społecznej wartości dodanej zależy od konkretnych, zidentyfikowanych potrzeb społecznych, które, co naturalne, mogą być zmienne w czasie.

Punktem wyjścia w procesie konstrukcji narzędzia ESometr, w oparciu o które prowadzono badania społecznej wartości dodanej, była zatem koncepcja pojęcia społecznej wartości dodanej bazująca na wyżej wymienionych definicjach, która równocześnie uwzględniała warunki funkcjonowania polskich przedsiębiorstw społecznych. Ważnym elementem tej koncepcji były zidentyfikowane cele PES, które zostały potraktowane jako wymiary oceny społecznej wartości dodanej.

PRZYJĘTE WYMIARY OCENY PES

Poniżej zaprezentowano model oceny podmiotów ekonomii społecznej. Jak zostało wcześniej zaznaczone, szkieletem jego konstrukcji są oczekiwania i cele stawiane przed sektorem ekonomii społecznej, zapisane w dokumentach programowych oraz w literaturze przedmiotu. Składa się on z trzech modeli cząstkowych (zob. rys. 1), które mogą być stosowane jako niezależne wymiary oceny podmiotu lub jako uzupełniające się komponenty kompleksowej ewaluacji organizacji. Kluczowe znaczenie odgrywa pierwszy z nich, oceniający społeczną działalność badanych podmiotów – tego elementu dotyczy dalsza część raportu, stąd poświęcimy mu w tej części opracowania zdecydowanie więcej uwagi. Dwa pozostałe modele służą natomiast do oceny działalności ekonomicznej, która opiera się na klasycznej analizie wskaźników finansowych. Wymienione trzy modele cząstkowe to:

1. Model służący do oceny społecznej wartości dodanej generowanej przez podmiot.
2. Model służący do oceny kondycji finansowej podmiotu.
3. Model służący do oceny wiarygodności ekonomicznej podmiotu.

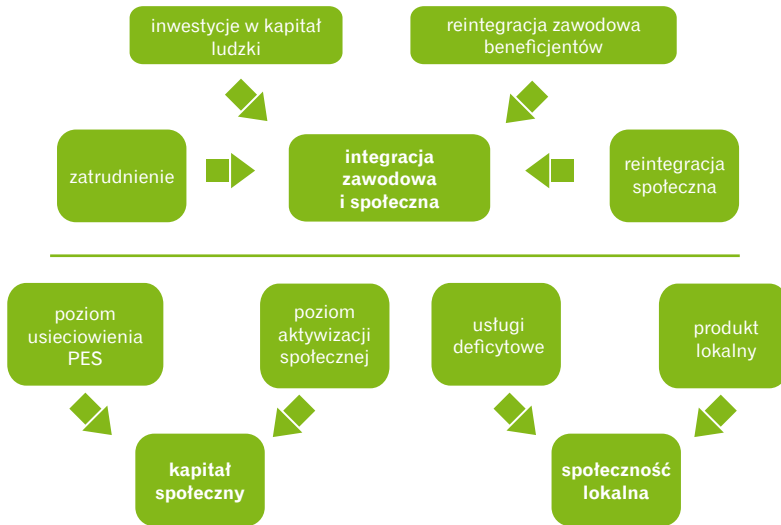
Rysunek 1. Elementy składowe modelu oceny podmiotów ekonomii społecznej

Źródło: [Głowacki, Jelonek, 2012].

Zasadnicza część modelu służąca do oceny społecznej wartości dodanej obejmuje trzy wymiary: integrację zawodową i społeczną, kapitał społeczny oraz społeczność lokalną. Każdy z wymiarów składa się z szeregu podwymiarów przedstawionych na rysunku 2.

Rysunek 2. Wymiary i podwymiary modelu oceny społecznej wartości dodanej

Źródło: [Głowacki, Jelonek, 2012].

Jak pokazano na rysunku 1, oprócz pomiaru realizacji celów społecznych, narzędzie do kompleksowej oceny PES odnosi się również do ekonomicznych aspektów działalności badanych podmiotów. Poprzez analizę wskaźników ekonomiczno-finansowych można dokonać oceny kondycji finansowej podmiotu, np. w celu oszacowania aktualnej i przyszłej efektywności PES z punktu widzenia najważniejszych parametrów ekonomiczno-finansowych (wskaźniki rentowności, płynności i zadłużenia). Model analizy w tym zakresie bazuje na danych ze sprawozdania finansowego badanej organizacji, na które składa się przede wszystkim bilans oraz rachunek zysków i strat. Dodatkowo zestaw pytań uzupełniających dotyczących prowadzonej działalności ekonomicznej pozwala na sprawdzenie wiarygodności ekonomicznej podmiotu i tym samym pełni funkcję kontrolną w procesie oceny społecznej wartości dodanej (tj. pozwala na weryfikację czy jest ona generowana np. w wyniku zaciągnięcia wysokich zobowiązań finansowych).

Tak zbudowany model kompleksowej oceny podmiotu, w tym oceny społecznej wartości dodanej, jest wynikiem wieloetapowej pracy zespołu zaangażowanego w realizację zadania. Jak zostało nadmienione, punktem wyjścia do przygotowania narzędzia badawczego służącego do pomiaru społecznej wartości dodanej była identyfikacja kluczowych celów działania podmiotów ekonomii społecznej w Polsce. Uwagę skupiono na wyszczególnieniu celów społecznych – jako tych,

które stanowią o specyfice podmiotów zaliczanych do sektora ekonomii społecznej, podczas gdy skuteczna realizacja celów ekonomicznych służy zwiększeniu efektywności oddziaływania społecznego. W toku prac wyznaczono trzy główne cele społeczne działania PES, które odpowiadają przedstawionym powyżej wymiarom modelu oceny społecznej wartości dodanej (tj. integracja społeczna i zawodowa, budowanie kapitału społecznego, społeczność lokalna), a także szczegółowe obszary działań w ramach wyodrębnionych celów.

Bez wątplenia można stwierdzić, że podstawowym celem działania podmiotów ekonomii społecznej jest tworzenie miejsc pracy i integracja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych, w tym w szczególności należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. To właśnie z tą funkcją przez długi czas kojarzono w Polsce podmioty ekonomii społecznej, myśląc o nich jako o tzw. WISE, czyli przedsiębiorstwach integrujących przez pracę, których głównym celem jest integracja zawodowa osób doświadczających poważnych trudności na rynku pracy (m.in. osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, kobiet w trudnej sytuacji życiowej, mniejszości narodowych i etnicznych, ludzi młodych o niskich kwalifikacjach, osób uzależnionych i innych „trudnozatrudnialnych”).

Dostrzegając również inne funkcje PES, o czym mowa poniżej, uznano, że pierwszy obszar badania społecznej wartości dodanej PES powinien koncentrować się także na funkcji zwanej *jobmachine* [Satustowicz, 2007, s. 12] – funkcji, która zakłada, że ekonomia społeczna skutecznie realizuje cele związane z:

- generowaniem nowych miejsc pracy, szczególnie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- usługami w zakresie doradztwa zawodowego, szkoleń zawodowych, staży i innych form działania podnoszących kwalifikacje i ułatwiających wejście na tzw. pierwszy rynek pracy.

W związku z powyższym, w obrębie pierwszego celu działania PES wyróżniono następujące 4 obszary:

1. **Zatrudnienie:** zatrudnienie w PES osób pozostających bez pracy (z wyróżnieniem osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym).
2. **Inwestycje w kapitał ludzki:** dostarczenie/zaktualizowanie kwalifikacji pracowników PES, w tym należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. **Reintegracja zawodowa beneficjentów:** dostarczanie/aktualizacja kwalifikacji zawodowych i tzw. umiejętności „miękkich” beneficjentom PES, działania nakierowane na znalezienie i utrzymanie miejsca pracy na otwartym rynku.
4. **Rentegracja społeczna:** działania mające na celu podtrzymanie u beneficjentów umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu.

Uznając, że cechą immanentną ekonomii społecznej jest hołdowanie takim zasadom, jak: „integralna podmiotowość człowieka, wspólnotowość, solidaryzm, kooperacja, działanie zbiorowe

i odpowiedzialność" [Mazur, Pacut, 2006, s. 5], drugim z wyodrębnionych celów działania podmiotów ekonomii społecznej jest wzmacnianie kapitału społecznego. Podkreśla się tu zdolność ekonomii społecznej do mobilizacji i pomnażania kapitału społecznego – rozumianego zarówno jako atrybut jednostki zwiększający jej konkurencyjność ze względu na jej uczestnictwo w sieci społecznej, jak również jako atrybut grup czy nawet całych społeczności, wzmacniający wzajemne relacje międzyludzkie i budujący zaufanie, a w efekcie ułatwiający koordynację działań na rzecz wspólnego dobra [Putnam, 1995]. W tym wymiarze ekonomia społeczna ma więc możliwość „otworzyć dostęp do takich środków, jak: wymiana informacji, kontakty, współpraca i wymiana, zaufanie i wzajemność, ale także aktywnie wspierać i wspomagać korzystanie z nich przez jednostki czy grupy społeczne” [Safustowicz, 2007, s. 12].

W kontekście oceny społecznej wartości dodanej w badaniu skupiono się głównie na wymiarach związanych z zasięgiem i rodzajem podejmowanych inicjatyw partnerskich (usieciowieniem PES) oraz działaniami zmierzającymi do aktywizacji mieszkańców danej społeczności lokalnej. W obrębie celu dotyczącego kapitału społecznego wyróżniono więc następujące 2 obszary:

1. „Usieciowienie” podmiotów ekonomii społecznej: uczestnictwo we wspólnych (partnerskich) działaniach (formalnych, nieformalnych), z uwzględnieniem współpracy międzysektorowej.
2. Aktywizacja społeczna: włączenie mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej.

Ostatni wyróżniony społeczny cel działania PES – społeczność lokalna – odnosi się do ich pozytywnego wpływu na społeczności lokalne, w ramach których funkcjonują. Dzieje się to nie tylko dzięki wyżej opisanej funkcji związanej z rozwojem kapitału społecznego, ale także przez konkretne produkty lub usługi dostarczane mieszkańcom (i/lub przez nich produkowane), a które można podzielić na dwie podkategorie:

- usługi użyteczności publicznej – usługi deficytowe w danej społeczności lokalnej, których dostarczenie powinno gwarantować państwo; mają charakter interwencyjny lub prewencyjny (np. usługi opiekuńcze dla osób zależnych, edukacyjne),
- produkty lokalne funkcjonujące pod tzw. „marką lokalną”, bazujące na charakterystycznych dla danej społeczności zasobach i lokalnych przewagach konkurencyjnych; podstawą do budowania i określenia przekazu marki lokalnej są informacje i cechy specyficzne danej społeczności lokalnej; niosą one w sobie wartości, które zasadniczo wyróżniają je spośród lawiny dostępnych dóbr, takie jak: bazowanie na walorach miejsca i dziedzictwie kulturowym, przyjazność dla środowiska, tworzenie lokalnych miejsc pracy, promocja społeczności lokalnej.

W związku z powyższym, w obrębie celu społeczność lokalna wyróżniono następujące 2 obszary:

1. Usługi deficytowe: w szczególności usługi pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku, osób niepełnosprawnych, usługi opieki nad dziećmi, usługi edukacyjne.
2. Produkt lokalny: rozwój oferty produktów bazujących na potencjale danej społeczności lokalnej (specyficznych dla danego miejsca); rozwój społeczności lokalnych/regionu poprzez wspieranie produktu lokalnego.

Do wyróżnionych powyżej celów funkcjonowania PES (wymiarów oceny) dobrano zestawy wskaźników, które w dalszym kroku zostały wykorzystane w procesie budowy indeksów służących ocenie działalności podmiotów. Zarówno wskaźniki cząstkowe, jak i sposób konstrukcji indeksów został zamieszczony w Aneksie do niniejszego raportu (Załącznik nr 4 i 5).

PODMIOTY PODDAWANE OCENIE ORAZ ORGANIZACJA BADANIA SPOŁECZNEJ WARTOŚCI DODANEJ PES

W modelu SWD ocenie były poddawane podmioty ekonomii społecznej. Weryfikacja takiego statusu następowała poprzez sprawdzenie następujących warunków:

- poprzez swoją działalność podmiot powinien realizować cele społeczne,
- powinien prowadzić działalność ekonomiczną o charakterze ciągłym (działalność gospodarczą i/lub statutową odpłatną),
- struktura organizacyjno-prawna PES zakłada stosowanie zasady całkowitego lub częściowego zablokowania zysków (*asset lock*), zgodnie z którą wypracowany zysk z prowadzonej działalności gospodarczej/ekonomicznej nie jest wypłacany właścicielom, tylko jest przeznaczony na cele społeczne PES i/lub jego rozwój.

Bazując na powyższych założeniach, wyodrębniono następujące formy prawne zaliczone do PES:

- spółki prawa handlowego, działające zwykle przy stowarzyszeniach lub fundacjach, podmioty, które w statucie posiadają zapis o przeznaczaniu wypracowanego zysku na cele społeczne (np. sp. z o.o.),
- stowarzyszenia prowadzące działalność gospodarczą i/lub odpłatną,
- fundacje prowadzące działalność gospodarczą i/lub odpłatną,
- spółdzielnie socjalne,
- spółdzielnie pracy,
- spółdzielnie inwalidów i niewidomych,
- centra integracji społecznej,
- zakłady aktywności zawodowej.

Badanie społecznej wartości dodanej, którego dotyczy niniejszy raport, przeprowadzono zgodnie z założeniami wcześniej przygotowanego opracowania metodologicznego oraz w oparciu o narzędzie ESometr (dostępne on-line na stronie www.esometr.msap.pl, wypracowane i poddane pilotażowi w ramach dotychczasowych prac). Podstawą obliczenia społecznej wartości dodanej PES uczestniczącego w badaniu była ankieta zbierająca dane wykorzystywane do obliczenia odpowiednich indeksów porównujących osiągnięcia PES z innymi podobnymi podmiotami. Ankieta składa się z 3 wymiarów oceny społecznej – (1) integracja zawodowa i społeczna, (2) kapitał społeczny, (3) społeczność lokalna – oraz wymiaru ekonomiczno-finansowego, którego zadaniem jest określenie kondycji finansowej PES (ankieta znajduje się na stronie: www.esometr.msap.pl).

część II.

REPORT
Z II EDYCJI BADAŃ
SPOŁECZNEJ
WARTOŚCI
DODANEJ
PODMIOTÓW
EKONOMII
SPOŁECZNEJ

Mając na uwadze zapewnienie jak największej wiarygodności i porównywalności badań społecznej wartości dodanej, prowadzonych w ramach II edycji, odrębnie ujęto dwie grupy podmiotów. Pierwsza grupa to podmioty, które zostały przebadane jesienią 2011 r. (pilotaż narzędzia ESometr) oraz jesienią 2012 r. (I edycja badania społecznej wartości dodanej), natomiast drugą grupę stanowią podmioty, które uczestniczyły w badaniu wiosną 2013 r. i to one stanowią główną oś analizy niniejszego opracowania³.

Decyzja dotycząca połączenia prób z 2011 r. i 2012 r. wynikała głównie z małej liczby podmiotów, które brały udział w badaniu w 2012 r. oraz chęci zwiększenia pewności wniosków formułowanych w oparciu o tę bazę. W próbie 2011/2012 przebadano zatem 44 podmioty, podczas gdy w 2013 r. było ich 22. W obu próbach znalazło się 9 tych samych podmiotów (przebadanych w próbie 2011/2012 i 2013), procedury postępowania z tymi podmiotami podczas obliczania indeksów ESometr zostały szczegółowo opisane w tekście.

Część empiryczna raportu została podzielona na trzy podczęści. W pierwszej z nich scharakteryzowano próbę, w drugiej dokonano opisu badanych podmiotów w świetle zgromadzonych danych, z uwzględnieniem pojedynczych wskaźników. W trzeciej części zaprezentowano natomiast osiągnięcia PES ujętych zbiorczo w świetle narzędzia ESometr. Część ta, analogicznie do raportu z I edycji badania, została umieszczona w Aneksie – Załącznik nr 1 (jako zestawienie tabelaryczne) z kilku powodów. Po pierwsze, w związku z koniecznością ochrony danych osobowych pojedynczych podmiotów nie było możliwe zaprezentowanie w publicznym raporcie najcenniejszej części narzędzia – porównania osiągnięć indywidualnego podmiotu z podmiotami referencyjnymi. Do takich danych posiadają dostęp jedynie przedstawiciele tych podmiotów po zalogowaniu się do narzędzia ESometr, a dane te są pilnie strzeżone. Możliwe było natomiast scharakteryzowanie ujętych w sposób zbiorczy wszystkich podmiotów biorących udział w badaniu, pokazując m.in., jakie jest wewnętrzne zróżnicowanie sektora ekonomii społecznej w Polsce.

CHARAKTERYSTYKA PODMIOTÓW OBJĘTYCH BADANIEM, PORÓWNANIE PRÓB 2011/2012⁴ I 2013

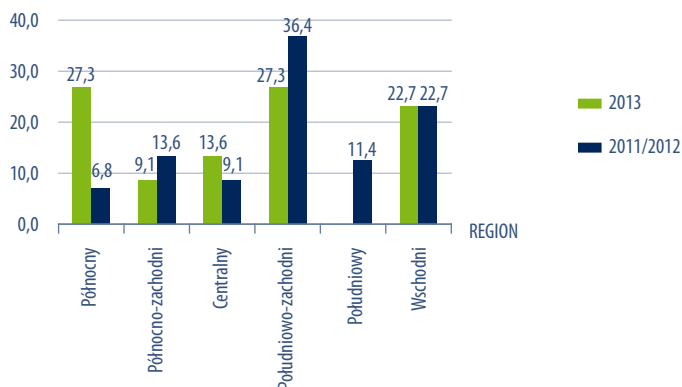
LOKALIZACJA PODMIOTU

Z grupy przebadanych podmiotów najliczniejszą grupę (zarówno w próbie 2011/2012, jak i 2013) stanowiły organizacje z regionu południowo-zachodniego, czyli zarejestrowane w woj. dolnośląskim i opolskim. Najmniej licznie był reprezentowany region centralny (woj. mazowieckie i łódzkie) oraz północno-zachodni (woj. zachodniopomorskie, wielkopolskie i lubuskie).

³ Grupa podmiotów badanych w II edycji w dalszej części badania jest zwana „turą 2013”.

⁴ Próba 2011/2012 składa się z dwóch podpróbek (2011 i 2012). W momencie dokonywania porównań między turami badania włączano do analizy wszystkich respondentów (najistotniejszym w tym przypadku czynnikiem był rok badania); w sytuacji, gdy analizowano społeczną wartość dodaną i czynniki ją różnicujące do analiz włączano wyniki dla każdego z podmiotów jednokrotnie. Wiążące w tym przypadku były wyniki zgromadzone w 2013 r.

Wykres 1. Lokalizacja podmiotu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

W obu turach badania najpopularniejszą formą prawną PES była spółdzielnia socjalna, której udział w II edycji wyniósł ponad 30%. Pozostałe, stosunkowo często występujące na rynku formy prawne, takie jak spółki prawa handlowego, stowarzyszenia czy fundacje, były reprezentowane w podobnym stopniu. Wyjątkiem w obu turach były spółdzielnie pracy, które wykazywały najmniejszą skłonność do uczestnictwa w badaniu i najczęściej nie identyfikowały się z sektorem ekonomii społecznej. Na uwagę zasługuje również fakt, że centra integracji społecznej oraz zakłady aktywności zawodowej, mimo iż nie są jednostkami posiadającymi oddzielną osobowość prawną, z uwagi na ich niewątpliwą odrębność organizacyjną w stosunku do jednostek macierzystych zostały zaliczone do osobnych grup. Reasumując, rozkład form prawnych w badaniu odpowiada proporcjom w całym sektorze ekonomii społecznej.

Tabela 1. Forma prawna organizacji

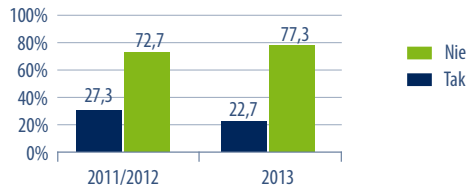
Częstość	Częstość		Procent	
	Tura badania		Tura badania	
	2011/2012	2013	2011/2012	2013
Spółka prawa handlowego, która wypracowany zysk przeznaczają na cele społeczne	4	3	9,1%	13,6%
Stowarzyszenie	8	4	18,2%	18,2%
Fundacja	7	3	15,9%	13,6%
Spółdzielnia socjalna	13	7	29,5%	31,8%
Spółdzielnia inwalidów	2	0	4,5%	0%
Centrum integracji społecznej	3	3	6,8%	13,6%

Częstość	Częstość		Procent	
	Tura badania		Tura badania	
	2011/2012	2013	2011/2012	2013
Zakład aktywności zawodowej	5	2	11,4%	9,1%
Inna	2		4,5%	
Ogółem	44	22	100,0%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Większość przebadanych podmiotów nie posiada statusu organizacji pożytku publicznego. W II edycji badania ta tendencja była minimalnie bardziej zauważalna niż w I edycji. Wśród podmiotów ekonomii społecznej uzyskiwanie tego przywileju nie jest jeszcze tak popularne, jak w przypadku organizacji pozarządowych, choć należy zaznaczyć, że prowadzona przez PES działalność gospodarcza nie stanowi przeszkody w staraniu się o możliwość uzyskiwania przychodów z 1% podatku PIT obywateli.

Wykres 2. Czy organizacja posiada status Organizacji Pożytku Publicznego?

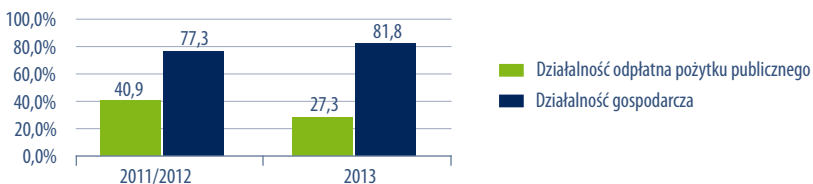

*N_{2011/2012} = 44, N₂₀₁₃ = 22.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Z wykresu 3 wynika, że zdecydowana większość przebadanych w II edycji podmiotów prowadzi działalność gospodarczą. Działalność odpłatna pożytku publicznego (szczególnie w przypadku próby z 2013) jest dużo mniej popularna. Prowadzenie jednego z tych dwóch rodzajów działalności było warunkiem koniecznym, aby przejść kryteria dostępu do badania.

Wykres 3. Forma działalności

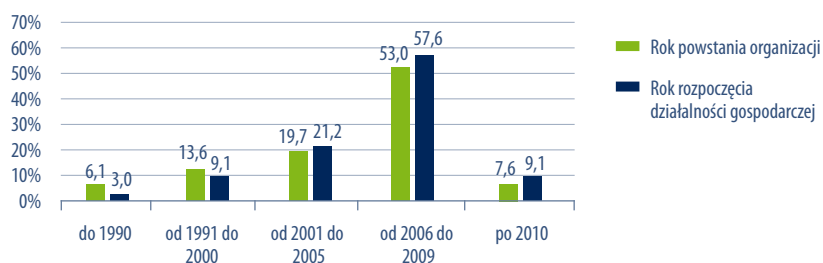

*N_{2011/2012} = 26, N₂₀₁₃ = 12.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Z przeprowadzonych badań wynika, że ponad połowa PES objętych w II edycji badania analizą została założona pomiędzy 2006 r. a 2009 r. Był to okres intensywnego wydatkowania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, w trakcie którego powstało wiele tego typu podmiotów. Jednocześnie niespełna 20% podmiotów może się pochwalić działalnością założoną przed 2001 r. Obserwowany spadek liczby tworzonych podmiotów po 2010 r. jest w głównej mierze spowodowany tym, że jednym z kryteriów dostępu do badania było prowadzenie działalności gospodarczej przez cały rok kalendarzowy poprzedzający rok badania (dla I edycji badania były to lata 2010 oraz 2011, dla II edycji – 2012 r.). Zatem podmioty założone po 2010 r. w badaniu uczestniczyły sporadycznie.

Wykres 4. Rok powstania organizacji, rok rozpoczęcia działalności gospodarczej

*N_{2011/2012} = 66, N₂₀₁₃ = 66.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Najbardziej powszechnymi grupami odbiorców działań PES, zarówno w I, jak i II turze badania, są niepełnosprawni wraz z rodzinami oraz osoby bezrobotne i wracające na rynek pracy. Są to grupy, które od wielu lat są w Polsce w największym stopniu wspierane przez sektor ekonomii społecznej. Wynika to głównie ze stosunkowo wysokiego bezrobocia, a w konsekwencji – z potrzeby udzielania pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym z powodu braku zatrudnienia. Udział poszczególnych grup w obu turach badania jest podobny, co jest przesłanką do uznania zebranych danych za wiarygodne.

Tabela 2. Główne grupy docelowe

Główne grupy docelowe	Tura badania	
	2011/2012	2013
Bezrobotni i wracający na rynek pracy	54,5%	63,6%
Dzieci i młodzież	13,6%	9,1%
Niepełnosprawni i ich rodziny	72,7%	54,5%
„Główne grupy docelowe – Ofiary przemocy”	6,8%	9,1%
Osoby starsze (w wieku emerytalnym)	4,5%	9,1%

Główne grupy docelowe	Tura badania	
	2011/2012	2013
Osoby niesamodzielne, przewlekle lub nieuleczalnie chore	6,8%	4,5%
Społeczność lokalna	45,5%	36,4%
Mniejszości etniczne, uchodźcy		4,5%
Wychodzący z uzależnienia i ich rodziny	11,4%	31,8%
Bezdomni	18,2%	31,8%
Opuszczający zakłady karne	11,4%	27,3%
Ubodzy	9,1%	31,8%
Osoby samotnie wychowujące dzieci	6,8%	22,7%

*N_{2011/2012} = 115, N₂₀₁₃ = 74.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Wyżej opisane grupy docelowe badanych PES bezpośrednio wpływają na zakres prowadzonej działalności statutowej. Najwięcej PES działa w obszarze rynku pracy i aktywizacji zawodowej, a także pomocy społecznej i socjalnej. Najmniej popularnym rodzajem działalności statutowej jest natomiast ochrona środowiska oraz działalność prewencyjna. Te branże wydają się zatem polami, które mają jeszcze potencjał do zagospodarowania przez podmioty ekonomii społecznej. Podobnie jak w przypadku grup docelowych, udział procentowy poszczególnych obszarów działalności statutowej w obu turach badania jest podobny. Zauważalna jest jedynie wyraźna różnica w obszarze kultura i sztuka (dla próby 2011/2012 udział wyniósł 13,6%, a dla próby 2013 już tylko 4,5%). Może to być spowodowane doбором podmiotów do badania. W I edycji większość przebadanych podmiotów prowadziła swoją działalność na terenie Krakowa i Małopolski, gdzie działalność PES w obszarze kultury wydaje się bardziej powszechna niż w innych województwach. Natomiast II edycja badania była skierowana w dużej mierze do podmiotów spoza województwa małopolskiego.

Tabela 3. Główny obszar działalności statutowej PES

Główny obszar działalności	Tura badania	
	2011/2012	2013
Pomoc społeczna i socjalna	52,3%	63,6%
Rynek pracy, aktywizacja zawodowa	63,6%	77,3%
Szkolenia i poradnictwo	38,6%	27,3%
Opieka oraz wychowanie dzieci i młodzieży	9,1%	4,5%
Hobby, turystyka, rekreacja, sport	13,6%	9,1%
Kultura i sztuka	13,6%	4,5%

Główny obszar działalności	Tura badania	
	2011/2012	2013
Rozwój lokalny w wymiarze społecznym i ekonomicznym	18,2%	18,2%
Ochrona i promocja zdrowia	11,4%	13,6%
Działalność prewencyjna	2,3%	4,5%
Wsparcie dla instytucji, organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich	13,6%	9,1%
Ochrona środowiska i rozwój zrównowagony	2,3%	9,1%

* $N_{2011/2012}=105$, $N_{2013}=53$.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Działalność ekonomiczna, rozumiana w badaniu zarówno jako działalność gospodarcza, jak i statutowa odpłatna, to w założeniu motor napędowy każdego podmiotu działającego w obszarze ekonomii społecznej. Wśród przebadanych organizacji można zaobserwować dość dużą różnorodność, jednak do najpopularniejszych obszarów wykonywanej działalności ekonomicznej podmiotów przebadanych w II edycji można zaliczyć działalność usługową, szkolenia i poradnictwo oraz działalność gastronomiczną i handlową.

Tabela 4. Główne obszary faktycznie wykonywanej działalności ekonomicznej

	Tura badania	
	2011/2012	2013
Działalność handlowa	25,6%	4,8%
Działalność usługowa	27,9%	47,6%
Działalność gastronomiczna	30,2%	23,8%
Zakwaterowanie, hotelarstwo	11,6%	14,3%
Hodowla i uprawa	4,7%	
Przetwórstwo spożywcze, produkcja żywności	2,3%	4,8%
Rękodzieło, produkty regionalne (bez spożywczych)	16,3%	9,5%
Szkolenia i poradnictwo	32,6%	28,6%
Opieka nad osobami starszymi i innymi zależnymi	7,0%	14,3%
Edukacja	18,6%	14,3%
Opieka nad dziećmi i młodzieżą	11,6%	
Opieka nad osobami niepełnosprawnymi	9,3%	14,3%

* $N_{2011/2012}=85$, $N_{2013}=37$.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

PODSTAWOWE CHARAKTERYSTYKI STATYSTYCZNE BADANYCH

PODMIOTÓW – 2011/2012 I 2013

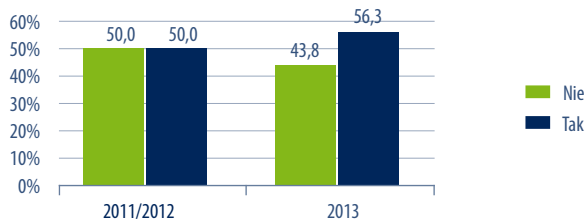
Poniżej zaprezentowano wartości wskaźników, które są analizowane w ramach narzędzia ESometr i na podstawie których obliczane są sumaryczne indeksy oceniające społeczną wartość dodaną podmiotów ekonomii społecznej. Dla każdego wskaźnika zostały obliczone podstawowe charakterystyki statystyczne – mediana, średnia arytmetyczna oraz odchylenie standardowe. Prezentacja tych danych jest zgodna z wymiarami oceny zastosowanymi w narzędziu ESometr – kapitał społeczny, społeczność lokalna oraz integracja społeczna i zawodowa.

ZATRUDNIENIE

Obszar „zatrudnienie” jest scharakteryzowany przez 6 wskaźników cząstkowych. Najistotniejszym z nich jest liczba osób zatrudnionych w organizacji. Duże odchylenie standardowe (ok. 54 osoby w 2011/2012 oraz ok. 27 osób w 2013) świadczy o zróżnicowaniu tego miernika wśród przebadanych podmiotów. Mediana, najlepiej oddająca w tym przypadku przeciętną wartość, wyniosła 16 i 18 osób (odpowiednio w 2011/2012 i 2013).

Innym wskaźnikiem wykorzystywanym do oceny obszaru „zatrudnienie” jest liczba etatów w organizacji. Mediana w tym przypadku wyniosła 11 osób, co świadczy o popularności zatrudniania pracowników na część etatu. Niekiedy w PES jest również stosowana forma umowy cywilnoprawnej – w turze 2011/2012 było to przeciętnie 1,5 umowy na organizację, natomiast w edycji 2013 już 5 umów. Należy jednak zauważyć, że dotyczą one głównie zatrudnionych spoza kręgu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przeciętnie wśród przebadanych PES osoby zagrożone wykluczeniem społecznym stanowiły ok. 30% ogółu zatrudnionych.

Wykres 5. Czy w roku poprzednim względem roku badania organizacja skorzystała ze wsparcia finansowego do zatrudnienia pracowników (subsydiowanego zatrudnienia w ramach np. środków PFRON, urzędów pracy, lub projektów unijnych)?

*N_{2011/2012} = 38, N₂₀₁₃ = 16.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 5. Podstawowe charakterystyki zatrudnienia

	N		Średnia		Mediana		Odchylenie standardowe	
	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013
Liczba osób zatrudnionych w organizacji na koniec 2010 r. na podstawie stosunku pracy	44	20	38,30	28,45	16,00	18,00	53,794	26,869
• w tym osób zagrożonych wykluczeniem	44	19	16,98	13,00	6,00	6,00	29,859	17,259
Liczba etatów, której odpowiadała liczba osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy na koniec 2010 r.	41	20	78,54	17,40	11,00	11,00	323,750	17,584
• w tym osób zagrożonych wykluczeniem	38	20	48,18	7,95	5,00	2,00	215,921	12,664
Liczba pracowników zatrudnionych w organizacji na podstawie stosunku pracy w 2010 r.	40	18	6,28	10,00	3,50	3,50	10,206	15,978
• w tym osób zagrożonych wykluczeniem	37	19	2,24	5,53	1,00	0,00	3,013	12,011
Liczba pracowników zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, którzy odeszli z organizacji dobrowolnie lub na skutek zwolnień w 2010 r.	40	20	4,30	1,85	2,00	1,50	5,345	1,872
• w tym osób zagrożonych wykluczeniem	37	18	2,00	,72	1,00	0,00	3,091	1,320
Liczba pracowników zatrudnionych w organizacji na podstawie umów cywilnoprawnych (np. umowa zlecenie, o dzieło) w 2010 r.	40	20	9,25	16,50	1,50	5,00	16,599	29,076
• w tym osób zagrożonych wykluczeniem	36	19	1,08	6,53	0,00	0,00	2,247	17,405
Liczba osób zatrudnionych dzięki wsparciu finansowemu do zatrudnienia pracowników	36	9	10,92	24,22	,50	15,00	29,701	26,310
• w tym osób zagrożonych wykluczeniem	33	8	6,48	20,38	0,00	10,00	23,402	26,452

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

W ramach badania podjęto próbę określenia powodów ustania stosunku pracy z pracownikami PES. Wnioski z II edycji badania są podobne, jak w I edycji – pracownicy organizacji rzadko rezygnują z zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej, co nie jest w pełni zgodne z modelem działania podmiotów typu WISE. Analizując dane zamieszczone w tabeli 6, można stwierdzić, że wśród bardzo rzadkich przypadków (mediana w większości przypadków na poziomie 0) ustania stosunku pracy w PES, najczęstszą ich przyczyną było rozwiązanie umowy przez pracownika, zarówno z przyczyn niezależnych, jak i leżących po jego stronie. Znalezienie przez pracownika pracy na otwartym rynku było w przypadku badanych PES sporadyczne.

Tabela 6. Główne przyczyny ustania stosunku pracy (liczba osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym)

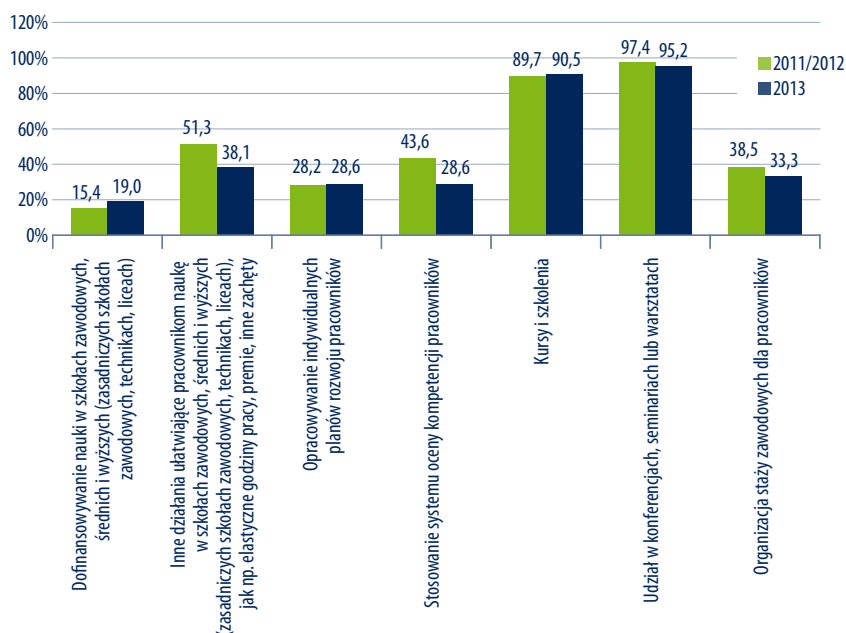
	N		Średnia		Mediana		Odchylenie standardowe	
	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013
Znalezienie pracy na otwartym rynku jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r.	36	12	,69	,25	0,00	0,00	1,653	,452
Założenie własnej działalności gospodarczej bądź spółdzielni socjalnej jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r.	34	13	,03	,15	0,00	0,00	,171	,376
Zatrudnienie pracownika w innym podmiocie ekonomii społecznej jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r.	34	12	,09	0,00	0,00	0,00	,288	0,000
Koniec subsydiowanego zatrudnienia/koniec udziału w projekcie jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r.	34	12	,15	,08	0,00	0,00	,500	,289
Rozwiązanie umowy o pracę z przyczyn leżących po stronie pracownika jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r.	36	12	,58	,42	0,00	0,00	1,500	,669
Rozwiązanie umowy o pracę z przyczyn niezależnych od pracownika (np. choroba, utrata zdolności pracy) jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r.	35	12	,54	,33	0,00	0,00	1,521	,778
Trudna sytuacja ekonomiczna organizacji jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r.	34	12	,21	,33	0,00	0,00	,687	,888
Inna przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r.	15	1	1,53	1,00	0,00	1,00	3,021	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

INWESTYCJE W KAPITAŁ LUDZKI

Najpopularniejszym sposobem wspierania rozwoju zawodowego pracowników PES jest udział w konferencjach, seminariach i warsztatach oraz kursy i szkolenia. W obu przypadkach ponad 90% badanych PES oferuje tego typu wsparcie swoim pracownikom. Dane te świadczą o stosunkowo wysokiej aktywności przebadanych PES w obszarze wspierania rozwoju własnych pracowników, choć zwykle wsparcie to jest realizowane bez zaangażowania finansowego organizacji (mediana rocznych nakładów ogółem na szkolenia 2011/2012: 0 zł, 2013: 600 zł). Zasadniczo więc, trudno jest mówić o świadomym budowaniu przez PES strategii inwestowania w kapitał ludzki, zdecydowanie częściej działania tego pokroju mają charakter chaotyczny i zależny od inicjatyw podejmowanych przez osoby, bądź instytucje spoza sektora.

Wykres 6. Działania mające charakter inwestycji w kapitał ludzki prowadzone w organizacji w roku poprzednim względem roku badania

*N_{2011/2012} = 142, N₂₀₁₃ = 70 (liczba udzielonych odpowiedzi).

**Pytanie miało charakter pytania wielokrotnego wyboru, stąd procenty nie sumują się do 100.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 7. Inwestycje w kapitał ludzki – podstawowe informacje

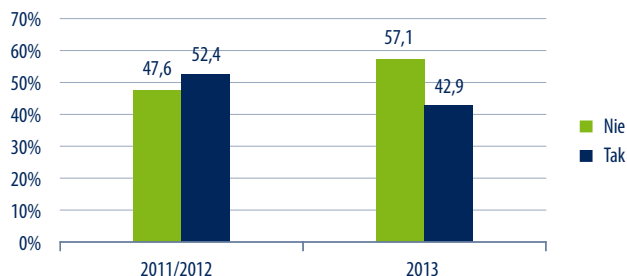
	N		Średnia		Mediana		Odchylenie standardowe	
	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013
Liczba pracowników organizacji uczestniczących w kursach i szkoleniach organizowanych przez organizację w 2010 r.	37	19	8,05	5,89	3,00	3,00	16,250	8,491
• w tym osób zagrożonych wykluczeniem	36	18	3,61	3,11	0,00	0,00	8,192	6,729
Liczba pracowników organizacji uczestniczących w kursach i szkoleniach organizowanych przez inne podmioty w 2010 r.	35	17	7,06	7,29	3,00	5,00	10,415	8,469
• w tym osób zagrożonych wykluczeniem	33	16	2,76	3,00	2,00	0,00	5,087	6,623
Liczba pracowników organizacji, którzy uczyli się w szkołach ponadgimnazjalnych (m.in. zawodowych, technikach, liceach) lub w szkołach wyższych w 2010 r.	36	20	2,25	2,10	1,00	1,00	5,603	2,882
• w tym osób zagrożonych wykluczeniem	34	18	,97	,56	0,00	0,00	1,678	1,338
Szacunkowe koszty ogółem poniesione przez organizację na doskonalenie zawodowe pracowników w 2010 r.	30	14	7390,10	3338,14	0,00	600,00	29055,864	5620,870
• w tym osób dofinansowanie ze środków publicznych	27	10	1160,74	2853,40	0,00	0,00	2732,159	6594,697

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

REINTEGRACJA ZAWODOWA

Kolejny obszar II edycji badania to ocena działalności PES w zakresie reintegracji zawodowej. Z wszystkich zebranych danych wynika, że ok. połowa przebadanych podmiotów prowadziła taką działalność. Lepsze wskaźniki zostały osiągnięte w edycji 2011/2012, gdzie ponad 50% PES udzieliło odpowiedzi twierdzącej. W II edycji (2013) odsetek PES prowadzących działalność w zakresie reintegracji zawodowej w niewielkim stopniu przekroczył pułap 40%.

Wykres 7. Czy organizacja prowadziła w roku poprzedzającym badanie działania z zakresu reintegracji zawodowej na rzecz beneficjentów organizacji?

*N_{2011/2012}=42, N₂₀₁₃=21.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

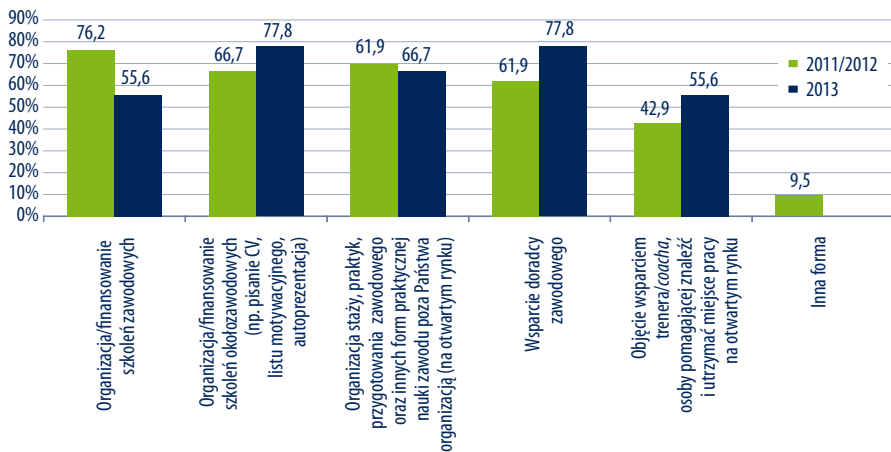
Kluczowym wskaźnikiem tego obszaru jest liczba beneficjentów, którzy skorzystali z działań organizacji w zakresie reintegracji zawodowej. Odchylenie standardowe na poziomie 33 osoby dla edycji 2011/2012 oraz 54 osoby dla edycji 2013 pokazuje, że PES są bardzo zróżnicowane na tym polu. Potwierdza to również różnica w medianie dla obu edycji (2 i 35 osób). Formy oferowanego wsparcia są różnorodne i nie można wskazać tej dominującej.

Tabela 8. Reintegracja zawodowa – podstawowe informacje

	N		Średnia		Mediana		Odchylenie standardowe	
	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013
Liczba beneficjentów organizacji (nie pracowników), którzy skorzystali w 2010 r. z działań organizacji z zakresu reintegracji zawodowej	39	9	18,69	65,11	2,00	35,00	33,437	54,107
<ul style="list-style-type: none"> w tym zatrudnieni w chwili obecnej na otwartym rynku, w organizacji lub innym podmiocie ekonomii społecznej 	35	7	3,51	13,86	0,00	8,00	7,781	15,910

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Wykres 8. Forma prowadzonych przez organizację działań z zakresu reintegracji zawodowej na rzecz beneficjentów w roku poprzedzającym rok badania

*N_{2011/2012} = 67, N₂₀₁₃ = 30 (liczba udzielonych odpowiedzi).

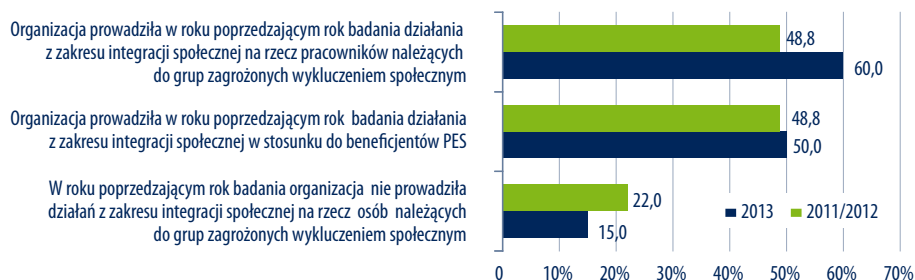
**Pytanie miało charakter pytania wielokrotnego wyboru, stąd procenty nie sumują się do 100.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

REINTEGRACJA SPOŁECZNA

Działania w zakresie reintegracji społecznej mogły być skierowane zarówno do pracowników organizacji, jak i do jej beneficjentów. Analizując udzielane formy wsparcia w zakresie integracji społecznej, można wyróżnić takie działania, jak organizowanie działalności kulturalno-oświatowej (np. organizacja wyjść do muzeum, teatru, spotkania, wyjazdy) czy udzielanie wsparcia specjalistycznego (np. psychologicznego, prawnego). Pozostałe formy były dużo rzadziej stosowane. Tego typu pomoc jest skierowana, w większości, do beneficjentów organizacji, a w mniejszym stopniu do pracowników.

Wykres 9. Zaangażowanie organizacji w działania na rzecz reintegracji społecznej

*N_{2011/2012} = 49, N₂₀₁₃ = 25 (liczba udzielonych odpowiedzi).

**Pytanie miało charakter pytania wielokrotnego wyboru, stąd procenty nie sumują się do 100.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 9. Reintegracja społeczna – podstawowe informacje

	N		Średnia		Mediana		Odchylenie standardowe	
	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013
Liczba osób objętych wsparciem – pracownicy	41	12	14,29	27,42	0,00	22,00	30,645	21,004
Liczba osób objętych wsparciem – beneficjenci	38	10	113,24	579,70	5,00	70,00	489,396	1557,065
Liczba osób objętych wsparciem – pomoc/praca terapeutyczna (świetlice terapeutyczne, terapia uzależnień alkoholowych/narkotykowych, warsztaty terapii zajęciowej)	40	15	13,30	98,60	0,00	0,00	48,826	286,821
Liczba osób objętych wsparciem – wsparcie specjalistyczne (np. psychologiczne, prawne)	41	14	64,61	113,93	2,00	27,50	244,928	212,031
Liczba osób objętych wsparciem – interwencja kryzysowa (np. telefon zaufania, interwencja środowiskowa)	41	14	2,80	24,50	0,00	0,00	15,606	60,669
Liczba osób objętych wsparciem – zapewnianie schronienia, noclegu, pobytu czasowego	41	14	3,68	15,43	0,00	0,00	15,864	45,456

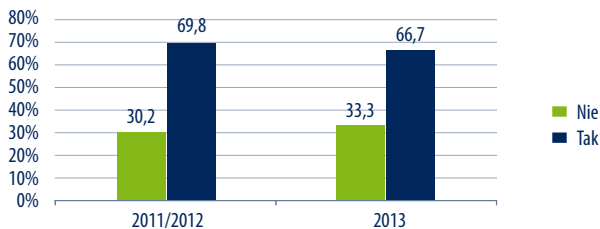
	N		Średnia		Mediana		Odchylenie standardowe	
	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013
Liczba osób objętych wsparciem – objęcie instrumentami aktywnej integracji (np. grupy samopomocy, kluby integracji społecznej, świetlice środowiskowe)	40	14	66,33	60,50	0,00	7,50	322,956	115,616
Liczba osób objętych wsparciem – działalność kulturalno-oświatowa (np. organizacja wyjść do muzeum, teatru, spotkania, wyjazdy)	41	15	76,98	66,00	10,00	30,00	272,458	98,689
Liczba osób objętych wsparciem – inna forma	23	2	2,26	11,50	0,00	11,50	5,794	4,950

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

KAPITAŁ SPOŁECZNY

Obszar kapitału społecznego PES był mierzony z uwzględnieniem takich składowych, jak uczestnictwo w realizacji przedsięwzięć partnerskich czy zaangażowanie wolontariuszy w bieżącą działalność. Jak pokazują wyniki, badane organizacje mogą pochwalić się realizacją przedsięwzięć partnerskich. Przeciętnie są to 2 projekty rocznie, realizowane wspólnie z 5 partnerami. Świadczy to o wysokiej aktywności PES w obszarze współpracy między organizacjami, szczególnie, jeżeli weźmiemy pod uwagę niewielki potencjał, jakim dysponują tego typu podmioty.

Wykres 10. Czy w roku ubiegłym organizacja aktywnie uczestniczyła w realizacji przedsięwzięć/projektów partnerskich?

*N_{2011/2012} = 43, N₂₀₁₃ = 21.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 10. Współpraca z innymi podmiotami – podstawowe charakterystyki

	N		Średnia		Mediana		Odchylenie standardowe	
	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013
Liczba przedsięwzięć partnerskich, w które była zaangażowana organizacja w roku poprzedzającym rok badania	41	13	4,68	2,69	2,00	2,00	13,915	1,750
Liczba podmiotów, z którymi współpracowała organizacja podczas realizacji przedsięwzięć partnerskich w roku poprzedzającym rok badania	40	14	5,05	5,43	2,00	4,50	9,276	4,108
Liczba podmiotów (zarówno publicznych, jak i prywatnych) z otoczenia organizacji, na których wsparcie w codziennej działalności może liczyć	36	16	7,11	5,06	5,00	5,00	5,691	2,792

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 11. Czy w roku poprzedzającym badanie organizacja?

	Procent (odpowiedzi „tak”)	
	2011/2012	2013
Była członkiem regionalnych, krajowych lub ponadnarodowych porozumień	68,4%	73,7%
Współpracowała z innymi podmiotami ekonomii społecznej	21,1%	26,3%
Współpracowała z organizacjami pozarządowymi	15,8%	31,6%
Współpracowała z organizacjami parasolowymi (zrzeszającymi)	18,4%	15,8%
Współpracowała z lokalnymi grupami działania	26,3%	36,8%
Współpracowała z lokalnymi przedsiębiorcami	44,7%	21,1%
Współpracowała z samorządem lokalnym	21,1%	15,8%
Współpracowała z samorządem regionalnym	26,3%	26,3%
Współpracowała z rządem, instytucjami państwowymi na szczeblu centralnym	18,4%	15,8%
Współpracowała z jednostkami oświatowymi i/lub instytucjami kultury	31,6%	42,1%
Współpracowała z publicznymi służbami zatrudnienia (WUP, PUP, OHP)	39,5%	42,1%
Współpracowała z instytucjami pomocy społecznej (np. ROPS, OPS, PCPR)	23,7%	31,6%

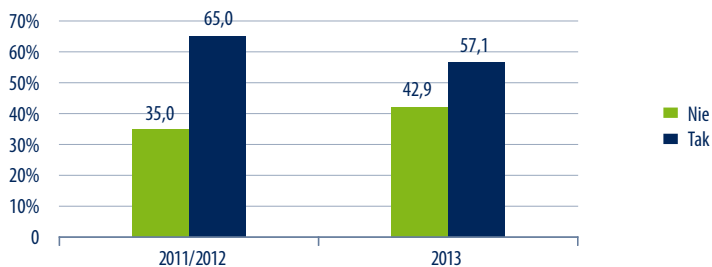
	Procent (odpowiedzi „tak”)	
	2011/2012	2013
Współpracowała z Kościołem i/lub innymi związkami wyznaniowymi	28,9%	15,8%
Procent	384,2%	394,7%
N	146	75

*Pytanie miało charakter pytania wielokrotnego wyboru, stąd procenty nie sumują się do 100.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Innym elementem oceny kapitału społecznego PES było zaangażowanie wolontariuszy w prace organizacji. Przeciętna liczba osób, które miały podpisane umowy nie przekraczała 2 w jednym roku, co nie jest imponującym wynikiem. Ten obszar mógłby być dużo lepiej wykorzystany. Z badań wynika również, że ogólne zaangażowanie osób w pracę społeczną nie jest duże. Co prawda większość organizacji deklaruje, że korzysta z tego typu wsparcia, jednak wskaźnik liczby pracowanych godzin osiąga przeciętnie wartości nie większe niż 20 jednostek miesięcznie.

Wykres 11. Czy w 2010 r. organizacja korzystała z pracy społecznej (dobrowolnej, bez wynagrodzenia)?

*N_{2011/2012} = 40, N₂₀₁₃ = 21.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 12. Praca społeczna – podstawowe wskaźniki

	N		Średnia		Mediana		Odchylenie standardowe	
	Ważne							
	Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013
Liczba osób, które przynajmniej raz w roku poprzedzającym badanie świadczyły pracę społeczną w ramach organizacji	38	12	9,50	15,50	3,00	7,00	18,491	23,291
Liczba osób, które nie rzadziej niż raz w miesiącu świadczyły pracę społeczną w ramach organizacji	37	10	4,00	10,10	2,00	3,50	8,502	21,351
Liczba umów wolontariackich podpisanych przez organizację (łącznie umowy podpisane w roku poprzedzającym badanie oraz trwające umowy z lat poprzednich)	34	10	2,68	10,60	0,00	2,50	5,783	26,588
• w tym umowy podpisane w 2010 r.	33	8	1,91	3,00	0,00	3,50	4,133	2,726
Średnia miesięczna liczba godzin pracy społecznej, którą w roku poprzedzającym badanie wykonywały wszystkie osoby, które świadczyły pracę społeczną na rzecz organizacji	35	9	33,91	98,89	9,00	20,00	70,788	178,113

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Ciekawe wyniki przynosi badanie częstotliwości, z jaką w pracę PES angażowali się przedstawiciele poszczególnych instytucji. Wynika z niego, że najbardziej aktywni byli pracownicy instytucji pomocy społecznej, którzy w ponad 70% przypadków angażowali się w pracę PES w sposób ciągły lub kilkukrotnie. Należy jednak zauważyć, że kontakt taki często wynika z obowiązków służbowych tego typu osób. Około połowa badanych PES zadeklarowała wysoką i bardzo wysoką aktywność przedstawicieli samorządu lokalnego. Przedstawiciele Kościoła i innych związków wyznaniowych angażowali się regularnie w pracę 36% organizacji, a wskaźnik ten dla przedstawicieli pracowników oświaty i kultury wyniósł poniżej 30%.

Tabela 13. Zaangażowanie zewnętrznych partnerów w pracę organizacji

		Tura badania			
		2011/2012		2013	
		Liczebność	Procent	Liczebność	Procent
Z jaką częstotliwością w roku poprzedzającym badanie w pracę organizacji angażowali się przedstawiciele Kościoła i innych związków wyznaniowych?	jednokrotnie	8	24,2%	3	33,3%
	kilkukrotnie	4	12,1%	5	55,6%
	angażowała się w sposób ciągły	8	24,2%	1	11,1%
	osoba taka nie angażowała się w pracę PES	13	39,4%	0	0,0%
Z jaką częstotliwością w roku poprzedzającym badanie w pracę organizacji angażowali się pracownicy oświaty i/lub kultury?	jednokrotnie	9	27,3%	0	0,0%
	kilkukrotnie	9	27,3%	10	100,0%
	angażowała się w sposób ciągły	2	6,1%	0	0,0%
	osoba taka nie angażowała się w pracę PES	13	39,4%	0	0,0%
Z jaką częstotliwością w roku poprzedzającym badanie w pracę organizacji angażowali się wójt/sołtys/burmistrz?	jednokrotnie	6	16,2%	1	7,7%
	kilkukrotnie	14	37,8%	9	69,2%
	angażowała się w sposób ciągły	5	13,5%	3	23,1%
	osoba taka nie angażowała się w pracę PES	12	32,4%	0	0,0%
Z jaką częstotliwością w roku poprzedzającym badanie w pracę organizacji angażowali się pracownicy instytucji pomocy społecznej?	jednokrotnie	7	18,9%	4	30,8%
	kilkukrotnie	15	40,5%	4	30,8%
	angażowała się w sposób ciągły	12	32,4%	5	38,5%
	osoba taka nie angażowała się w pracę PES	3	8,1%	0	0,0%
Z jaką częstotliwością w roku poprzedzającym badanie w pracę organizacji angażowali się komendant policji, komendant Straży Miejskiej, komendant OSP?	jednokrotnie	10	29,4%	4	57,1%
	kilkukrotnie	9	26,5%	3	42,9%
	angażowała się w sposób ciągły	0	0,0%	0	0,0%
	osoba taka nie angażowała się w pracę PES	15	44,1%	0	0,0%

		Tura badania			
		2011/2012		2013	
		Liczebność	Procent	Liczebność	Procent
Z jaką częstotliwością w roku poprzedzającym badanie w pracę organizacji angażowały się inne, ważne dla społeczności lokalnej osoby?	jednokrotnie	5	21,7%	1	16,7%
	kilukrotnie	8	34,8%	3	50,0%
	angażowała się w sposób ciągły	6	26,1%	2	33,3%
	osoba taka nie angażowała się w prace PES	4	17,4%	0	0,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Wśród PES największym poziomem zaufania cieszą się inne podmioty ekonomii społecznej oraz organizacje pozarządowe, dla których wskaźnik zaufania (w skali od 1 do 10) osiągnął przeciętną wartość 7,5-8. Dla tej grupy również odchylenie standardowe było najmniejsze, co świadczy o dość jednolitych odpowiedziach. Pozostałe grupy podmiotów są oceniane nieco słabiej i tu zróżnicowanie ocen było większe.

Tabela 14. Poziom zaufania, jakim organizacja darzy inne podmioty

	N		Średnia		Mediana		Odchylenie standardowe	
	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013
Inne podmioty ekonomii społecznej	42	20	7,52	7,60	8,00	8,00	1,728	1,698
Organizacje pozarządowe	41	20	7,15	7,20	8,00	7,50	1,824	1,542
Władze lokalne	41	20	5,63	6,45	6,00	6,50	2,498	2,373
Lokalni przedsiębiorcy	41	20	5,22	5,70	5,00	6,00	2,219	2,319
Institucje kościelne i związki wyznaniowe	40	19	6,03	5,21	6,00	5,00	2,741	2,699

*Skala odpowiedzi: 0 – całkowity brak zaufania, 10 – całkowite zaufanie.

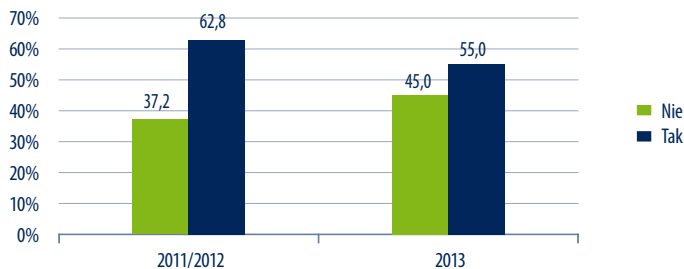
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Wpływ PES na społeczność lokalną był badany z perspektywy usług i produktów, które mają w swojej ofercie. Usługi deficytowe, czyli mające na celu zaspokojenie m.in. potrzeb społecznych, edukacyjnych, zdrowotnych czy związanych z bezpieczeństwem prowadziło w I edycji badania

niespełna 63% badanych organizacji. W 2013 r. wskaźnik ten wyniósł 55%. Usługi te przybierały głównie formę organizacji kursów, szkoleń i prelekcji, wsparcia specjalistycznego z zakresu poradnictwa psychologicznego i prawnego, a także organizacji czasu wolnego dla dzieci i osób starszych. Duże wartości odchylenia standardowego dla poszczególnych grup beneficjentów świadczą o sporym zróżnicowaniu wśród liczby osób objętych wsparciem przez organizacje. Niemniej jednak można stwierdzić, że grupami docelowymi tych działań są przede wszystkim dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, klienci ośrodków pomocy społecznej oraz osoby niepełnosprawne.

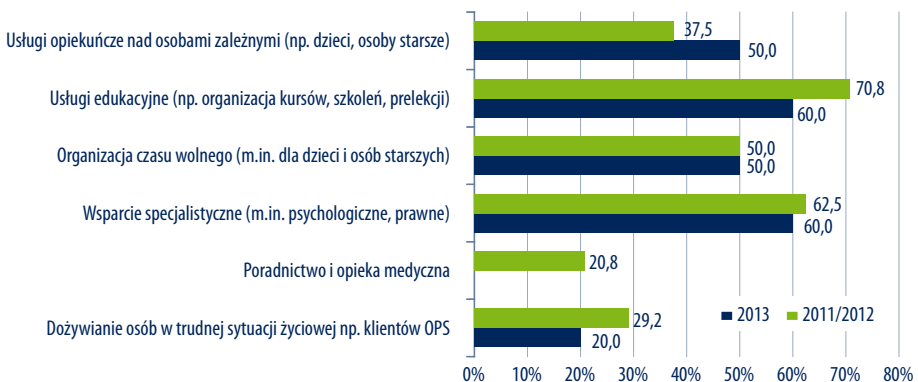
Wykres 12. Czy organizacja prowadziła w roku ubiegłym działania z zakresu dostarczania usług deficytowych dla społeczności lokalnej (mających na celu zaspokojenie np. potrzeb społecznych, edukacyjnych, zdrowotnych, związanych z bezpieczeństwem itp.)?

*N_{2011/2012} = 43, N₂₀₁₃ = 20.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Wykres 13. Działania z zakresu dostarczania usług deficytowych

*N_{2011/2012} = 65, N₂₀₁₃ = 24 (liczba udzielonych odpowiedzi).

**Pytanie miało charakter pytania wielokrotnego wyboru, stąd procenty nie sumują się do 100.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

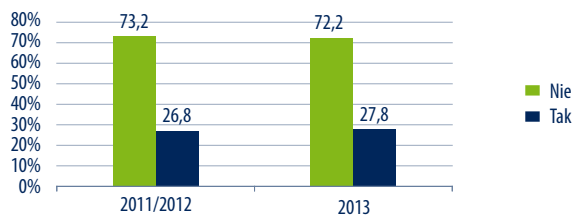
Tabela 15. Beneficjenci usług deficytowych – podstawowe informacje

	N		Średnia		Mediana		Odchylenie standardowe	
	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013	2011/2012	2013
Dzieci do 3 roku życia	35	9	3,51	9,00	0,00	0,00	17,161	18,276
Dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym	35	9	88,60	58,67	0,00	0,00	350,743	111,638
Dzieci niepełnosprawne	36	8	6,86	6,88	0,00	0,00	19,656	14,377
Doroste osoby niepełnosprawne oraz z zaburzeniami psychicznymi	37	9	25,86	19,78	0,00	20,00	84,742	13,800
Osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków	35	9	7,91	15,78	0,00	0,00	25,812	23,075
Osoby starsze i niedołążne	35	9	1,29	6,89	0,00	0,00	3,847	10,167
Klienci ośrodka pomocy społecznej	37	9	42,97	82,00	0,00	50,00	109,512	100,303
Inne osoby	34	0	1,59		0,00		8,582	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

W obszarze produktu lokalnego wyniki dla obu edycji badania były niemal identyczne. Ponad 70% badanych organizacji deklaruje swoje wsparcie w zakresie takich obszarów, jak informacja i promocja czy sprzedaż i pośrednictwo. Ciekawym akcentem w tym zestawieniu jest fakt zadeklarowania przez wszystkie podmioty uczestniczące w II edycji badania produkcji produktu lokalnego. W I edycji wskaźnik ten osiągnął poziom jedynie 36%. Najpopularniejsze produkty to wyroby rękodzielnicze, pamiątki, a także lokalne artykuły spożywcze.

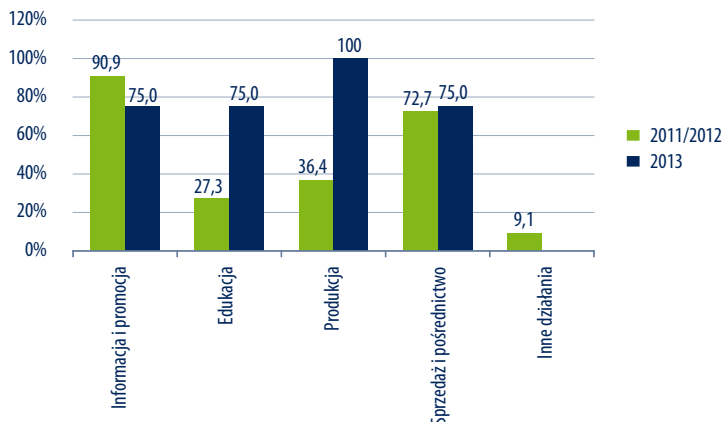
Wykres 14. Czy organizacja prowadzi lub prowadziła działania mające na celu rozwój społeczności lokalnej/regionu poprzez wspieranie produktów lokalnych?

*N_{2011/2012} = 41, N₂₀₁₃ = 18.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Wykres 15. Forma działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnej poprzez wspieranie produktów lokalnych

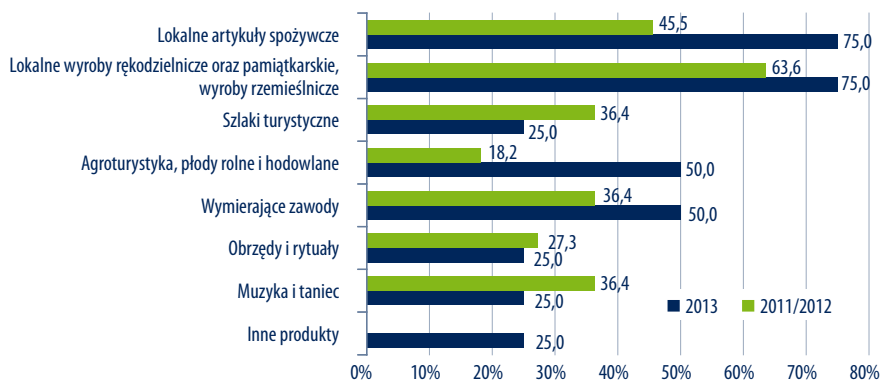

*N_{2011/2012} = 26, N₂₀₁₃ = 13 (liczba udzielonych odpowiedzi).

**Pytanie miało charakter pytania wielokrotnego wyboru, stąd procenty nie sumują się do 100; procent liczony jest względem liczby osób, które podejmują działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej poprzez wspieranie produktów lokalnych, a nie względem wszystkich respondentów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Wykres 16. Produkty, których dotyczyły działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej poprzez wspieranie produktów lokalnych

*N_{2011/2012} = 29, N₂₀₁₃ = 14 (liczba udzielonych odpowiedzi).

**Pytanie miało charakter pytania wielokrotnego wyboru, stąd procenty nie sumują się do 100; procent liczony jest względem liczby osób, które podejmują działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej poprzez wspieranie produktów lokalnych, a nie względem wszystkich respondentów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

część III.

REPORT
Z EDYCJI BADAŃ
SPOŁECZNEJ
WARTOŚCI
DODANEJ
PODMIOTÓW
EKONOMII
SPOŁECZNEJ

I edycja badania społecznej wartości dodanej podmiotów ekonomii społecznej była realizowana w okresie od lipca do grudnia 2012 r. W badaniach odrębnie ujęto dwie grupy podmiotów. Pierwsza grupa to podmioty, które zostały przebadane w ramach pilotażu narzędzia ESometr jesienią 2011 r., natomiast drugą grupę stanowią podmioty, które uczestniczyły w badaniu jesienią 2012 r.

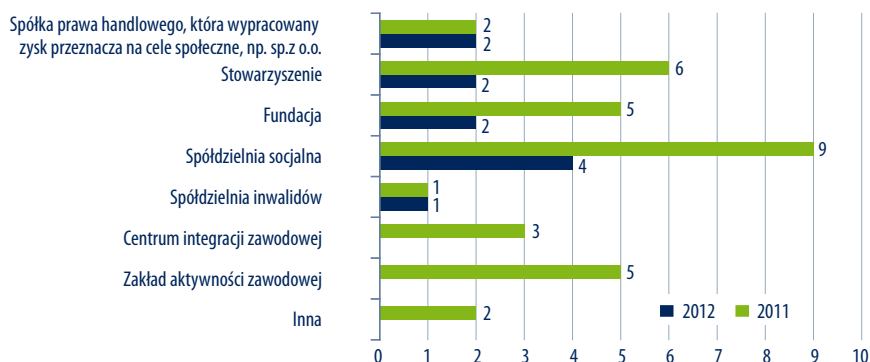
Część empiryczna raportu została podzielona na trzy podczęści. W pierwszej z nich scharakteryzowano próbę, w drugiej dokonano opisu badanych podmiotów w świetle zgromadzonych danych, z uwzględnieniem pojedynczych wskaźników. W trzeciej części zaprezentowano osiągnięcia PES ujętych zbiorczo w świetle narzędzia ESometr. Część ta, analogicznie do raportu z II edycji badania, została umieszczona w Aneksie – Załącznik nr 2 (jako zestawienie tabelaryczne).

CHARAKTERYSTYKA PODMIOTÓW OBJĘTYCH BADANIEM, PORÓWNANIE PRÓB 2011 I 2012

FORMA PRAWNA ORGANIZACJI

Najpopularniejszą formą prawną PES uczestniczących w badaniu była spółdzielnia socjalna (łącznie 19 podmiotów). Liczną grupę stanowiły również stowarzyszenia, fundacje oraz zakłady aktywności zawodowej, które (podobnie jak centra integracji społecznej) nie są, co prawda, jednostkami posiadającymi oddzielną osobowość prawną, jednak z uwagi na ich niewątpliwą odrębność organizacyjną w stosunku do jednostek macierzystych podjęto decyzję o zaliczeniu tego typu podmiotów do osobnej grupy. Taki rozkład form prawnych odpowiada proporcjom w całym sektorze ekonomii społecznej.

Wykres 17. Forma prawna organizacji

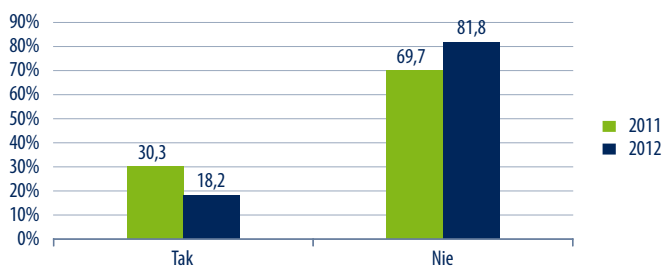

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

CZY ORGANIZACJA POSIADA STATUS ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO?

Większość przebadanych podmiotów (zarówno z 2011 r., jak i 2012 r.) nie posiada statusu organizacji pożytku publicznego. Wśród podmiotów ekonomii społecznej uzyskiwanie tego przywileju nie jest jeszcze tak popularne, jak w przypadku organizacji pozarządowych, choć należy zaznaczyć, że prowadzona przez PES działalność gospodarcza nie stanowi przeszkody w staraniu się o możliwość uzyskiwania przychodów z 1% podatku PIT obywateli.

Wykres 18. Status OPP

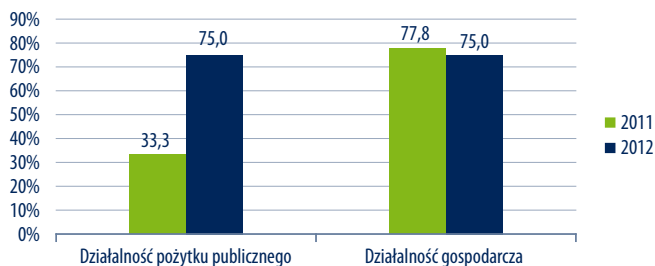

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

FORMY DZIAŁALNOŚCI

Z wykresu 3 wynika, że zdecydowana większość przebadanych podmiotów prowadzi działalność gospodarczą. Działalność odpłatna pożytku publicznego (szczególnie w przypadku grupy z 2011 r.) jest dużo mniej popularna. Warto w tym miejscu przypomnieć, że prowadzenie jednego z tych dwóch rodzajów działalności było warunkiem koniecznym, aby przejść kryteria dostępu do badania.

Wykres 19. Prowadzenie działalności gospodarczej przez PES

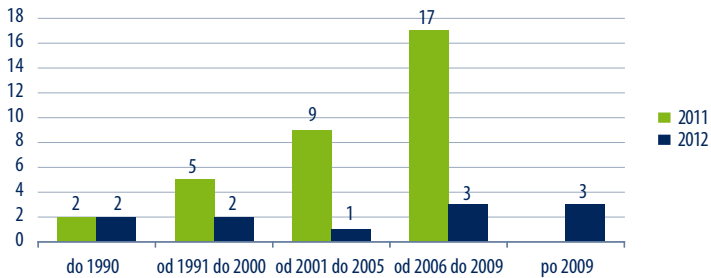

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

ROK POWSTANIA ORGANIZACJI

Zdecydowana większość przebadanych PES została założona pomiędzy 2006 r. a 2009 r. Był to okres intensywnego wydatkowania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, w trakcie którego powstało wiele tego typu podmiotów. Jednocześnie łącznie 11 podmiotów może się pochwalić działalnością od co najmniej 12 lat.

Wykres 20. Rok powstania organizacji

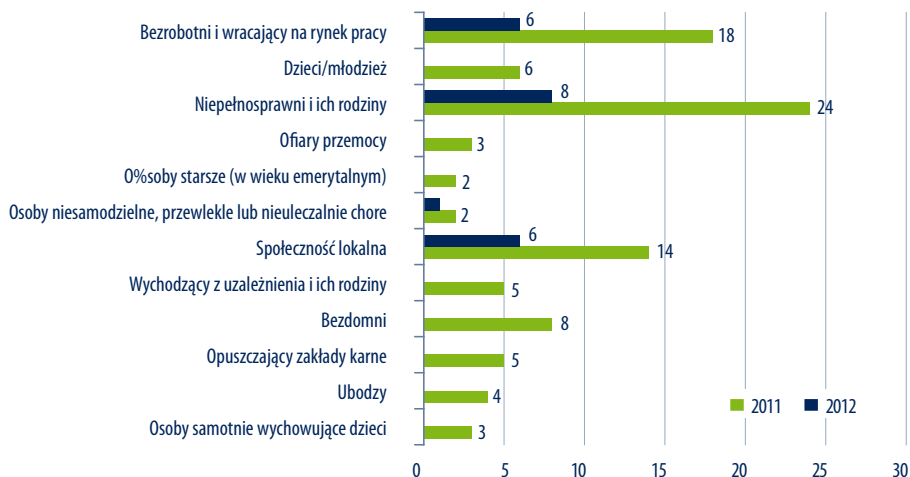

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

GLÓWNE GRUPY DOCELOWE

Najwięcej spośród przebadanych PES kieruje swoje działania do osób niepełnosprawnych i ich rodzin, a także do bezrobotnych i wracających na rynek pracy. Zatem podmioty typu WISE (opisywane wcześniej) dominują w badaniu. Jest to w dużej mierze przejawem zapotrzebowania społeczeństwa na tego typu usługi – słaba w ostatnich latach koniunktura gospodarcza oraz rosnący poziom bezrobocia sprzyja powstawaniu takich organizacji.

Wykres 21. Grupy docelowe PES

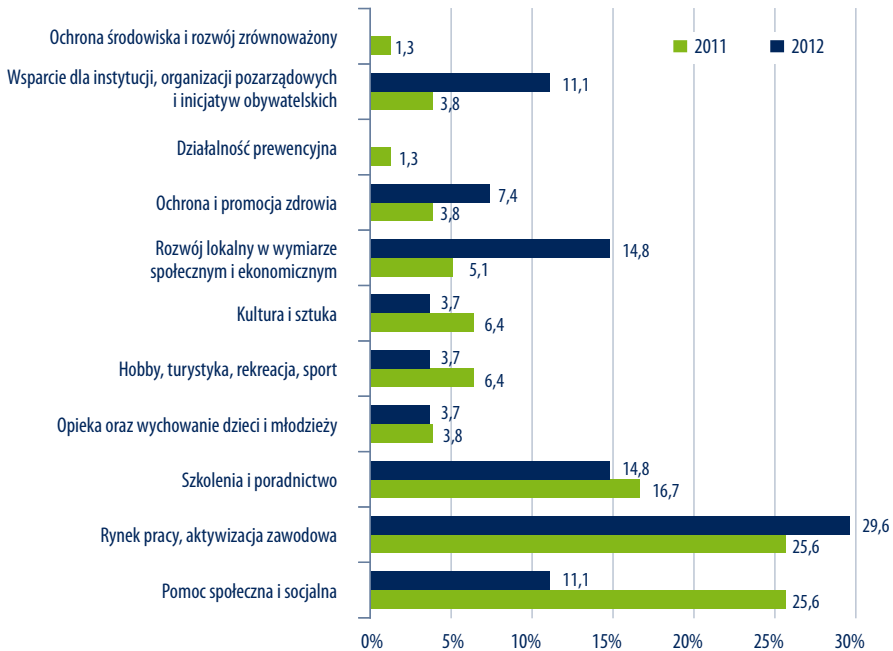

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

GLÓWNY OBSZAR DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ PES

Grupy docelowe, o których mowa powyżej, w dużym stopniu determinują obszar działań analizowanych PES. Najwięcej z nich działa w obszarze aktywizacji zawodowej lub pomocy społecznej i socjalnej. Na drugim biegunie znajdują się takie obszary, jak ochrona środowiska czy działalność prewencyjna, które mogą być dla podmiotów ekonomii społecznej obszarami do zagospodarowania.

Wykres 22. Obszary działalności statutowej

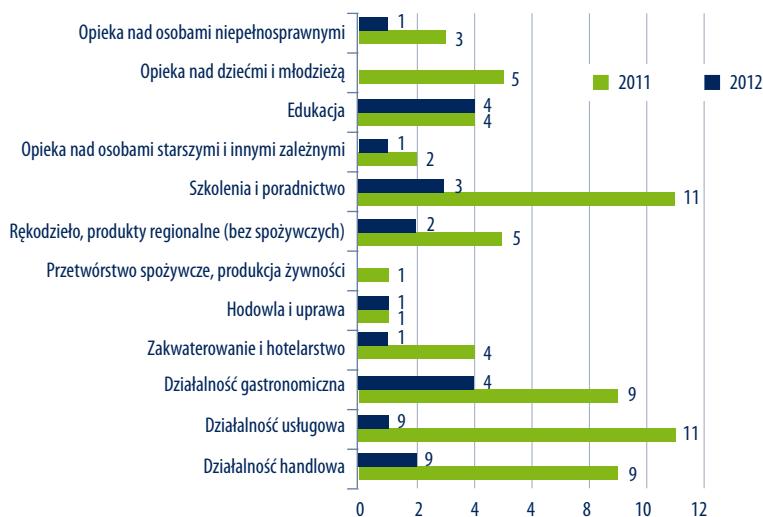

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

GLÓWNE OBSZARY FAKTYCZNIE WYKONYWANEJ DZIAŁALNOŚCI EKONOMICZNEJ

Działalność ekonomiczna (gospodarcza lub/i statutowa odpłatna) jest podstawą funkcjonowania każdego podmiotu ekonomii społecznej. Przebadane organizacje są na tym polu szczególnie aktywne w takich obszarach, jak: szkolenia i poradnictwo, działalność gastronomiczna czy handlowa.

Wykres 23. Obszary działalności gospodarczej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

PODSTAWOWE CHARAKTERYSTYKI STATYSTYCZNE BADAŃYCH PODMIOTÓW – 2011 I 2012

Poniżej zaprezentowano wartości wskaźników, które są analizowane w ramach narzędzia ESometr i na podstawie których obliczane są sumaryczne indeksy oceniające społeczną wartość dodaną podmiotów ekonomii społecznej. Dla każdego wskaźnika zostały obliczone podstawowe charakterystyki statystyczne – mediana, średnia arytmetyczna oraz odchylenie standardowe. Prezentacja tych danych jest zgodna z wymiarami oceny zastosowanymi w narzędziu ESometr – kapitał społeczny, społeczność lokalna oraz integracja społeczna i zawodowa.

ZATRUDNIENIE

Jednym z podstawowych wskaźników oceniających obszar „zatrudnienie” jest liczba osób pracujących w organizacji. Duże odchylenie standardowe świadczy o zróżnicowaniu tego miernika wśród przebadanych podmiotów. Mediana, najlepiej oddająca w tym przypadku przeciętną wartość, wyniosła 19 i 14 osób (odpowiednio w latach 2011 i 2012). Porównując te wartości z przeciętną liczbą etatów w organizacjach (9 i 14,5) można stwierdzić, że duża część osób jest zatrudniona w niepełnym wymiarze czasu pracy. Zjawisko takie należy rozpatrywać raczej pozy-

tywnie, szczególnie w kontekście pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Ich zaangażowanie nawet w części etatu jest korzystne, a taki układ zapewnia możliwość wsparcia większej liczby osób. Wśród przebadanych PES osoby zagrożone wykluczeniem społecznym stanowiły ok. 30% ogółu zatrudnionych.

Tabela 16. Wskaźniki obszaru „zatrudnienie”

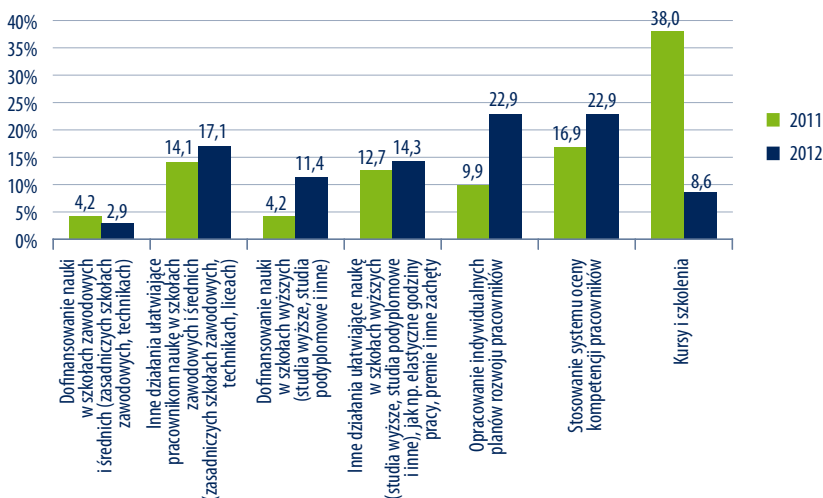
	N		Mediana		Średnia		Odchylenie standardowe	
	Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Liczba osób zatrudnionych w organizacji na koniec 2010 r. na podstawie stosunku pracy – ogółem	33	9	19,00	14,00	41,48	35,11	56,016	50,824
Liczba etatów, której odpowiadała liczba osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy na koniec 2010 r.	33	8	9,00	14,50	90,55	29,00	360,247	46,727
Liczba etatów, której odpowiadała liczba osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy na koniec 2010 r. – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	31	7	6,00	4,00	54,48	20,29	238,594	41,884
Liczba pracowników zatrudnionych w organizacji na podstawie stosunku pracy w 2010 r.	33	7	3,00	5,00	6,27	6,29	11,040	5,187
Liczba pracowników zatrudnionych w organizacji na podstawie stosunku pracy w 2010 r. – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	30	7	1,50	0,00	2,13	2,71	2,776	4,112
Liczba pracowników zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, którzy odeszli z organizacji dobrowolnie lub na skutek zwolnień w 2010 r.	32	8	2,00	3,50	4,06	5,25	5,248	5,994
Liczba pracowników zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, którzy odeszli z organizacji dobrowolnie lub na skutek zwolnień w 2010 r. – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	30	7	1,00	0,00	1,80	2,86	2,858	4,100
Liczba pracowników zatrudnionych w organizacji na podstawie umów cywilnoprawnych (np. umowa zlecenie, o dzieło) w 2010 r.	33	7	1,00	12,00	8,45	13,00	16,878	15,864
Liczba pracowników zatrudnionych w organizacji na podstawie umów cywilnoprawnych (np. umowa zlecenie, o dzieło) w 2010 r. – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	30	6	0,00	2,50	,70	3,00	1,803	3,347

	N		Mediana		Średnia		Odchylenie standardowe	
	Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Liczba osób zatrudnionych dzięki wsparciu finansowemu do zatrudnienia pracowników – ogółem	32	4	0,00	3,50	11,78	4,00	31,435	2,944
Liczba osób zatrudnionych dzięki wsparciu finansowemu do zatrudnienia pracowników – osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	29	4	0,00	3,50	6,86	3,75	24,970	3,304

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Najpopularniejszym sposobem wspierania rozwoju zawodowego własnych pracowników są kursy i szkolenia, systemy oceny pracowników oraz opracowywanie indywidualnych planów rozwoju. Stosunkowo powszechne jest również dofinansowanie nauki w szkołach wyższych oraz dopłaty do studiów podyplomowych. Dane te świadczą o relatywnie wysokiej aktywności przebadanych PES w obszarze wspierania rozwoju własnych pracowników.

Wykres 24. Działania prowadzone w organizacji w roku poprzedzającym rok badania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

W ramach badania podjęto próbę określenia powodów ustania stosunku pracy z pracownikami PES. Jak pokazuje tabela 17, pracownicy organizacji bardzo rzadko rezygnują z zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej. Nie do końca taki scenariusz jest pozytywny, gdyż podmioty

typu WISE (a tych w badaniu uczestniczyło najwięcej) powinny systematycznie wypuszczać swoich pracowników na otwarty rynek pracy i zatrudniać kolejne osoby wymagające wsparcia. Tego rodzaju PES powinien być miejscem, gdzie pracownik zdobywa określone umiejętności, nabiera pewności siebie i następnie znajduje pracę na otwartym rynku pracy. Działalność w dłuższym okresie z tą samą grupą osób jest dla PES oczywiście łatwiejsza, gdyż nie wymaga wysiłku związanego z wdrażaniem nowych pracowników do organizacji. Jednak taki układ mocno ogranicza skalę oddziaływania przedsięwzięcia.

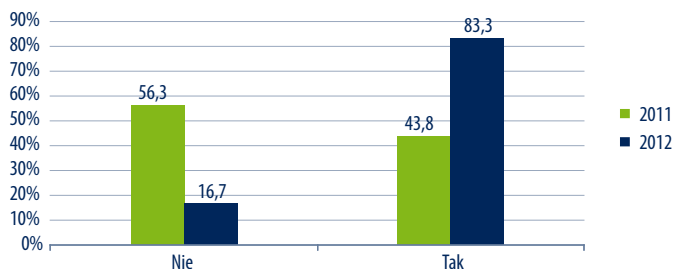
Tabela 17. Główne przyczyny ustania stosunku pracy w roku poprzedzającym rok badania (liczba osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym)

	N		Mediana		Średnia		Odchylenie standardowe	
	Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Znalezienie pracy na otwartym rynku	31	5	,00	1,00	,45	2,20	1,261	2,950
Założenie własnej działalności gospodarczej bądź spółdzielni socjalnej	30	4	,00	,00	,03	,00	,183	,000
Zatrudnienie pracownika w innym podmiocie ekonomii społecznej	30	4	,00	,00	,10	,00	,305	,000
Koniec subsydiowanego zatrudnienia/koniec udziału w projekcie	30	4	,00	,00	,17	,00	,531	,000
Rozwiązanie umowy o pracę z przyczyn leżących po stronie pracownika	31	5	,00	,00	,55	,80	1,480	1,789
Rozwiązanie umowy o pracę z przyczyn niezależnych od pracownika (np. choroba, utrata zdolności pracy)	31	4	,00	,00	,52	,75	1,546	1,500
Trudna sytuacja ekonomiczna organizacji	30	4	,00	,00	,13	,75	,507	1,500

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Przeciętnie ok. połowa przebadanych podmiotów korzystała ze wsparcia finansowego do zatrudnienia pracowników. Świadczy to o pewnym uzależnieniu PES od zewnętrznych źródeł finansowania. Nie wszystkie z nich są w stanie samodzielnie wypracować taką nadwyżkę finansową, aby wystarczyła ona na bieżące utrzymanie działalności. Jednocześnie wiele badanych PES odznaczało się dość dużą aktywnością w zakresie wspierania swoich pracowników i beneficjentów, co w pewnym stopniu uzasadnia potrzebę szukania wsparcia z zewnętrznych źródeł.

Wykres 25. Czy w roku poprzedzającym rok badania organizacja skorzystała ze wsparcia finansowego do zatrudnienia pracowników (subsidiowanego zatrudnienia w ramach np. środków PFRON, urzędów pracy lub projektów unijnych)?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

INWESTYCJE W KAPITAŁ LUDZKI

W obszarze inwestycje w kapitał ludzki badana była aktywność organizacji w zakresie rozwoju własnych pracowników. Przebadane PES dość aktywnie szkolą swoich pracowników – zarówno samodzielnie, jak i przy pomocy zewnętrznych instytucji. Szkolenia niekiedy są dofinansowywane ze środków publicznych, jednak w większości to PES pokrywają koszty z tym związane. Udział w odbytych szkoleniach osób zagrożonych wykluczeniem społecznym odpowiada relacji tych osób do ogółu zatrudnienia (ok. 30%).

Tabela 18. Wskaźniki obszaru inwestycje w kapitał ludzki

	N		Mediana		Średnia		Odchylenie standardowe	
	Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Liczba pracowników organizacji uczestniczących w kursach i szkoleniach organizowanych przez organizację w ubiegłym roku	31	6	3,00	1,50	9,10	2,67	17,534	3,882
Liczba pracowników organizacji uczestniczących w kursach i szkoleniach organizowanych przez organizację w ubiegłym roku – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	30	6	0,00	0,00	4,13	1,00	8,881	1,549
Liczba pracowników organizacji uczestniczących w kursach i szkoleniach organizowanych przez inne podmioty w ubiegłym roku	29	6	4,00	2,50	6,41	10,17	9,155	15,943

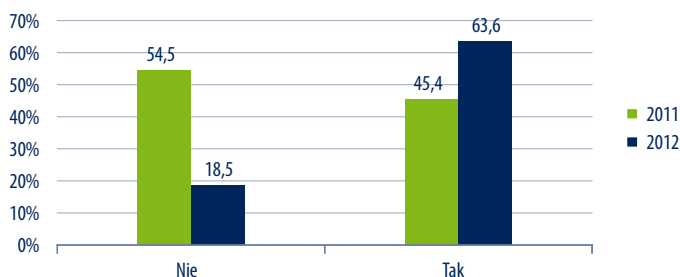
	N		Mediana		Średnia		Odchylenie standardowe	
	Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Liczba pracowników organizacji uczestniczących w kursach i szkoleniach organizowanych przez inne podmioty w ubiegłym roku – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	27	6	2,00	1,50	1,93	6,50	2,200	10,950
Szacunkowe koszty ogółem poniesione przez organizację na doskonalenie zawodowe pracowników w ubiegłym roku	24	6	0,00	750,00	8345,83	3567,17	32465,942	5110,447
Szacunkowe koszty ogółem poniesione przez organizację na doskonalenie zawodowe pracowników w ubiegłym roku – wysokość dofinansowania ze środków publicznych	22	5	0,00	0,00	1415,45	40,00	2978,833	89,443
Liczba pracowników organizacji, którzy uczyli się w szkołach ponadgimnazjalnych (m.in. zawodowych, technikach, liceach) lub w szkołach wyższych w ubiegłym roku	29	7	0,00	1,00	2,45	1,43	6,214	1,397
Liczba pracowników organizacji, którzy uczyli się w szkołach ponadgimnazjalnych (m.in. zawodowych, technikach, liceach) lub w szkołach wyższych w ubiegłym roku – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	27	7	0,00	1,00	,96	1,00	1,850	,816

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

REINTEGRACJA ZAWODOWA

Kolejny badany obszar, związany z reintegracją społeczną i zawodową, pokazał różnicę w turach 2011 i 2012. W pierwszej z nich PES dobrowolnie wypełniały narzędzie ESometr, natomiast w II turze większość organizacji udzielała odpowiedzi wiedząc, że będą one miały wpływ na wynik konkursu organizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Ta świadomość spowodowała, że w turze 2012 dużo większy odsetek podmiotów odnalazł w swoim zakresie działań, takie aktywności, które można wpisać w reintegrację społeczną i zawodową. To skłania do refleksji na temat sposobu motywowania PES do udzielania pełnych odpowiedzi na pytania. Uśredniając te dane, można stwierdzić, że ok. połowa przebadanych podmiotów prowadzi działalność w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej.

Wykres 26. Czy organizacja prowadziła w roku poprzedzającym rok badania działania z zakresu reintegracji zawodowej na rzecz beneficjentów organizacji?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

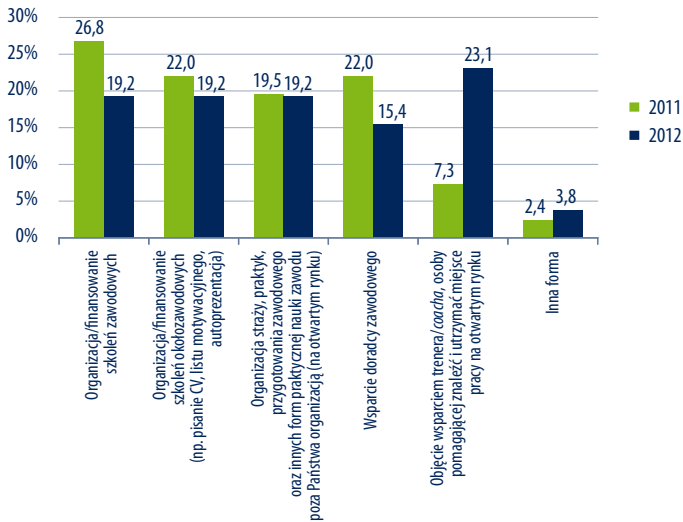
Wskaźnikami, które służą w narzędziu ESometr do oceny działalności w zakresie reintegracji zawodowej jest m.in. liczba beneficjentów, którzy skorzystali z działań organizacji. Jak wynika z analizy tego miernika, średnio PES kierują swoje usługi do ok. 20 osób rocznie, z czego niespełna 20% stanowią pracownicy organizacji. Główne formy wsparcia to: organizacja i finansowanie szkoleń zawodowych i okołoszkoleniowych oraz organizowanie staży i praktyk zawodowych.

Tabela 19. Reintegracja zawodowa – podstawowe informacje

	N		Średnia		Mediana		Minimum		Maksimum	
	Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Liczba beneficjentów organizacji (nie pracowników), którzy skorzystali w roku poprzedzającym rok badania z działań organizacji z zakresu reintegracji zawodowej	33	6	18,52	19,67	,00	7,00	0	2	123	60
Liczba beneficjentów organizacji (nie pracowników), którzy skorzystali w roku poprzedzającym rok badania z działań organizacji z zakresu reintegracji zawodowej, a którzy są w chwili obecnej zatrudnieni na otwartym rynku, w organizacji lub innym podmiocie ekonomii społecznej	29	6	3,31	4,50	,00	2,00	0	0	33	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Wykres 27. Forma prowadzonych przez organizację działań z zakresu reintegracji zawodowej na rzecz beneficjentów w roku ubiegłym

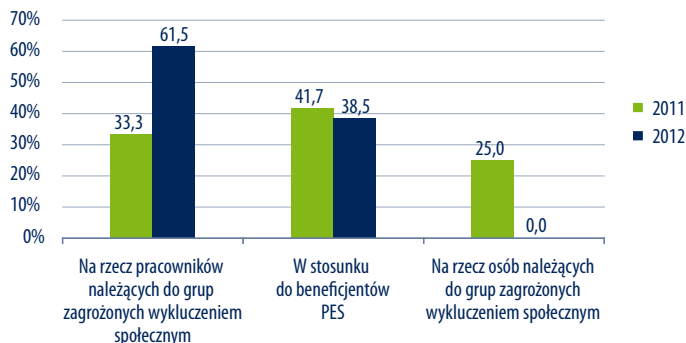

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

REINTEGRACJA SPOŁECZNA

Działania w zakresie reintegracji społecznej mogły być skierowane zarówno do pracowników organizacji, jak i do jej beneficjentów. Najpopularniejsze rodzaje oferowanego wsparcia to działalność kulturalno-oświatowa, instrumenty aktywnej integracji (takie jak kluby integracji społecznej, grupy samopomocy itp.), a także wsparcie specjalistyczne (np. psychologiczne czy prawne). W badanej grupie PES występuje duże zróżnicowanie liczby osób objętych wsparciem. Szczególnie dotyczy to I tury badania, gdzie odchylenie standardowe tego miernika jest wyjątkowo duże. II tura charakteryzowała się mniejszą zmiennością, a średnia, zarówno dla pracowników, jak i beneficjentów, ukształtowała się na poziomie ok. 20 osób.

Wykres 28. Prowadzone przez organizację działania na rzecz reintegracji społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 20. Reintegracja społeczna – podstawowe informacje

	N		Średnia		Mediana		Minimum		Maksimum	
	Tura badania		Tura badania	Tura badania	Tura badania	Tura badania	Tura badania	Tura badania	Tura badania	Tura badania
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Liczba osób w organizacji objętych działaniami w zakresie integracji społecznej – pracownicy	33	8	12,09	23,38	0,00	7,00	0	4	133	133
Liczba osób w organizacji objętych działaniami w zakresie integracji społecznej – beneficjenci	33	5	127,33	20,20	0,00	11,00	0	2	3000	60
Liczba osób objętych wsparciem – pomoc/praca terapeutyczna (świetlice terapeutyczne, terapia uzależnień alkoholowych/narkotykowych, warsztaty terapii zajęciowej)	33	7	16,09	,14	0,00	0,00	0	0	300	1
Liczba osób objętych wsparciem – wsparcie specjalistyczne (np. psychologiczne, prawne)	33	8	77,64	10,88	0,00	4,00	0	0	1500	64
Liczba osób objętych wsparciem – interwencja kryzysowa (np. telefon zaufania, interwencja środowiskowa)	33	8	3,39	,38	0,00	0,00	0	0	100	2
Liczba osób objętych wsparciem – zapewnianie schronienia, noclegu, pobytu czasowego	33	8	4,52	,25	0,00	0,00	0	0	100	1

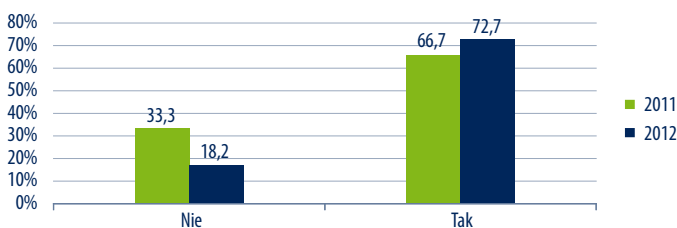
	N		Średnia		Mediana		Minimum		Maksimum	
	Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Liczba osób objętych wsparciem – objęcie instrumentami aktywnej integracji (np. grupy samopomocy, kluby integracji społecznej, świetlice środowiskowe)	33	7	80,39	0,00	0,00	0,00	0	0	2000	0
Liczba osób objętych wsparciem – działalność kulturalno-oświatowa (np. organizacja wyjść do muzeum, teatru, spotkania, wyjazdy)	33	8	89,00	27,38	20,00	4,00	0	0	1700	133
Inna forma wsparcia oferowana przez organizację	21	2	1,52	10,00	0,00	10,00	0	4	22	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

KAPITAŁ SPOŁECZNY

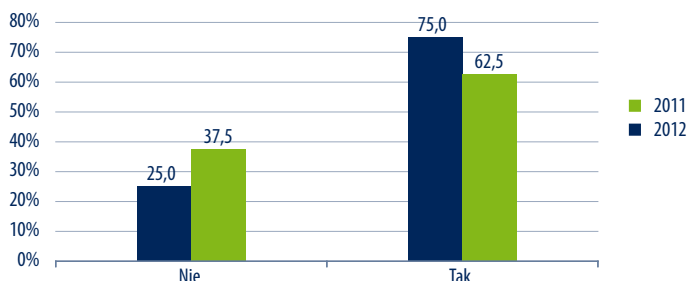
Aby zbadać poziom kapitału społecznego wśród podmiotów ekonomii społecznej, brano pod uwagę takie charakterystyki, jak ich uczestnictwo w realizacji przedsięwzięć partnerskich czy zaangażowanie wolontariuszy w bieżącą działalność. Jak pokazują wyniki, badane PES dość powszechnie uczestniczą w realizacji projektów wspólnie z innymi podmiotami. Średnio w roku realizowane były ok. 3-4 tego typu projekty, które były prowadzone przeciętnie z ok. 5-6 innymi organizacjami. Są to dane, które świadczą o wysokiej aktywności PES w obszarze współpracy między organizacjami. Szczególnie, jeżeli weźmiemy pod uwagę niewielki potencjał, jakim dysponują tego typu podmioty. Jeżeli chodzi natomiast o zaangażowanie wolontariuszy, to liczba osób, które miały podpisane umowy wahała się w granicach od 2 do 6 w jednym roku, co nie jest imponującym wynikiem. Ten obszar mógłby być dużo lepiej wykorzystany. Z badań wynika również, że ogólne zaangażowanie osób w pracę społeczną nie jest duże. Co prawda większość organizacji deklaruje, że korzysta z tego typu wsparcia, jednak wskaźnik liczby przepracowanych godzin osiąga przeciętnie wartości jedynie kilkudziesięciu jednostek miesięcznie.

Wykres 29. Czy w roku ubiegłym organizacja aktywnie uczestniczyła w realizacji przedsięwzięć/projektów partnerskich?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Wykres 30. Czy w roku poprzedzającym rok badania organizacja korzystała z pracy społecznej (dobrowolnej, bez wynagrodzenia)?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 21. Kapitał społeczny – podstawowe charakterystyki

	N		Średnia		Mediana		Minimum		Maksimum	
	Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
W realizację ilu przedsięwzięć partnerskich zaangażowana była Państwa organizacja w roku ubiegłym?	33	8	4,91	3,75	1,00	3,50	0	1	90	8
Z iloma łącznie różnymi podmiotami współpracowała Państwa organizacja podczas realizacji przedsięwzięć partnerskich w roku ubiegłym?	33	7	4,85	6,00	2,00	5,00	0	2	56	12
Liczba podmiotów (zarówno publicznych, jak i prywatnych) z otoczenia organizacji, na których wsparcie w codziennej działalności może liczyć	28	8	6,39	9,63	5,00	6,50	2	2	26	25
Liczba osób, które nie rzadziej niż raz w miesiącu świadczyły pracę społeczną w ramach organizacji	31	6	3,84	4,83	2,00	3,00	0	2	50	15
Ile w ubiegłym roku umów wolontariackich miała podpisanych Państwa organizacja (łącznie umowy podpisane w roku ubiegłym oraz trwające umowy z lat poprzednich)?	28	6	1,82	6,67	0,00	1,50	0	0	14	30
Umowy podpisane w roku ubiegłym	28	5	1,29	5,40	0,00	0,00	0	0	12	20

	N		Średnia	Mediana	Minimum	Maksimum				
	Tura badania		Tura badania	Tura badania	Tura badania	Tura badania				
	2011	2012	2011	2012	2011	2012				
Średnia miesięczna liczba godzin pracy społecznej, którą w roku ubiegłym wykonywały wszystkie osoby, które świadczyły pracę społeczną na rzecz organizacji	30	5	24,63	89,60	5,00	30,00	0	10	210	348
Liczba osób, które przynajmniej raz w roku ubiegłym świadczyły pracę społeczną w ramach organizacji	32	6	8,63	14,17	3,00	4,50	0	3	100	40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Ciekawe wyniki przynosi analiza częstotliwości, z jaką w pracę organizacji angażowali się przedstawiciele poszczególnych rodzajów instytucji. Większość z nich uczestniczy w działaniach PES sporadycznie. Regularną współpracą mogą pochwalić się głównie pracownicy instytucji pomocy społecznej, dla których taki kontakt wynika przede wszystkim z obowiązków i charakteru pracy zawodowej. Pewne zaangażowanie jest widoczne również u przedstawicieli Kościoła i innych związków wyznaniowych oraz przedstawicieli samorządu lokalnego. W przypadku tych ostatnich wydaje się jednak, że wskaźniki są poniżej oczekiwań.

Tabela 22. Zaangażowanie zewnętrznych partnerów w pracę organizacji

	Tura badania	Ważne				
		jednokrotnie	kilukrotnie	angażowała się w sposób ciągły	osoba taka nie angażowała się w pracę PES	
Z jaką częstotliwością w roku ubiegłym w pracę organizacji angażowali się przedstawiciele Kościoła i innych związków wyznaniowych?	Częstość	2011	6	3	8	10
		2012	2	1		3
	Procent	2011	18,2	9,1	24,2	30,3
		2012	18,2	9,1		27,3
Z jaką częstotliwością w roku ubiegłym w pracę organizacji angażowali się pracownicy oświaty i/ lub kultury?	Częstość	2011	8	6	2	10
		2012	1	3		3
	Procent	2011	24,2	18,2	6,1	30,3
		2012	9,1	27,3		27,3

		Tura badania				Ważne
			jednokrotnie	kilukrotnie	angażowała się w sposób ciągły	osoba taka nie zaangażowała się w prace PES
Z jaką częstotliwością w roku ubiegłym w pracę organizacji angażowali się wójt/sołtys/burmistrz?	Częstość	2011	5	10	5	10
		2012	1	4		2
	Procent	2011	15,2	30,3	15,2	30,3
		2012	9,1	36,4		18,2
Z jaką częstotliwością w roku ubiegłym w pracę organizacji angażowali się pracownicy instytucji pomocy społecznej?	Częstość	2011	5	12	11	2
		2012	2	3	1	1
	Procent	2011	15,2	36,4	33,3	6,1
		2012	18,2	27,3	9,1	9,1
Z jaką częstotliwością w roku ubiegłym w pracę organizacji angażowali się komendant policji, komendant Straży Miejskiej, komendant OSP?	Częstość	2011	9	6	0	12
		2012	1	3	0	3
	Procent	2011	27,3	18,2	0	36,4
		2012	9,1	27,3	0	27,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Przyglądając się wynikom poziomu zaufania, jakim PES darzą poszczególne kategorie instytucji, na pierwszym miejscu należy wspomnieć o innych podmiotach ekonomii społecznej oraz organizacjach pozarządowych, które zostały najwyżej ocenione. Kolejna grupa to instytucje kościelne i związki wyznaniowe, a także władze lokalne. Najniższym zaufaniem cieszą się lokalni przedsiębiorcy. Średnia dla wszystkich grup oscylowała na poziomie od ok. 5 do 8 (w skali 10-punktowej). Jest to wynik przyzwoity i świadczy o nieco wyższym niż średni poziom kapitału społecznego, szczególnie w obrębie sektora ekonomii społecznej.

Tabela 23. Poziom zaufania społecznego

	N		Średnia		Mediana		Minimum		Maksimum	
	Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Poziom zaufania, jakim organizacja darzy inne podmioty ekonomii społecznej	33	9	7,61	7,22	8,00	8,00	5	4	10	10

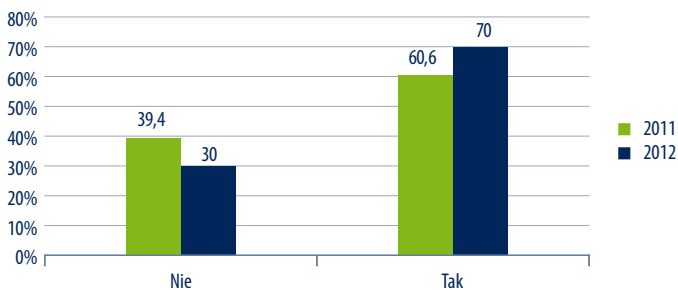
	N		Średnia		Mediana		Minimum		Maksimum	
	Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Poziom zaufania, jakim organizacja darzy organizacje pozarządowe	32	9	7,34	6,44	8,00	6,00	4	3	10	10
Poziom zaufania, jakim organizacja darzy władze lokalne	32	9	5,94	4,56	6,00	5,00	1	1	10	10
Poziom zaufania, jakim organizacja darzy lokalnych przedsiębiorców	32	9	5,34	4,78	5,00	4,00	1	1	9	8
Poziom zaufania, jakim organizacja darzy instytucje kościelne i związki wyznaniowe	31	9	6,39	4,78	6,00	5,00	1	1	10	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

SPÓŁCZNOŚĆ LOKALNA

Ostatnim obszarem, który jest badany przez narzędzie ESometr jest poziom wpływu PES na społeczność lokalną. Pomiar tego wpływu jest realizowany przez pryzmat usług, które są świadczone dla otoczenia przez badane organizacje. Wśród badanych PES większość zadeklarowała świadczenie usług o charakterze deficytowym, z czego najczęściej wymieniano działania z zakresu usług edukacyjnych, a także wsparcia specjalistycznego oraz organizacji czasu wolnego. Grupą docelową tych działań były głównie dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, klienci ośrodków pomocy społecznej oraz osoby niepełnosprawne.

Wykres 31. Czy organizacja prowadziła w roku ubiegłym działania z zakresu dostarczania usług deficytowych dla społeczności lokalnej (mających na celu zaspokojenie np. potrzeb społecznych, edukacyjnych, zdrowotnych, związanych z bezpieczeństwem itp.)?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 24. Działania z zakresu dostarczania usług deficytowych

	Odpowiedzi				Procent obserwacji	
	N		Procent			
	Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Usługi opiekuńcze nad osobami zależnymi (np. dzieci, osoby starsze)	7	2	13,7%	10,5%	36,8%	33,3%
Usługi edukacyjne (np. organizacja kursów, szkoleń, prelekcji)	11	6	21,6%	31,6%	57,9%	100,0%
Organizacja czasu wolnego (m.in. dla dzieci i osób starszych)	9	3	17,6%	15,8%	47,4%	50,0%
Wsparcie specjalistyczne (m.in. psychologiczne, prawne)	12	3	23,5%	15,8%	63,2%	50,0%
Poradnictwo i opieka medyczna	4	1	7,8%	5,3%	21,1%	16,7%
Dożywanie osób w trudnej sytuacji życiowej (np. klientów OPS)	6	1	11,8%	5,3%	31,6%	16,7%
Inne działania z zakresu dostarczania usług deficytowych	2	3	3,9%	15,8%	10,5%	50,0%
SUMA	51	19	100,0%	100,0%	268,4%	316,7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 25. Usługi deficytowe – podstawowe informacje

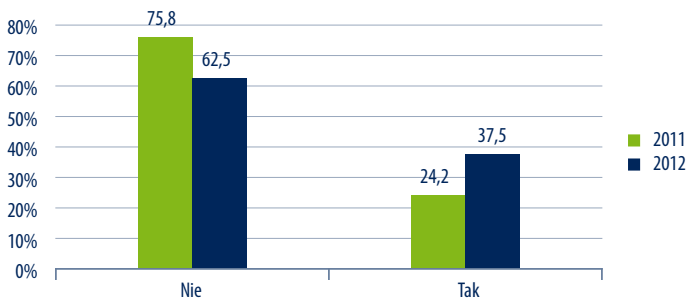
	N		Średnia		Mediana		Minimum		Maksimum	
	Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Liczba osób objętych wsparciem w roku ubiegłym – dzieci do 3 roku życia	33	2	3,67	1,00	0,00	1,00	0	0	100	2
Liczba osób objętych wsparciem w roku ubiegłym – dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym	33	2	93,97	0,00	0,00	0,00	0	0	2000	0
Liczba osób objętych wsparciem w roku ubiegłym – dzieci niepełnosprawne	33	3	4,88	28,67	0,00	30,00	0	1	100	55
Liczba osób objętych wsparciem w roku ubiegłym – dorosłe osoby niepełnosprawne oraz z zaburzeniami psychicznymi	33	4	26,27	22,50	0,00	20,00	0	0	500	50

	N		Średnia	Mediana	Minimum	Maksimum				
	Tura badania		Tura badania	Tura badania	Tura badania	Tura badania				
	2011	2012	2011	2012	2011	2012				
Liczba osób objętych wsparciem w roku ubiegłym – osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków	33	2	8,39	0,00	0,00	0	0	150	0	
Liczba osób objętych wsparciem w roku ubiegłym – osoby starsze i niedołążne	33	2	1,30	1,00	0,00	1,00	0	0	20	2
Liczba osób objętych wsparciem w roku ubiegłym – klienci ośrodka pomocy społecznej	33	4	37,82	85,50	0,00	21,00	0	0	500	300
Liczba osób objętych wsparciem w roku ubiegłym – inne osoby	33	1	1,52	4,00	0,00	4,00	0	4	50	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Dodatkowo, w ramach badania przebadano PES pod kątem form wspierania produktów lokalnych. Około 3 na 4 podmioty zadeklarowały, że takie działania prowadzą, głównie w zakresie informowania i promowania tych produktów. Nieco mniejsza część PES (ok. 20-30%) pośredniczy i sprzedaje produkty lokalne, natomiast najmniejsza grupa zajmuje się bezpośrednio ich produkcją. Najpopularniejsze produkty to wyroby rękodzielnicze, pamiętki, a także lokalne artykuły spożywcze.

Wykres 32. Czy organizacja prowadzi lub prowadziła działania mające na celu rozwój społeczności lokalnej/regionu poprzez wspieranie produktów lokalnych?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 26. Forma działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnej poprzez wspieranie produktów lokalnych

	N		Odpowiedzi		Procent obserwacji	
	Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
			Procent			
Informacja i promocja	7	3	41,2%	33,3%	87,5%	100,0%
Edukacja	3		17,6%		37,5%	
Produkcja	1	3	5,9%	33,3%	12,5%	100,0%
Sprzedaż i pośrednictwo	6	2	35,3%	22,2%	75,0%	66,7%
Inne działania		1		11,1%		33,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 27. Produkty, których dotyczyły działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej poprzez wspieranie produktów lokalnych

	N		Odpowiedzi		Procent obserwacji	
	Tura badania		Tura badania		Tura badania	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
			Procent			
Lokalne artykuły spożywcze	2	3	10,0%	33,3%	25,0%	100,0%
Lokalne wyroby rękodzielnicze oraz pamiątkarskie, wyroby rzemieślnicze	5	2	25,0%	22,2%	62,5%	66,7%
Szlaki turystyczne	3	1	15,0%	11,1%	37,5%	33,3%
Agroturystyka, plody rolne i hodowlane	1	1	5,0%	11,1%	12,5%	33,3%
Wymierające zawody	3	1	15,0%	11,1%	37,5%	33,3%
Obrzędy i rytuały	2	1	10,0%	11,1%	25,0%	33,3%
Muzyka i taniec	4		20,0%		50,0%	
Razem	20	9	100,0%	100,0%	250,0%	300,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

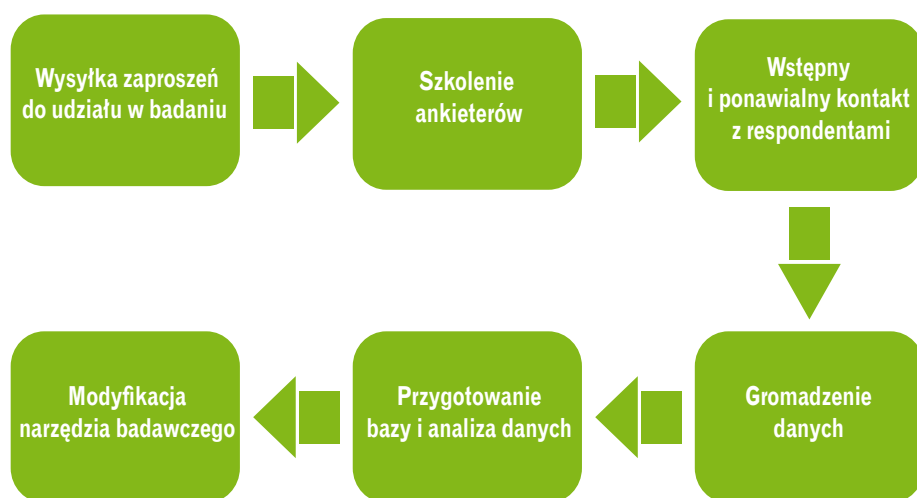
część IV.

(
PILOTAŻ
NARZĘDZIA
DO BADAŃ
SPOŁECZNEJ
WARTOŚCI
DODANEJ
PODMIOTÓW
EKONOMII
SPOŁECZNEJ
W POLSCE.
RAPORT
Z BADAŃ

)

Badanie pilotażowe przeprowadzono w okresie od września do listopada 2011 r. Miało na celu oszacowanie skłonności podmiotów do uczestnictwa w badaniu i udzielania odpowiedzi na poszczególne pytania kwestionariuszowe, a także przetestowanie opracowanych wcześniej wskaźników i zbudowanie na ich podstawie modelu pomiarowego społecznej wartości dodanej podmiotów ekonomii społecznej. Badanie składało się z kilku etapów zaprezentowanych na rysunku 3.

Rysunek 3. Etapy badania pilotażowego

Źródło: Opracowanie własne.

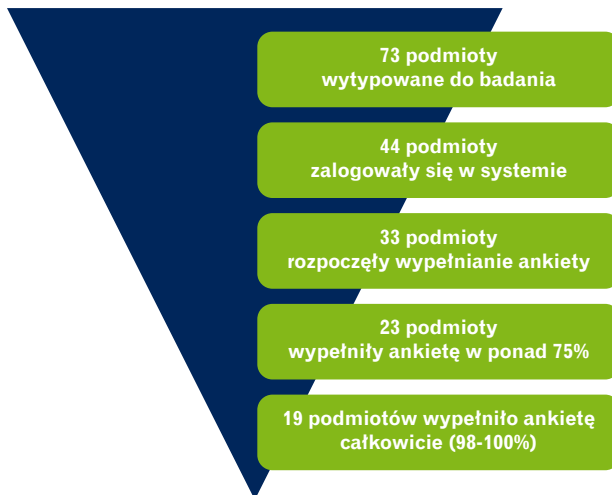
Łącznie do badania zostały wytypowane 73 podmioty, z czego na stronie internetowej załogowały się 44 podmioty (stan na 18 listopada 2011 r.). Aż 39 z nich pomyślnie przeszło proces weryfikacji, czyli:

- a. nie zostały odrzucone z powodów formalnych, takich jak: brak prowadzenia działalności ekonomicznej w formie działalności gospodarczej lub odpłatnej, okres prowadzenia działalności rozpoczął się po 1 stycznia 2010 r.,
- b. zdołały się załogować pomimo złożonej struktury organizacyjnej – narzędzie umożliwiało załogowanie się dwóm podmiotom o tym samym numerze NIP i REGON, przy zastrzeżeniu odmiennej formy prawnej, czyli umożliwiało uczestnictwo w badaniu i wypełnianie odręb-

nych ankiet podmiotowi z maksymalnie jedną niewyodrębnioną jednostką organizacyjną (jedna organizacja macierzysta, jedna jednostka organizacyjna); pilotaż wykazał jednak, że uniemożliwia to udział w badaniu organizacjom mającym więcej niż jedną jednostkę organizacyjną o niewyodrębnionej strukturze (np. stowarzyszenie prowadzące dwa centra integracji społecznej, mimo chęci udziału w badaniu, nie mogło wypełnić ankiety dla wszystkich trzech jednostek) – jest to uwaga konieczna do uwzględnienia w procesie modyfikacji narzędzia badawczego.

Spośród zalogowanych podmiotów, 33⁵ rozpoczęły wypełnianie ankiety, co stanowi 75% ogółu zalogowanych (23 podmioty wypełniły ankietę w ponad 75%). Podmioty, które nie rozpoczęły wypełniania można podzielić na trzy grupy: (1) takie, które nie spełniają kryteriów wejścia do badania (5 podmiotów), (2) takie, które pomyślnie przeszły weryfikację, jednak nie zdecydowały się otworzyć ankiety (4 podmioty), oraz (3) takie, które otworzyły ankietę, jednak nie zdecydowały się udzielić żadnej odpowiedzi. Powyższe dane prezentuje rysunek 4.

Rysunek 4. Liczba podmiotów wytypowanych do badania i przebadanych

Źródło: Opracowanie własne.

⁵ Zgodnie z danymi wygenerowanymi przez system informatyczny zanotowano, że 35 podmiotów otworzyło ankietę, natomiast 33 w jakimkolwiek stopniu ją wypełniły. W związku z tym w części „Walidacja ...” jako baze przyjęto 33 podmioty.

Dobór próby do badania był celowy, starano się wybrać podmioty reprezentujące cały wachlarz różnych form prawnych, jakie występują w sektorze ES w Polsce. Do badania zaproszono 20 spółdzielni socjalnych, 17 stowarzyszeń, 11 fundacji, 8 centrów integracji społecznej, 6 zakładów aktywności zawodowej, po 4 spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie pracy oraz 3 spółki prawa handlowego. Ze względu na fakt, że grupy reprezentujące poszczególne formy prawne mają różną liczebność, trudno ocenić skłonność podmiotów z danej grupy do wzięcia udziału w badaniu. Wśród grup liczniej reprezentowanych udział podmiotów, które zgodziły się wziąć udział w badaniu waha się od ok. 41% (stowarzyszenia), przez 72% (fundacje) do 80% (spółdzielnie socjalne). Wśród grup słabiej reprezentowanych w badaniu wzięty udział: 1 na 4 spółdzielnie inwalidów, 4 na 8 CIS, 6 na 6 ZAZ, 2 na 3 spółki prawa handlowego. Wszystkie spółdzielnie pracy odmówiły wzięcia udziału w badaniu (zob. tabela 28).

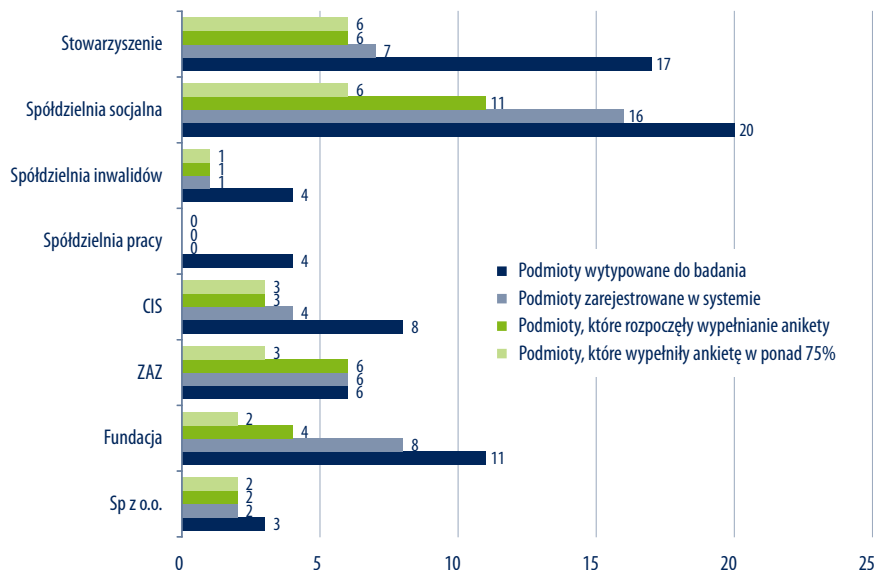
Tabela 28. Skłonność podmiotów do wzięcia udziału w badaniu pilotażowym według form prawnych

Wyszczególnienie	Stowarzyszenie	Spółdzielnia socjalna	Spółdzielnia inwalidów	Spółdzielnia pracy	CIS	ZAZ	Fundacja	Sp. z o.o.
A – podmioty wytypowane do badania (szt.)	17	20	4	4	8	6	11	3
B – podmioty zarejestrowane w systemie (szt.)	7	16	1	0	4	6	8	2
A/B (w %)	41,2	80	25	0	50	100	72,7	66,7

Źródło: Opracowanie własne.

Wśród podmiotów, które zarejestrowały się w systemie najczęściej było spółdzielnie socjalnych (16), a najmniej spółdzielnie inwalidów (1). Dwa zarejestrowane do badania podmioty działały w formie spółek prawa handlowego (spółka z o.o.). Ponadto w badaniu wzięto udział 8 fundacji, 7 stowarzyszeń, 4 centra integracji społecznej i 6 zakładów aktywności zawodowej (zob. wykres 33). Z czterema podmiotami spośród wszystkich 73 z próby nie udało się nawiązać kontaktu – dostępne adresy mejlowe oraz numery telefonów były błędne lub nieaktywne.

Wykres 33. Struktura zarejestrowanych w systemie podmiotów ze względu na formę prawną

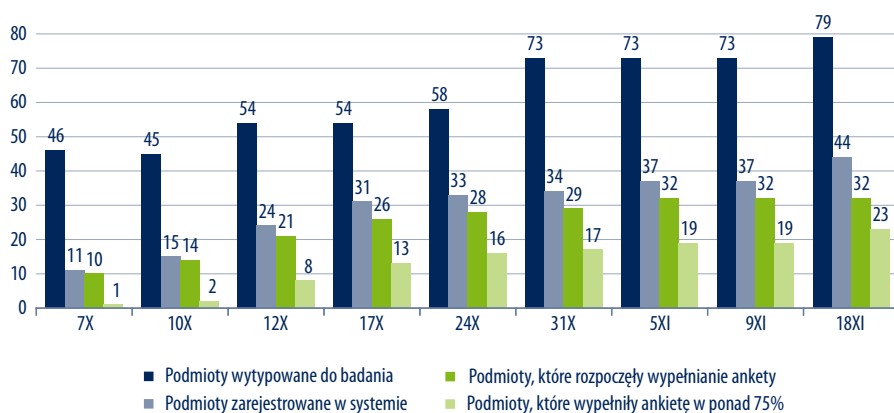
Źródło: Opracowanie własne.

Przeprowadzając analizę jedynie dla podmiotów, które zarejestrowały się do systemu, można zauważyć, że spółdzielnie socjalne dość licznie przystępowały do badania (80%), ale ich dalsza aktywność w wypełnianiu ankiet pozostawiała wiele do życzenia. Ostatecznie tylko 6 spółdzielni wypełniło ankietę w co najmniej 75%. Należy jednak zwrócić uwagę na to, że spółdzielnie socjalne w większości są młodymi podmiotami i niektóre z nich nie zakwalifikowały się do dalszego badania z uwagi na rozpoczęcie działalności gospodarczej po 1 stycznia 2010 r. Podmioty reprezentujące małe grupy, jak spółki prawa handlowego (2 szt.) i spółdzielnia inwalidów (1 szt.) okazały się solidnymi respondentami. Wypełnianie ankiety zajęło im od 2 do 22 dni. Spośród 8 zarejestrowanych fundacji, 4 rozpoczęły wypełnianie ankiety, 2 zrobiły to w co najmniej 75% (zająłoby im to od 1-15 dni). Spośród 6 zakładów aktywności zawodowej, wszystkie rozpoczęły wypełnianie ankiety, w tym trzy w co najmniej 75% (wszystkie w mniej niż 10 dni). Zalogowały się 4 centra integracji społecznej, z czego 3 wypełniły ankietę. W przypadku 7 zarejestrowanych stowarzyszeń, 6 wypełniło ankietę (w obu przypadkach podmioty były zalogowane 1-13 dni).

Podmioty, które wypełniły ankietę (łącznie 33 podmioty) logowały się do systemu średnio przez 8 dni. Warto zaznaczyć, że 5 podmiotów wypełniło ankietę w ciągu jednego dnia – w dniu pierwszego zalogowania. Dwa z nich wypełniły ankietę w 100%, pozostałe 3 w mniej niż 75%. Najdłuższy czas zalogowania to 27 dni, podmiot ten wypełnił ankietę w 74%. Wśród podmiotów, które wypełniły ankietę w co najmniej 75% (24 podmioty) czas zalogowania skraca się średnio do 6 dni. Nie znaleziono wyraźnej korelacji ani pomiędzy czasem zalogowania (wypełniania ankiety) a stopniem jej wypełnienia, ani pomiędzy formą prawną a czasem zalogowania w systemie.

Dalsza analiza opisuje szczegółowy udział poszczególnych grup podmiotów w badaniu. W trakcie realizacji badania co 2–3 dni sprawdzano w bazie danych stopień zaangażowania podmiotów w wypełnianie kwestionariusza. Raport z postępów wypełniania przesyłano do ankieterów, których zadaniem było ponawianie kontaktów z podmiotami i motywowanie ich do wypełnienia ankiety. Do 25 października 2011 r. zalogowało się w systemie mniej niż 25% podmiotów wytypowanych do badania (przy czym baza podmiotów zwiększyła się w tym okresie o 8 – z 46 do 54). 25 października z 2011 r. została zamknięta lista podmiotów wytypowanych do badania (73 szt.) i stopniowo liczba podmiotów zarejestrowanych wzrastała, by w końcu osiągnąć 60% (44 podmioty) (zob. wykres 34).

Wykres 34. Ogólna statystyka badania (w szt.)

Źródło: Opracowanie własne.

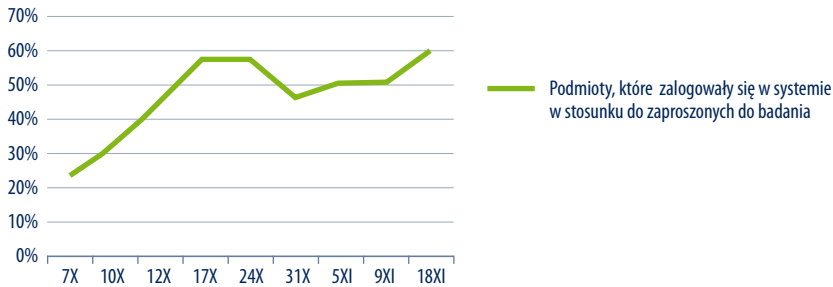
Dalsza analiza dotyczy wyłącznie podmiotów, które wzięły udział w pilotażu i zalogowały się w systemie (44 podmioty). Zdecydowana większość z nich niezwłocznie po rejestracji od razu sprawdzała ankietę i jej zawartość lub w krótkim czasie rozpoczynała wypełnianie (70-90%). Udział podmiotów, które od razu wypełniły ankietę w stopniu wystarczającym jest znacznie mniejszy, ale wzrastał w czasie.

Stosunkowo niewielka liczba podmiotów, które zalogowały się w systemie, nie rozpoczęła wypełniania ankiety (11 szt.). Istniały dwie kategorie tych podmiotów: podmioty, które nie spełniały kryteriów wejścia do badania (prowadzenie działalności gospodarczej przez co najmniej cały 2010 r.) oraz podmioty, które nie wypełniły ankiet pomimo takiej możliwości. Spośród 8 podmiotów z drugiej kategorii, połowa nie otworzyła ankiety. Zdecydowana większość podmiotów przeszła kryteria wejścia do badania i rozpoczęła wypełnianie ankiety.

Kolejne wykresy obrazują udziały poszczególnych grup podmiotów w badaniu, co zostało już wcześniej omówione. Należy jednak podkreślić, że we wszystkich przypadkach zmienna jest baza

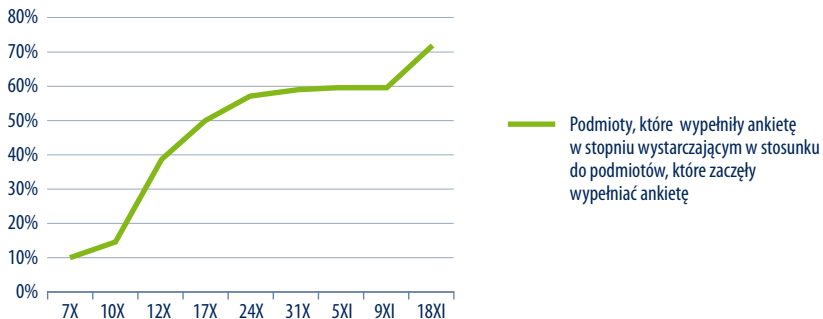
obliczeń, a więc zmieniała się zarówno liczba podmiotów, które zostały wytypowane do badania, jak i tych, które się załogowały. Z tego powodu wykresy w niepełnym stopniu obrazują trend.

Wykres 35. Podmioty, które załogowały się w systemie w stosunku do podmiotów zaproszonych do badania

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 36. Podmioty, które wypełniły ankietę w stopniu wystarczającym w stosunku do podmiotów, które zaczęły wypełniać ankietę

Źródło: Opracowanie własne.

Podsumowując, należy zaznaczyć niższą od oczekiwanej skłonność podmiotów do wzięcia udziału w badaniach. Jako główne powody odmowy wypełnienia ankiety (lub jej części) podawano:

- brak czasu z powodu zaangażowania w działalność bieżącą,
- brak możliwości zaangażowania osób kompetentnych z powodu braku czasu (zarząd, księgowy),

- niemożność zaangażowania księgowej, która pracując na umowę zlecenie nie podejmuje się dodatkowych zadań,
- stwierdzenie, że podmiot nie jest „przedsiębiorstwem społecznym”, więc takie badanie go nie dotyczy,
- fakt, że podmiot z zasady nigdy nie angażuje się w badania i nie podaje danych,
- niechęć do porównywania swoich wyników z innymi podmiotami,
- obszerność kwestionariusza, wymagająca poświęcenia więcej czasu niż podane we wstępie do ankiety 45 minut.

Najistotniejszy wydaje się fakt, że część podmiotów nie postrzega siebie jako należących do sektora ES (spółdzielnie pracy i zasadniczo spółdzielnie inwalidów – z jednym wyjątkiem), a ponadto w kilku przypadkach wyraźnie stwierdzono, że podmiot nie chce być porównywany z innymi podobnymi sobie podmiotami. Wydaje się, że w kontekście transparentności sektora ES jest to szczególnie niepokojące. Należy podkreślić, że część podmiotów wyrażała się negatywnie o stopniu skomplikowania ankiety. W kilku takich przypadkach okazało się jednak, że podmioty te nie zalogowały się w ogóle do systemu lub nie otworzyły ankiety. Pokazuje to ogólną niechęć części podmiotów do udostępniania danych i bycia przedmiotem badań.

(aneks)

Załącznik nr 1. Zagregowane wartości indeksów

ESometr – II edycja badania społecznej wartości

dodanej

Ogólne wartości indeksów

Niniejszy załącznik zawiera wykresy prezentujące wyniki oceny badanej grupy podmiotów w ramach II edycji badania społecznej wartości dodanej. Pokazują one, ile z nich uzyskało wartość konkretnego indeksu (np. w zakresie zatrudnienia) na poziomie 0-25%, 26-50%, 51-100%. Podmioty zaklasyfikowane do grupy 0-25% to podmioty osiągające w danym zakresie relatywnie (w porównaniu do podmiotów najlepszych) najmniej, 26-50% – podmioty osiągające nieco więcej, jednak raczej poniżej wartości przeciętnej, 51-100% – to najlepsze podmioty.

Za podstawę do obliczenia indeksu posłużyły wszystkie podmioty (tura 2011/2012 i 2013), przy założeniu, że w sytuacji, gdy podmiot badany był dwukrotnie w bazie pozostawiono jedynie jego wynik „najświeższy” (czyli dla 2013 r.).

WYMIAR I – SPOŁECZNA WARTOŚĆ DODANA

Obszar oceny w zakresie integracji zawodowej i społecznej został podzielony na 4 kategorie (zatrudnienie, inwestycje w kapitał ludzki, reintegracja zawodowa, reintegracja społeczna), dla których wykresy z wynikami zostały zaprezentowane poniżej.

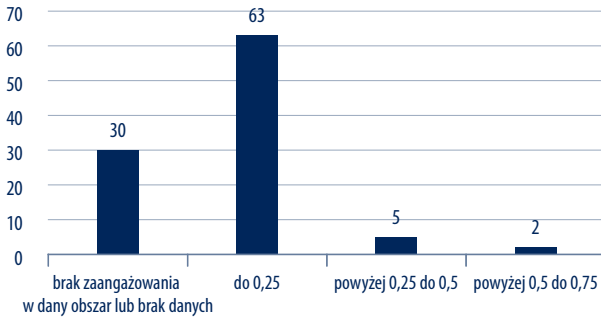
Obszar 1 – Integracja zawodowa i społeczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

WYMIAR 1.1 – Zatrudnienie

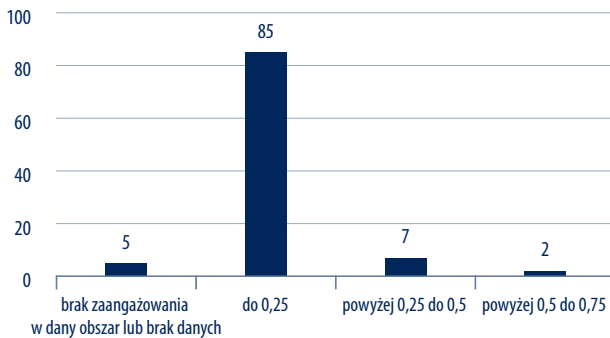
Wykres 1.1. Wartości PES na indeksie „zatrudnienie” (N=55)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

WYMIAR 1.2 – Inwestycje w kapitał ludzki

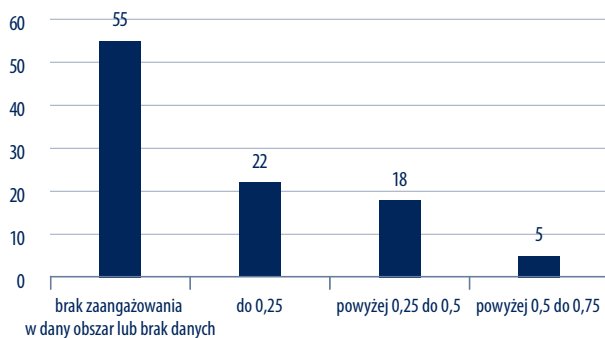
Wykres 1.2. Wartości PES na indeksie „inwestycje w kapitał ludzki” (N=55)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

WYMIAR 1.3 – Reintegracja zawodowa

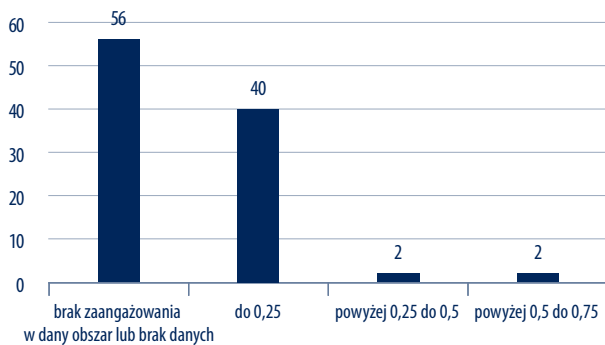
Wykres 1.3. Wartości PES na indeksie „reintegracja zawodowa” (N=55)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

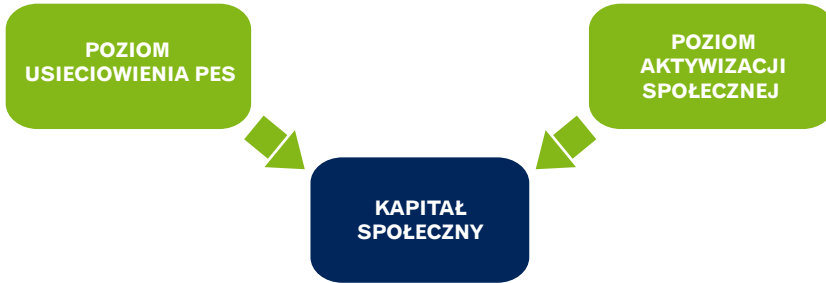
WYMIAR 1.4 – Integracja społeczna

Wykres 1.4. Wartości PES na indeksie „reintegracja społeczna” (N=55)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

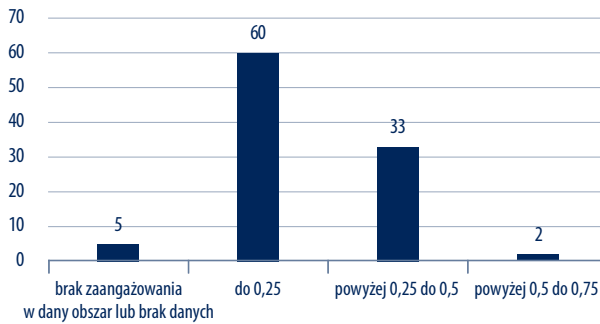
OBSZAR 2 – KAPITAŁ SPOŁECZNY

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

WYMIAR 2.1 – Usieciwienie

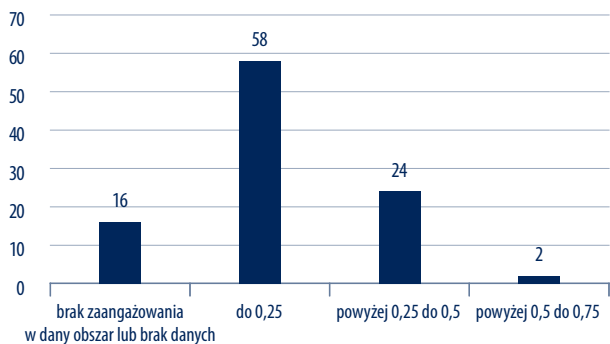
Wykres 1.5. Wartości PES na indeksie „usieciwienie” (N=55)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

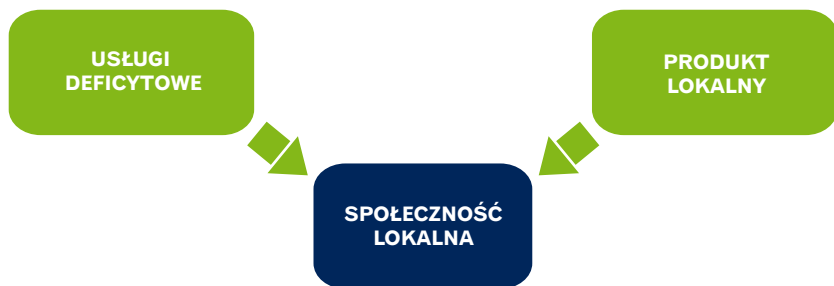
WYMIAR 2.2 – Aktywizacja społeczna

Wykres 1.6. Wartości PES na indeksie „aktywizacja społeczna” (N=55)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

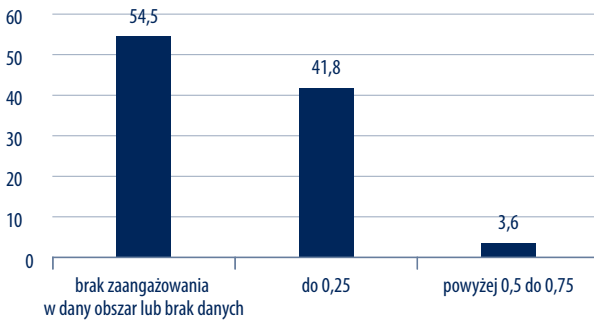
OBSZAR 3 – SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

WYMIAR 3.1 – Usługi deficytowe

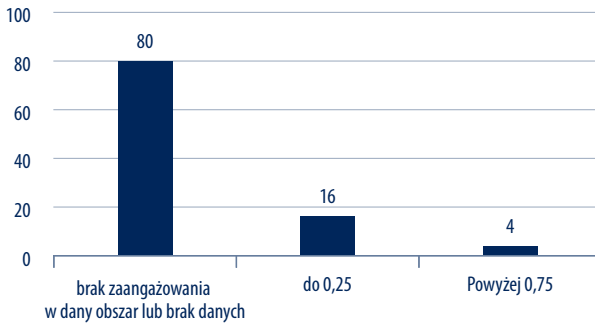
Wykres 1.7. Wartości PES na indeksie „usługi deficytowe” (N=55)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

WYMIAR 3.2 – Produkt lokalny

Wykres 1.8. Wartości PES na indeksie „produkt lokalny” (N=55)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Załącznik nr 2. ZAGREGOWANE WARTOŚCI INDEKSÓW

ESometr – I EDYCJA BADAŃ SPOŁECZNEJ WARTOŚCI

DODANEJ

Ogólne wartości indeksów

Niniejszy załącznik zawiera wykresy prezentujące wyniki oceny badanej grupy podmiotów. Pokazują one ile z nich uzyskało wartość konkretnego indeksu (np. w zakresie zatrudnienia) na poziomie 0-25%, 26-50%, 51-100%. Podmioty zaklasyfikowane do grupy 0-25% to podmioty osiągające w danym zakresie relatywnie najmniej, 26-50% – podmioty osiągające nieco więcej, jednak raczej poniżej wartości przeciętnej, 51-100% – to najlepsze podmioty.

OBSZAR 1 – INTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA⁶

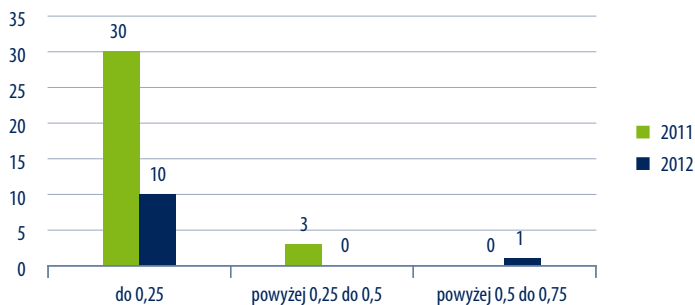
Obszar oceny w zakresie integracji zawodowej i społecznej został podzielony na 4 kategorie (zatrudnienie, inwestycje w kapitał ludzki, reintegracja zawodowa, reintegracja społeczna), dla których wykresy z wynikami zostały zaprezentowane poniżej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

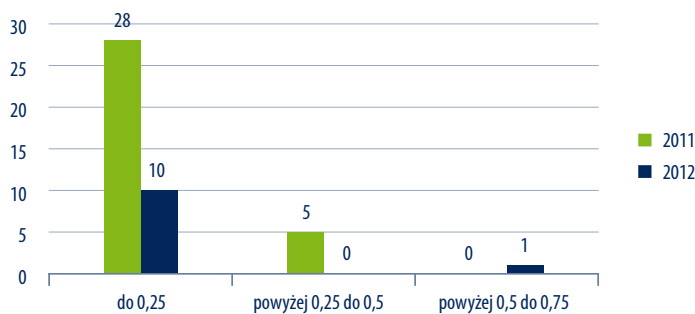
⁶ Szczegółowy opis wszystkich wymiarów oceny stosowany w narzędziu ESometr zawiera dokument pt. *Badanie społecznej wartości dodanej podmiotów ekonomii społecznej. Konceptualizacja metody pomiaru*, który powstał w ramach prac w podzadaniu 2.2.

WYMIAR 1.1 – ZATRUDNIENIE

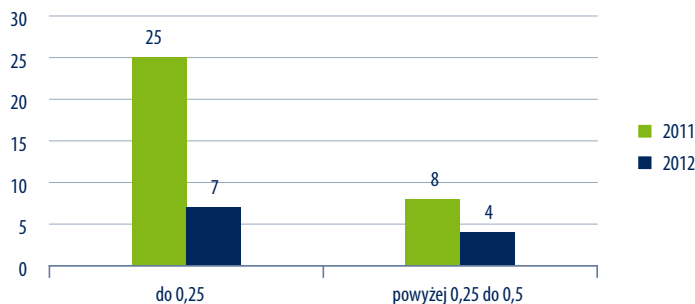
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

WYMIAR 1.2 – INWESTYCJE W KAPITAŁ LUDZKI

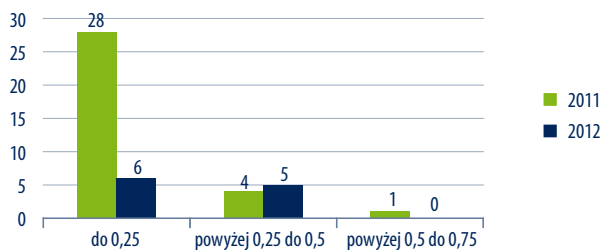
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

WYMIAR 1.3 – REINTEGRACJA ZAWODOWA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

WYMIAR 1.4 – REINTEGRACJA SPOŁECZNA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

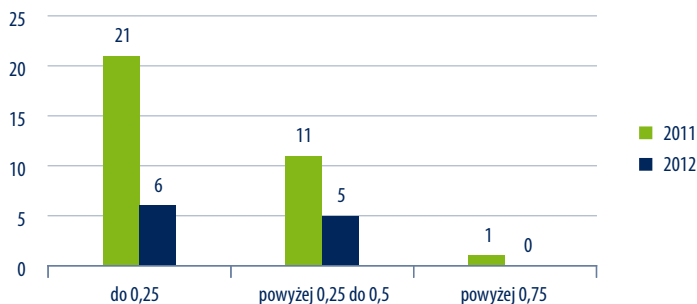
OBSZAR 2 – KAPITAŁ SPOŁECZNY

Podobnie jak w obszarze 1, ocena kapitału społecznego PES została rozbita na dwie kategorie: poziom usieciowienia PES oraz poziom aktywizacji społecznej.

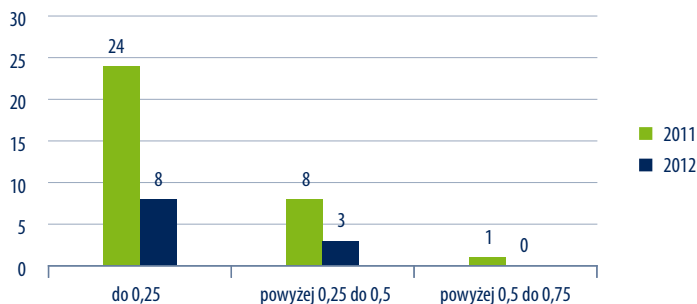
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

WYMIAR 2.1 – USIECIOWIENIE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

WYMIAR 2.2 – AKTYWIZACJA SPOŁECZNA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

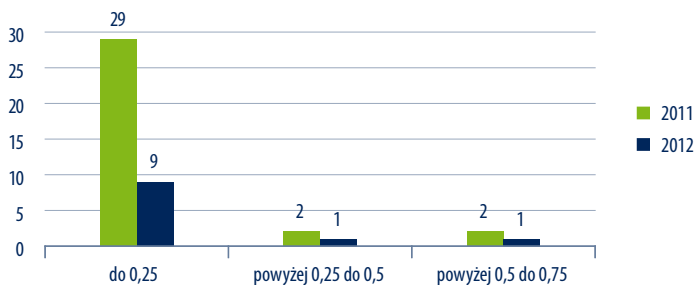
OBSZAR 3 – SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Obszar oceny „społeczność lokalna” został podzielony na dwie części: usługi deficytowe oraz produkt lokalny.

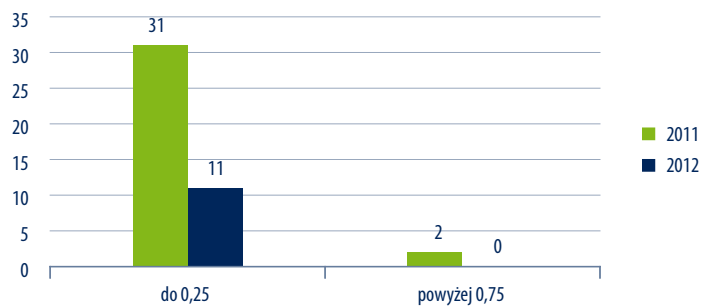
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

WYMIAR 3.1 – USŁUGI DEFICYTOWE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

WYMIAR 3.2 – PRODUKT LOKALNY

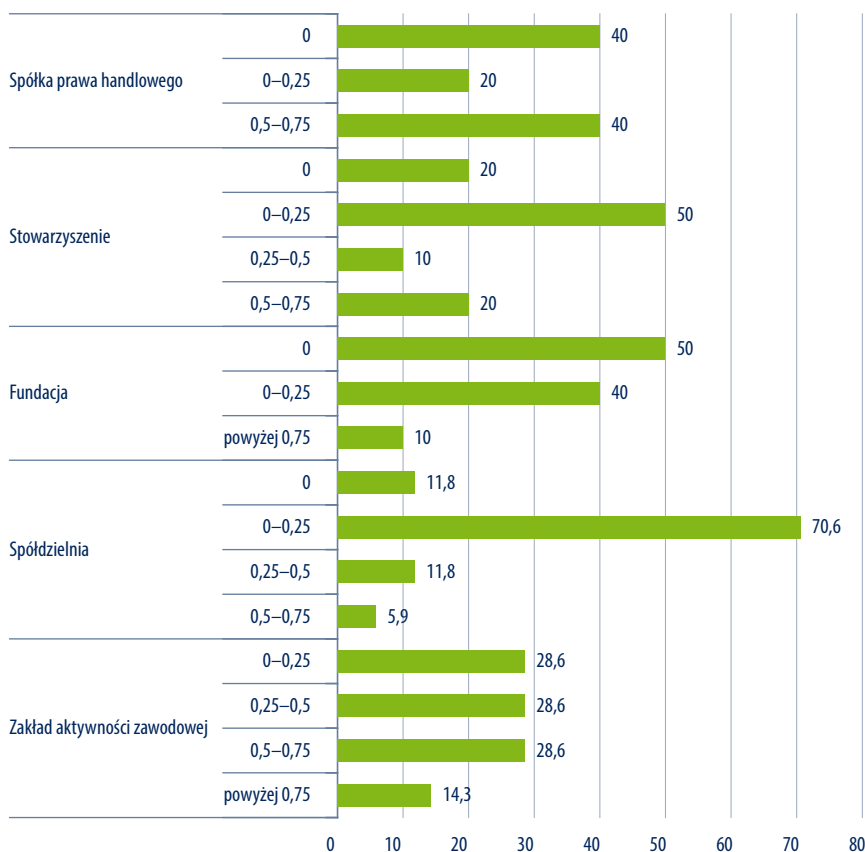
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

ANALIZA UZYSKANYCH WYNIKÓW W ODNIESIENIU DO FORMY PRAWNEJ PES⁷

OBSZAR 1 – INTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA

WYMIAR 1.1 – Zatrudnienie

Wykres 1.9. Wartości PES na indeksie „zatrudnienie” a forma prawna PES

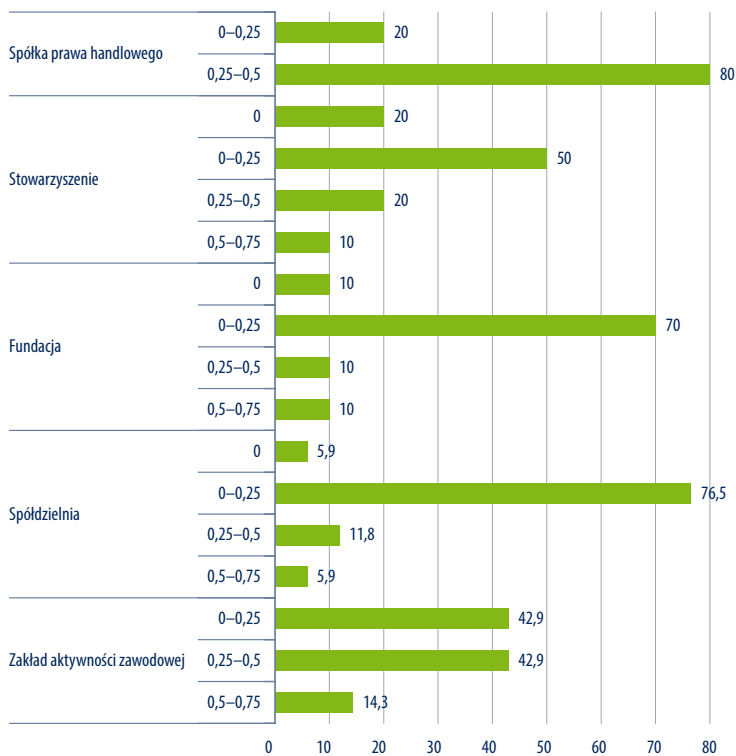
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

* $N_{ZAZ} = 7$, $N_{Spółdzielnia} = 17$, $N_{Fundacja} = 10$, $N_{Stowarzyszenia} = 10$, $N_{Spółki} = 5$.

⁷ Jako podstawa do obliczenia indeksu posłużyły wszystkie podmioty (tura 2011/2012 i 2013), przy założeniu, że w sytuacji, gdy podmiot badany był dwukrotnie w bazie pozostawiono jedynie jego wynik „najświeższy” (czyli dla 2013 r.). Wyniki zostały przedstawione w podziale na kluczowe cechy, wartości na każdym z przedstawionych indeksów zostały wyznaczone w oparciu o osiągnięcia innych podmiotów należących do danej grupy porównawczej (np. dla ZAZ grupę porównawczą stanowiły same ZAZ, dla stowarzyszeń – same stowarzyszenia, itp.). W sytuacji, gdy wszystkie podmioty w danej grupie (np. wszystkie porównywane ze sobą ZAZ) osiągnęły wartość 0 na danym wskaźniku, nie był on wliczany do obliczeń danego indeksu.

WYMIAR 1.2 – Inwestycje w kapitał ludzki

Wykres 1.10. Wartości PES na indeksie „inwestycje w kapitał ludzki” a forma prawna PES

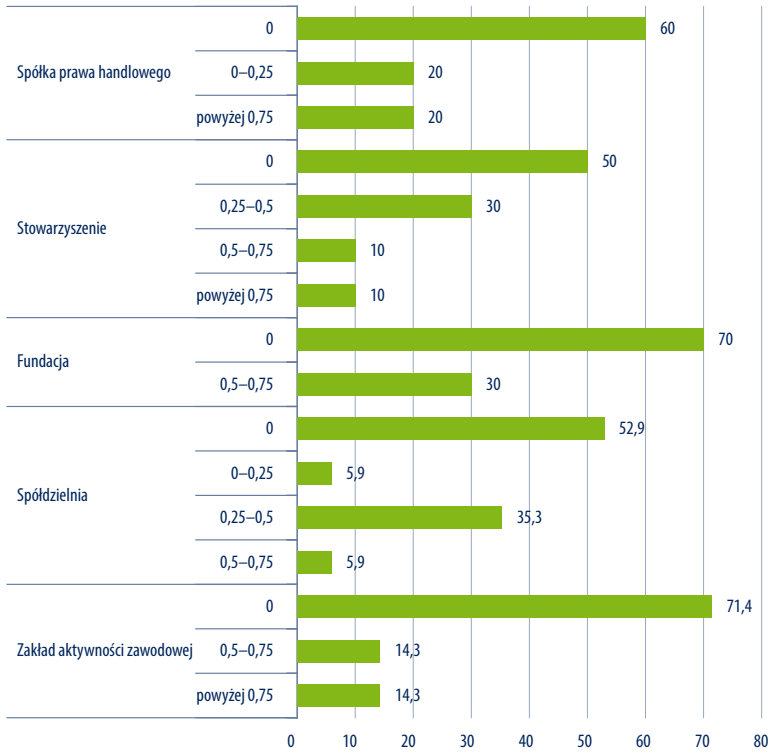

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

* $N_{ZAZ} = 7$, $N_{Spółdzielnie} = 17$, $N_{Fundacje} = 10$, $N_{Stowarzyszenia} = 10$, $N_{Spółki} = 5$.

WYMIAR 1.3 – Reintegracja zawodowa

Wykres 1.11. Wartości PES na indeksie „reintegracja zawodowa” a forma prawna PES

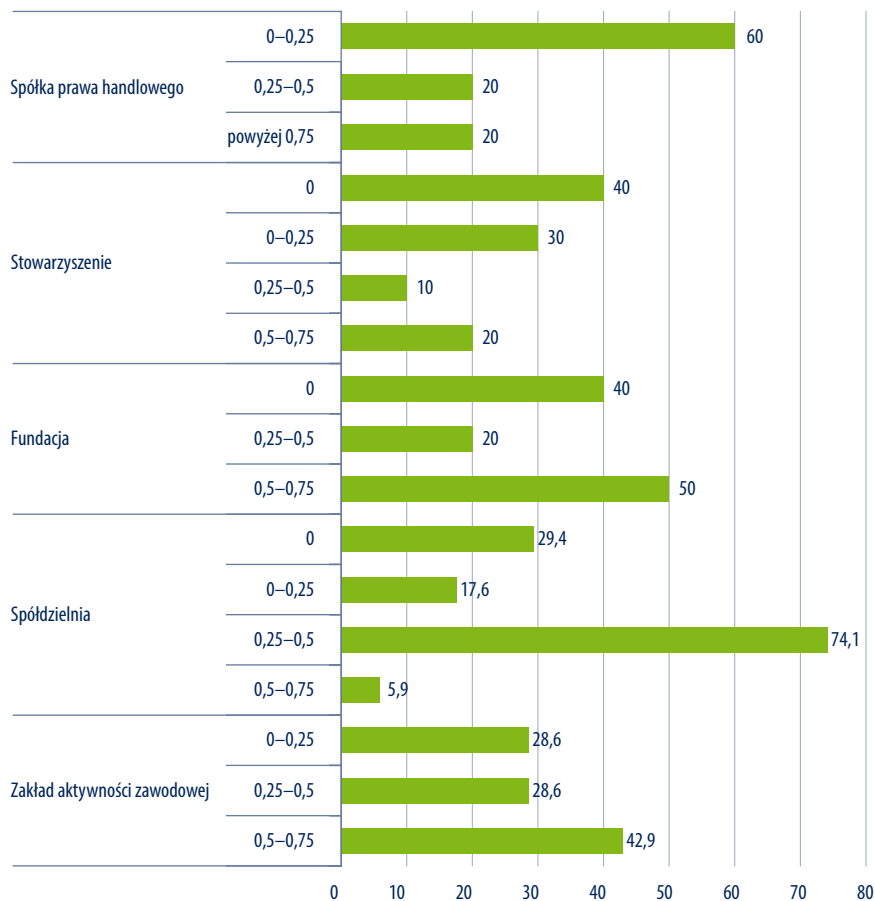

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

* $N_{ZAZ} = 7$, $N_{Spółdzielnie} = 17$, $N_{Fundacje} = 10$, $N_{Stowarzyszenia} = 10$, $N_{Spółki} = 5$.

WYMIAR 1.4 – Reintegracja społeczna

Wykres 1.12. Wartości PES na indeksie „reintegracja społeczna” a forma prawna PES

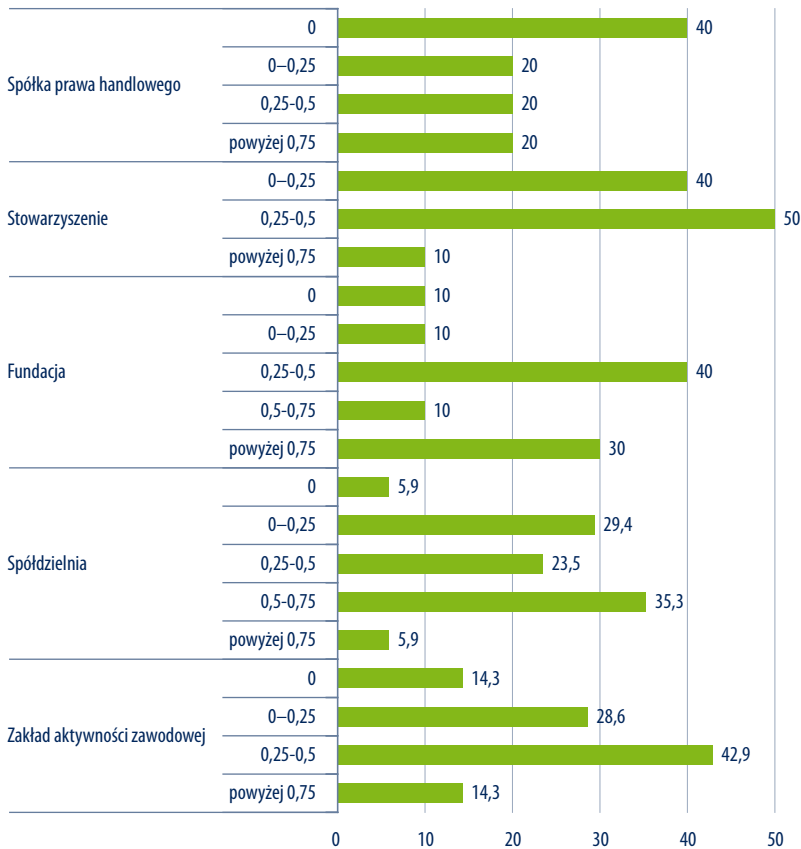
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

*N=49

OBSZAR 2 – KAPITAŁ SPOŁECZNY

WYMIAR 2.1 – Usieciowienie

Wykres 1.13. Wartości PES na indeksie „usieciowienie” a forma prawna PES

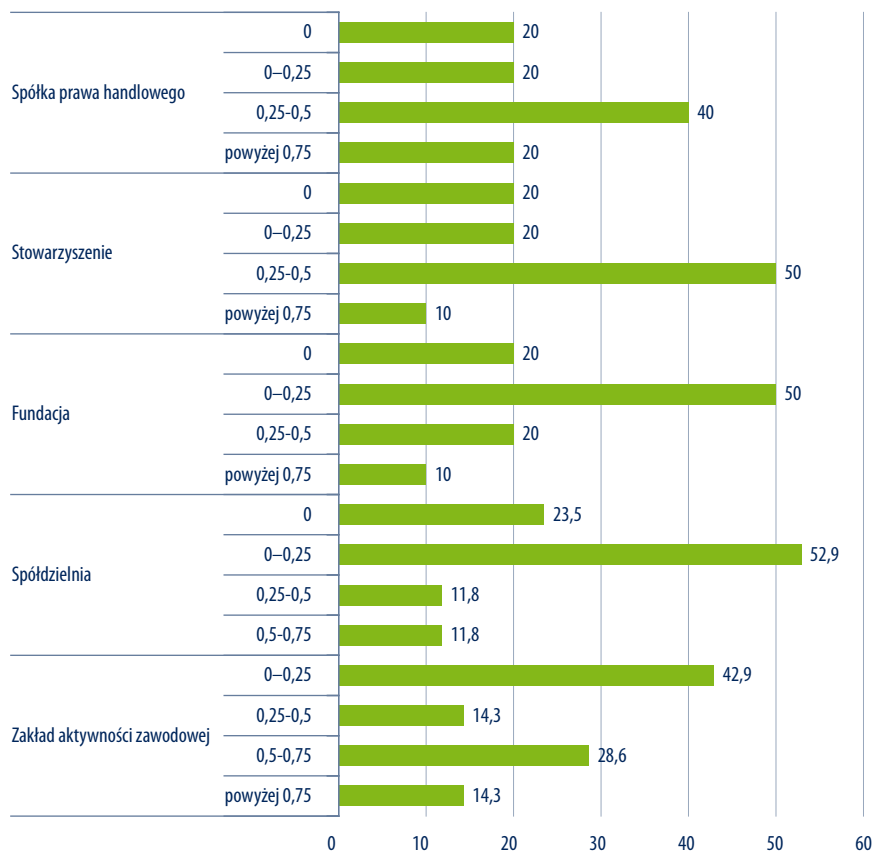

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

* $N_{ZA2} = 7$, $N_{Spółdzielnie} = 17$, $N_{Fundacje} = 10$, $N_{Stowarzyszenia} = 10$, $N_{Spółki} = 5$.

WYMIAR 2.2 – Aktywizacja społeczna

Wykres 1.14. Wartości PES na indeksie „aktywizacja społeczna” a forma prawna PES

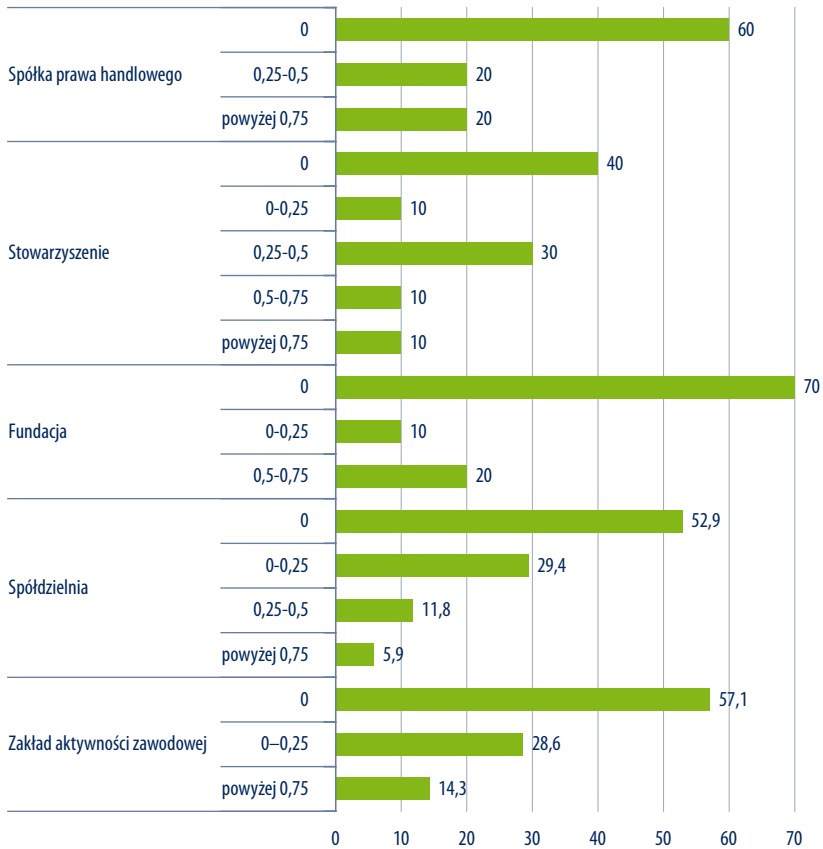
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

* $N_{ZAZ} = 7$, $N_{Spółdzielnie} = 17$, $N_{Fundacje} = 10$, $N_{Stowarzyszenia} = 10$, $N_{Spółki} = 5$.

OBSZAR 3 – SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

WYMIAR 3.1 – Usługi deficytowe

Wykres 1.15. Wartości PES na indeksie „usługi deficytowe” a forma prawna PES

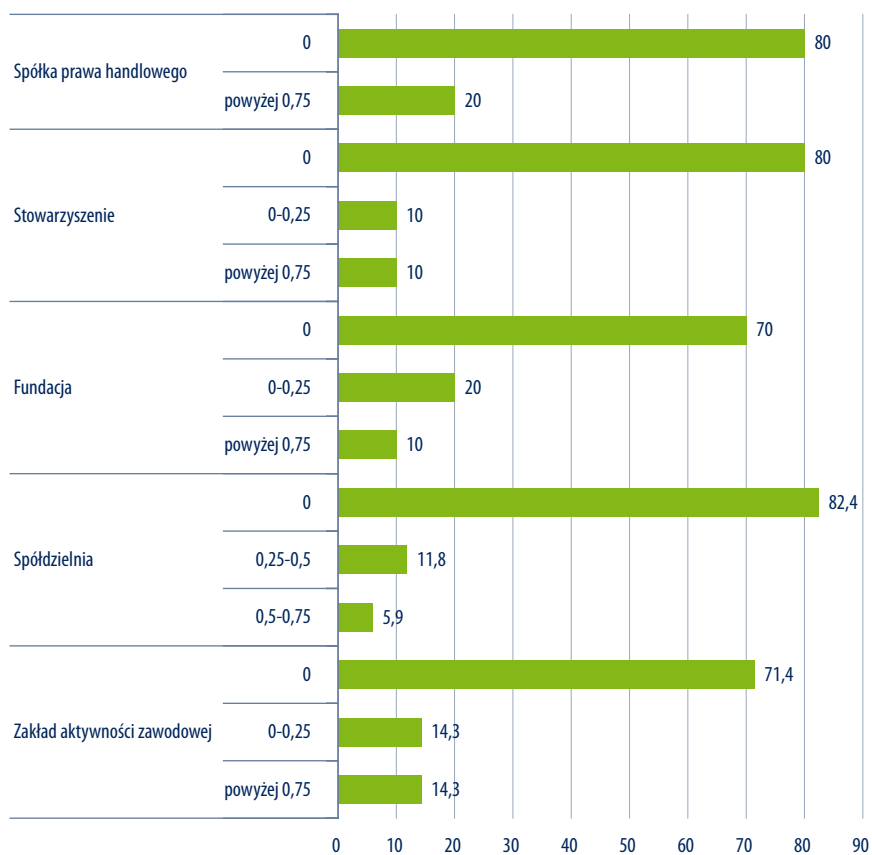

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

* $N_{ZAZ} = 7$, $N_{Spółdzielnie} = 17$, $N_{Fundacje} = 10$, $N_{Stowarzyszenia} = 10$, $N_{Spółki} = 5$.

WYMIAR 3.2 – Produkt lokalny

Wykres 1.16. Wartości PES na indeksie „produkt lokalny” a forma prawna PES

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

* $N_{ZAZ} = 7$, $N_{Spółdzielnie} = 17$, $N_{Fundacje} = 10$, $N_{Stowarzyszenia} = 10$, $N_{Spółki} = 5$.

Załącznik nr 3. Wybrane wyniki badania

Piłotażowego narzędzia eSometr

Tabela 3.1. Podstawowe zestawienia statystyczne – część A (zmienne jakościowe)

	N Ważne	Braki danych	Dominanta	Minimum	Maksimum
Działania prowadzone w organizacji w 2010 r. – dofinansowywanie nauki w szkołach zawodowych i średnich (zasadniczych szkołach zawodowych, technikach, liceach)	33	2	0	0	1
Działania prowadzone w organizacji w 2010 r. – inne działania ułatwiające pracownikom naukę w szkołach zawodowych i średnich (zasadniczych szkołach zawodowych, technikach, liceach), jak np. elastyczne godziny pracy, premie, inne zachęty	33	2	0	0	1
Działania prowadzone w organizacji w 2010 r. – dofinansowywanie nauki w szkołach wyższych (studia wyższe, studia podyplomowe i inne)	33	2	0	0	1
Działania prowadzone w organizacji w 2010 r. – inne działania ułatwiające naukę w szkołach wyższych (studia wyższe, studia podyplomowe i inne), jak np. elastyczne godziny pracy, premie, inne zachęty	33	2	0	0	1
Działania prowadzone w organizacji w 2010 r. – opracowywanie indywidualnych planów rozwoju pracowników	33	2	0	0	1
prowadzone w organizacji w 2010 r. – stosowanie systemu oceny kompetencji pracowników	33	2	0	0	1
Działania prowadzone w organizacji w 2010 r. – kursy i szkolenia	33	2	1	0	1
Działania prowadzone w organizacji w 2010 r. – udział w konferencjach, seminariach lub warsztatach	33	2	1	0	1
Działania prowadzone w organizacji w 2010 r. – organizacja staży zawodowych dla pracowników	33	2	0	0	1
Działania prowadzone w organizacji w 2010 r. – samokształcenie	32	3	1	0	1
Czy organizacja prowadziła w 2010 r. działania z zakresu reintegracji zawodowej na rzecz beneficjentów organizacji?	33	2	0	0	1
Czy organizacja prowadziła w 2010 r. działania z zakresu integracji społecznej na rzecz pracowników należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	33	2	0	0	1
Czy organizacja prowadziła w 2010 r. działania z zakresu integracji społecznej w stosunku do beneficjentów PES	33	2	0	0	1

	N Ważne	Braki danych	Dominanta	Minimum	Maksimum
W 2010 r. organizacja nie prowadziła działań z zakresu integracji społecznej na rzecz osób należących do grup zagrożonych wykluceniem społecznym	33	2	0	0	1
Forma prowadzonych przez organizację działań z zakresu reintegracji zawodowej na rzecz beneficjentów w 2010 r. – organizacja / finansowanie szkoleń zawodowych	33	2	0	0	123
Forma prowadzonych przez organizację działań z zakresu reintegracji zawodowej na rzecz beneficjentów w 2010 r. – organizacja/ finansowanie szkoleń okołozawodowych (np. pisanie CV, listu motywacyjnego, autoprezentacja)	33	2	0	0	123
Forma prowadzonych przez organizację działań z zakresu reintegracji zawodowej na rzecz beneficjentów w 2010 r. – organizacja staży, praktyk, przygotowania zawodowego oraz innych form praktycznej nauki zawodu poza Państwa organizacją (na otwartym rynku)	33	2	0	0	123
Forma prowadzonych przez organizację działań z zakresu reintegracji zawodowej na rzecz beneficjentów w 2010 r.– wsparcie doradcy zawodowego	33	2	0	0	123
Forma prowadzonych przez organizację działań z zakresu reintegracji zawodowej na rzecz beneficjentów w 2010 r. – objęcie wsparciem trenera/coacha, osoby pomagającej znaleźć i utrzymać miejsce pracy na otwartym rynku	33	2	0	0	110
Inna forma prowadzonych przez organizację działań z zakresu reintegracji zawodowej na rzecz beneficjentów w 2010 r.	19	16	0	0	20
Czy w 2010 r. organizacja skorzystała ze wsparcia finansowego do zatrudnienia pracowników (subsydiowanego zatrudnienia w ramach np. środków PFRON, urzędów pracy, lub projektów unijnych)?	32	3	0	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.2. Podstawowe zestawienia statystyczne – część A (zmienne ilościowe)

	N Ważne	Braki danych	Średnia	Mediana	Dominanta	Odchylenie standardowe	Minimum	Maksimum
Liczba osób zatrudnionych w organizacji na koniec 2010 r. na podstawie stosunku pracy ogółem	33	2	41,48	19,00	5	56,016	4	258
Liczba osób zatrudnionych w organizacji na koniec 2010 r. umową o pracę	32	3	34,63	15,00	4*	44,389	2	178

	N Ważne	Braki danych	Średnia	Mediana	Dominanta	Odchylenie standardowe	Minimum	Maksimum
Liczba osób zatrudnionych w organizacji na koniec 2010 r. na podstawie umowy cywilnoprawnej	31	4	8,03	1,00	0	17,696	0	80
Liczba osób zatrudnionych w organizacji na koniec 2010 r. na podstawie stosunku pracy – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (ogółem)	32	3	17,75	7,00	0	27,180	0	133
Liczba osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym zatrudnionych w organizacji na koniec 2010 r. na umowę o pracę	31	4	15,71	5,00	0	26,783	0	133
Liczba osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym zatrudnionych w organizacji na koniec 2010 r. na podstawie umowy cywilnoprawnej)	31	4	0,39	0,00	0	0,715	0	3
Liczba etatów, której odpowiadała liczba osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy na koniec 2010 r.	33	2	90,55	9,00	4	360,247	0	2085
Liczba etatów, której odpowiadała liczba osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy na koniec 2010 r. – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	31	4	54,48	6,00	0	238,594	0	1335
Liczba pracowników zatrudnionych w organizacji na podstawie stosunku pracy w 2010 r.	33	2	6,27	3,00	2	11,040	0	64
Liczba pracowników należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym zatrudnionych w organizacji na podstawie stosunku pracy w 2010 r.	30	5	2,13	1,50	0	2,776	0	13
Liczba pracowników zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, którzy odeszli z organizacji dobrowolnie lub na skutek zwolnień w 2010 r.	32	3	4,06	2,00	0	5,248	0	19
Liczba pracowników zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, którzy odeszli z organizacji dobrowolnie lub na skutek zwolnień w 2010 r. – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	30	5	1,80	1,00	0	2,858	0	13
Znalezienie pracy na otwartym rynku jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r. (liczba osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym)	31	4	0,45	0,00	0	1,261	0	6

	N Ważne	Braki danych	Średnia	Mediana	Dominanta	Oddychlenie standardowe	Minimum	Maksimum
Założenie własnej działalności gospodarczej bądź spółdzielni socjalnej jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r. (liczba osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym)	30	5	0,03	0,00	0	0,183	0	1
Zatrudnienie pracownika w innym podmiocie ekonomii społecznej jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r. (liczba osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym)	30	5	0,10	0,00	0	0,305	0	1
Koniec subsydiowanego zatrudnienia/ koniec udziału w projekcie jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r. (liczba osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym)	30	5	0,17	0,00	0	0,531	0	2
Rozwiązanie umowy o pracę z przyczyn leżących po stronie pracownika jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r. (liczba osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym)	31	4	0,55	0,00	0	1,480	0	7
Rozwiązanie umowy o pracę z przyczyn niezależnych od pracownika (np. choroba, utrata zdolności pracy) jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r. (liczba osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym)	31	4	0,52	0,00	0	1,546	0	7
Trudna sytuacja ekonomiczna organizacji jako przyczyna ustania stosunku pracy w 2010 r. (liczba osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym)	30	5	0,13	0,00	0	0,507	0	2
Liczba pracowników zatrudnionych w organizacji na podstawie umów cywilnoprawnych (np. umowa zlecenie, o dzieło) w 2010	33	2	8,45	1,00	0	16,878	0	87
Liczba pracowników zatrudnionych w organizacji na podstawie umów cywilnoprawnych (np. umowa zlecenie, o dzieło) w 2010 r. – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	30	5	,70	0,00	0	1,803	0	9
Liczba osób zatrudnionych dzięki wsparciu finansowemu do zatrudnienia pracowników – ogółem	32	3	11,78	0,00	0	31,435	0	130
Liczba osób zatrudnionych dzięki wsparciu finansowemu do zatrudnienia pracowników – osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	29	6	6,86	0,00	0	24,970	0	130

	N Ważne	Braki danych	Średnia	Mediana	Dominanta	Odchylenie standardowe	Minimum	Maksimum
Subsydiowane zatrudnienie jako szacunkowy procent kosztów wynagrodzenia brutto (2010 r.) – ogółem	31	4	16,87	0,00	0	29,634	0	100
Subsydiowane zatrudnienie jako szacunkowy procent kosztów wynagrodzenia brutto (2010 r.) – osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	31	4	12,26	0,00	0	23,216	0	80
Subsydiowane zatrudnienie jako szacunkowy procent kosztów wynagrodzenia brutto (2010 r.) – pozostałych pracowników	30	5	2,60	0,00	0	6,547	0	28
Liczba pracowników organizacji (zatrudnionych na podstawie stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych) uczestniczących w kursach i szkoleniach organizowanych przez organizację w 2010 r.	31	4	9,10	3,00	0	17,534	0	85
Liczba pracowników organizacji (zatrudnionych na podstawie stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych) uczestniczących w kursach i szkoleniach organizowanych przez organizację w 2010 r. – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	30	5	4,13	0,00	0	8,881	0	45
Liczba pracowników organizacji uczestniczących w kursach i szkoleniach organizowanych przez inne podmioty w 2010 r.? – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	29	6	6,41	4,00	2	9,155	0	50
Liczba pracowników organizacji uczestniczących w kursach i szkoleniach organizowanych przez inne podmioty w 2010 r.? – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	27	8	1,93	2,00	0	2,200	0	8
Szacunkowe koszty ogółem poniesione przez organizację na doskonalenie zawodowe pracowników w 2010 r.	24	11	8345,83	0,00	0	32465,942	0	160000
Szacunkowe koszty ogółem poniesione przez organizację na doskonalenie zawodowe pracowników w 2010 r. – wysokość dofinansowania ze środków publicznych	22	13	1415,45	0,00	0	2978,833	0	12000
Liczba pracowników organizacji, którzy uczyli się w szkołach ponadgimnazjalnych (m.in. zawodowych, technikach, liceach) lub w szkołach wyższych w 2010 r.	29	6	2,45	0,00	0	6,214	0	33

	N Wazne	Braki danych	Średnia	Mediana	Dominanta	Odczylenie standardowe	Minimum	Maksimum
Liczba pracowników organizacji, którzy uczyli się w szkołach ponadgimnazjalnych (m.in. zawodowych, technikach, liceach) lub w szkołach wyższych w 2010 r. – w tym osób należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	27	8	0,96	0,00	0	1,850	0	7
Liczba osób w organizacji objętych działaniami w zakresie integracji społecznej w 2010 r. – pracownicy	21	14	19,00	5,00	0	31,725	0	133
Liczba osób w organizacji objętych działaniami w zakresie integracji społecznej w 2010 r. – beneficjenci	24	11	175,08	20,00	0	611,811	0	3000
Liczba osób objętych wsparciem w 2011 r. – pomoc/praca terapeutyczną (świetlice terapeutyczne, terapia uzależnień alkoholowych/narkotykowych, warsztaty terapii zajęciowej)	32	3	16,59	0,00	0	54,251	0	300
Liczba osób objętych wsparciem w 2011 r. – wsparcie specjalistyczne (np. psychologiczne, prawne)	32	3	80,06	2,50	0	275,995	0	1500
Liczba osób objętych wsparciem w 2011 r. – interwencja kryzysowa (np. telefon zaufania, interwencja środowiskowa)	32	3	3,50	0,00	0	17,660	0	100
Liczba osób objętych wsparciem w 2011 r. – zapewnianie schronienia, noclegu, pobytu czasowego	32	3	4,66	0,00	0	17,895	0	100
Liczba osób objętych wsparciem w 2011 r. – objęcie instrumentami aktywnej integracji (np. grupy samopomocy, kluby integracji społecznej, świetlice środowiskowe)	32	3	82,91	0,00	0	360,274	0	2000
Liczba osób objętych wsparciem w 2011 r. – działalność kulturalno-oświatowa (np. organizacja wyjść do muzeum, teatru, spotkania, wyjazdy)	33	2	89,00	20,00	0	302,559	0	1700
Szacunkowe koszty ogółem poniesione przez organizację na działania z zakresu integracji społecznej w 2010 r.	22	13	94944,55	7500,00	0	257742,978	0	1200000

^a – dominanta najbliższa średniej (rozkład wielomodalny).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.3. Podstawowe zestawienia statystyczne – część B (zmienne jakościowe)

	N Ważne	Braki danych	Dominanta	Minimum	Maksimum
Czy w 2010 r. organizacja aktywnie uczestniczyła w realizacji przedsięwzięć/projektów partnerskich?	33	2	1	0	1
Czy w 2010 r. organizacja była członkiem regionalnych, krajowych lub ponadnarodowych porozumień?	33	2	1	0	1
Czy w 2010 r. organizacja współpracowała z innymi podmiotami ekonomii społecznej?	33	2	1	0	2
Czy w 2010 r. organizacja współpracowała z organizacjami pozarządowymi?	32	3	1	0	2
Czy w 2010 r. organizacja współpracowała z organizacjami parasolowymi (zrzeszającymi)?	32	3	0	0	2
Czy w 2010 r. organizacja współpracowała z lokalnymi grupami działania?	33	2	0	0	2
Czy w 2010 r. organizacja współpracowała z lokalnymi przedsiębiorcami?	32	3	2	0	2
Czy w 2010 r. organizacja współpracowała z samorządem lokalnym?	33	2	1	0	2
Czy w 2010 r. organizacja współpracowała z samorządem regionalnym?	32	3	0	0	2
Czy w 2010 r. organizacja współpracowała z rządem, instytucjami państwowymi na szczeblu centralnym?	32	3	0	0	2
Czy w 2010 r. organizacja współpracowała z jednostkami oświatowymi i/lub instytucjami kultury?	33	2	0	0	2
Czy w 2010 r. organizacja współpracowała z publicznymi służbami zatrudnienia (WUP, PUP, OHP)?	33	2	2	0	2
Czy w 2010 r. organizacja współpracowała z instytucjami pomocy społecznej (np. ROPS, OPS, PCPR)?	33	2	1	0	2
Czy w 2010 r. organizacja współpracowała z Kościołem i/lub innymi związkami wyznaniowymi?	33	2	0	0	2
Czy w 2010 r. organizacja korzystała z pracy społecznej (dobrowolnej, bez wynagrodzenia)?	32	3	1	0	1
Z jaką częstotliwością w 2010 r. w pracę organizacji angażowali się przedstawiciele Kościoła i innych związków wyznaniowych?	31	4	4	0	4
Z jaką częstotliwością w 2010 r. w pracę organizacji angażowali się pracownicy oświaty i/lub kultury?	31	4	4	0	4
Z jaką częstotliwością w 2010 r. w pracę organizacji angażowali się wójt/sołtys/burmistrz?	33	2	2 ^a	0	4

	N Ważne	Braki danych	Dominanta	Minimum	Maksimum
Z jaką częstotliwością w 2010 r. w pracę organizacji angażowali się pracownicy instytucji pomocy społecznej?	32	3	2	0	4
Z jaką częstotliwością w 2010 r. w pracę organizacji angażowali się komendant policji, komendant Straży Miejskiej, komendant OSP?	31	4	4	0	4
Z jaką częstotliwością w 2010 r. w pracę organizacji angażowały się inne, ważne dla społeczności lokalnej osoby?	27	8	0	0	4

^a – dominanta najbliższa średniej (rozkład wielomodalny).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.4. Podstawowe zestawienia statystyczne – część B (zmiennie ilościowe)

	N Ważne	Braki danych	Dominanta	Minimum	Maksimum
W realizację ilu przedsięwzięć partnerskich zaangażowana była Państwa organizacja w 2010 r.?	33	2	0	0	90
Z iloma łącznie różnymi podmiotami współpracowała Państwa organizacja podczas realizacji przedsięwzięć partnerskich w 2010 r.?	33	2	0	0	56
Poziom zaufania, jakim organizacja darzy inne podmioty ekonomii społecznej	33	2	8	5	10
Poziom zaufania, jakim organizacja darzy organizacje pozarządowe	32	3	8	4	10
Poziom zaufania, jakim organizacja darzy władze lokalne	32	3	6	1	10
Poziom zaufania, jakim organizacja darzy lokalnych przedsiębiorców	32	3	5	1	9
Poziom zaufania, jakim organizacja darzy instytucje kościelne i związki wyznaniowe	31	4	5	1	10
Liczba osób, które przynajmniej raz w 2010 r. świadczyły pracę społeczną w ramach organizacji	32	3	0	0	100
Liczba osób, które nie rzadziej niż raz w miesiącu świadczyły pracę społeczną w ramach organizacji	31	4	0	0	50
Ile w 2010 r. umów wolontariackich miała podpisanych Państwa organizacja (łącznie umowy podpisane w 2010 r. oraz trwające umowy z lat poprzednich)?	27	8	0	0	14
Ile w 2010 r. umów wolontariackich miała podpisanych Państwa organizacja (łącznie umowy podpisane w 2010 r. oraz trwające umowy z lat poprzednich) – w tym umowy podpisane w 2010 r.?	28	7	0	0	12

	N Ważne	Braki danych	Dominanta	Minimum	Maksimum
Średnia miesięczna liczba godzin pracy społecznej, którą w 2010 r. wykonywały wszystkie osoby, które świadczyły pracę społeczną na rzecz organizacji	30	5	0	0	210

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.5. Podstawowe zestawienia statystyczne – część C (zmienne ilościowe)

	N Ważne	Braki danych	Średnia	Mediana	Dominanta	Odechylenie standardowe	Minimum	Maksimum
Liczba osób objętych wsparciem w 2010 r. – dzieci do 3 roku życia	31	4	3,90	0,00	0	18,229	0	100
Liczba osób objętych wsparciem w 2010 r. – dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym	31	4	100,03	0,00	0	371,808	0	2000
Liczba osób objętych wsparciem w 2010 r. – dzieci niepełnosprawne	30	5	5,37	0,00	0	18,962	0	100
Liczba osób objętych wsparciem w 2010 r. – dorosłe osoby niepełnosprawne oraz z zaburzeniami psychicznymi	32	3	27,09	0,00	0	90,960	0	500
Liczba osób objętych wsparciem w 2010 r. – osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków	31	4	8,94	0,00	0	27,307	0	150
Liczba osób objętych wsparciem w 2010 r. – osoby starsze i niedołążne	31	4	1,39	0,00	0	4,072	0	20
Liczba osób objętych wsparciem w 2010 r. – klienci ośrodka pomocy społecznej	30	5	41,60	0,00	0	110,869	0	500
Liczba osób objętych wsparciem w 2010 r. – inne osoby	14	21	3,57	0,00	0	13,363	0	50
Wysokość przychodów uzyskanych w 2010 r. z działalności ekonomicznej powiązanej z ww. produktami lokalnymi	30	5	32396,90	0,00	0	117484,082	0	500000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.6. Podstawowe zestawienia statystyczne – część C (zmienne jakościowe)

	N Wazne	Braki danych	Dominanta	Minimum	Maksimum
Czy organizacja prowadziła w 2010 r. działania z zakresu dostarczania usług deficytowych dla społeczności lokalnej (mających na celu zaspokojenie np. potrzeb społecznych, edukacyjnych, zdrowotnych, związanych z bezpieczeństwem, itp.)?	33	2	1	0	1
Działania z zakresu dostarczania usług deficytowych – usługi opiekuńcze nad osobami zależnymi (np. dzieci, osoby starsze)	33	2	0	0	1
Działania z zakresu dostarczania usług deficytowych – usługi edukacyjne (np. organizacja kursów, szkoleń, prelekcji)	33	2	0	0	1
Działania z zakresu dostarczania usług deficytowych – organizacja czasu wolnego (m.in. dla dzieci i osób starszych)	33	2	0	0	1
Działania z zakresu dostarczania usług deficytowych – działania na rzecz bezpieczeństwa (m.in. gaszenie pożarów)	33	2	0	0	0
Działania z zakresu dostarczania usług deficytowych – wsparcie specjalistyczne (m.in. psychologiczne, prawne)	33	2	0	0	1
Działania z zakresu dostarczania usług deficytowych – poradnictwo i opieka medyczna	33	2	0	0	1
Działania z zakresu dostarczania usług deficytowych – dożywianie osób w trudnej sytuacji życiowej (np. klientów OPS)	33	2	0	0	1
Czy organizacja prowadzi lub prowadziła działania mające na celu rozwój społeczności lokalnej/regionu poprzez wspieranie produktów lokalnych ?	33	2	0	0	1
Forma działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnej poprzez wspieranie produktów lokalnych – informacja i promocja	33	2	0	0	1
Forma działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnej poprzez wspieranie produktów lokalnych – edukacja	33	2	0	0	1
Forma działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnej poprzez wspieranie produktów lokalnych – produkcja	33	2	0	0	1
Forma działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnej poprzez wspieranie produktów lokalnych – sprzedaż i pośrednictwo	33	2	0	0	1
Forma działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnej poprzez wspieranie produktów lokalnych – inne działania	33	2	0,00	0,00	0,00
Produkty, których dotyczyły działania – lokalne artykuły spożywcze	33	2	0	0	1
Produkty, których dotyczyły działania – lokalne wyroby rękodzielnicze oraz pamiątkarskie, wyroby rzemieślnicze	33	2	0	0	1
Produkty, których dotyczyły działania – szlaki turystyczne	33	2	0	0	1

	N Ważne	Braki danych	Dominanta	Minimum	Maksimum
Produkty, których dotyczyły działania – agroturystyka, płody rolne i hodowlane	33	2	0	0	1
Produkty, których dotyczyły działania – wymierające zawody	33	2	0	0	1
Produkty, których dotyczyły działania – obrzędy i rytuały	33	2	0	0	1
Produkty, których dotyczyły działania – muzyka i taniec	33	2	0	0	1
Produkty, których dotyczyły działania – inne produkty	33	2	0,00	0,00	0,00
Czy organizacja w 2010 r. uzyskała przychody z działalności ekonomicznej powiązanej z ww. produktami lokalnymi?	33	2	0	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.7. Podstawowe zestawienia statystyczne – część C (zmienne ilościowe)

	N Ważne	Braki danych	Średnia	Mediana	Dominanta	Odczylenie standardowe	Minimum	Maksimum
Przychody z działalności gospodarczej – % udział w źródłach finansowania działalności organizacji w 2010 r.	29	6	42,83	40,00	0	34,227	0	100
Przychody z działalności statutowej odpłatnej – % udział w źródłach finansowania działalności organizacji w 2010 r.	27	8	2,33	0,00	0	5,463	0	25
Środki publiczne, rządowe, samorządowe (np. Fundusz Pracy, PFRON, FIO) – % udział w źródłach finansowania działalności organizacji w 2010 r.	27	8	29,19	15,00	0	28,991	0	95
Fundusze z budżetu Unii Europejskiej – % udział w źródłach finansowania działalności organizacji w 2010 r.	27	8	16,11	0,00	0	31,800	0	92
Środki finansowe pochodzące od innych organizacji pozarządowych – % udział w źródłach finansowania działalności organizacji w 2010 r.	27	8	0,07	0,00	0	0,267	0	1
Darowizny od osób fizycznych i przedsiębiorstw – % udział w źródłach finansowania działalności organizacji w 2010 r.	27	8	3,00	0,00	0	8,814	0	43
Wpływ z 1% dla Organizacji Pożytku Publicznego – % udział w źródłach finansowania działalności organizacji w 2010 r.	27	8	0,63	0,00	0	1,418	0	5

	N Ważne	Braki danych	Średnia	Mediana	Dominanta	Odchylenie standardowe	Minimum	Maksimum
Składki członkowskie – % udział w źródłach finansowania działalności organizacji w 2010 r.	27	8	0,63	0,00	0	2,115	0	10
Pozostałe źródła finansowania działalności organizacji w 2010 r.	27	8	0,11	0,00	0	0,577	0	3
Przybliżony udział wpływów z działalności ekonomicznej we wpływach ogółem przedsiębiorstwa w 2010 r.	29	6	44,83	42,00	0 ^a	34,699	0	100

^a – dominanta najbliższa średniej (rozkład wielomodalny).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.8. Podstawowe zestawienia statystyczne – część C (zmienne jakościowe)

	N Ważne	Braki danych	Dominanta	Minimum	Maksimum
Czy działalność ekonomiczna przyniosła w 2010 r. zysk?	30	5	0 ^a	0	1
Działania, na które zostały przeznaczone zyski – działalność statutowa	28	7	0	0	1
Działania, na które zostały przeznaczone zyski – rozwój działalności ekonomicznej	28	7	0	0	1
Działania, na które zostały przeznaczone zyski – dla udziałowców lub założycieli	28	7	0	0	1
Działania, na które zostały przeznaczone zyski – przekazany organizacji macierzystej NGO	28	7	0	0	1
Działania, na które zostały przeznaczone zyski – inne działania	27	8	0	0	1
Czy organizacja jest płatnikiem podatku VAT?	29	6	1	0	1
Forma księgowości – pełna księgowość	30	5	1	1	1
Czy organizacja korzystała w 2010 r. z kredytów bankowych?	30	5	0	0	3
Czy organizacja korzystała w 2010 r. z pożyczek innych instytucji?	30	5	0	0	1
Czy organizacja korzystała w 2010 r. z pożyczek od podmiotów powiązanych (organizacji założycielskiej lub innej)?	30	5	0	0	2
Czy organizacja posiadała w 2010 r. zobowiązania w formie leasingu?	30	5	0	0	1
Czy organizacja posiadała w 2010 r. zaległości wobec Urzędu Skarbowego?	30	5	0	0	1

	N Ważne	Braki danych	Dominanta	Minimum	Maksimum
Czy organizacja posiadała w 2010 r. zaległości wobec ZUS?	30	5	0	0	1
Czy organizacja posiadała w 2010 r. zaległości z tytułu podatków będących dochodem jednostek samorządów terytorialnych, jeżeli jest płatnikiem takiego podatku?	30	5	0	-2	0
Czy organizacja jest notowana w Krajowym Rejestrze Długów Biura Informacji Gospodarczej S.A.?	30	5	0	0	0
Czy organizacja wykazuje zobowiązania przeterminowane wobec banków i/lub innych podmiotów?	30	5	0	0	1

^a – dominanta najbliższa średniej (rozkład wielomodalny).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.9. Podstawowe zestawienia statystyczne – bilans

	N Ważne	Braki danych	Średnia	Mediana	Dominanta	Odchylenie standardowe	Minimum	Maksimum
bil1.1	24	11	691869,38	37858,00	0	1669839,006	0	7065195
bil2.1	23	12	852432,35	121111,00	0	1584242,926	0	6199038
bil1.2	23	12	363664,17	22954,00	0	1191918,137	0	5763954
bil2.2	22	13	426450,45	58411,50	0	1104075,287	0	5189188
bil1.3	23	12	101851,52	0,00	0	435779,477	0	2097305
bil2.3	22	13	84711,59	0,00	0	350795,376	0	1652662
bil1.4	23	12	93200,22	11300,00	0	266068,018	0	1272503
bil2.4	23	12	135237,00	12000,00	0	338291,900	0	1596030
bil1.5	23	12	166513,87	3850,00	0	503491,812	0	2394146
bil2.5	23	12	425931,65	5162,00	0	1175603,543	0	5430055
bil1.6	23	12	6963,57	0,00	0	19476,334	0	83125
bil2.6	23	12	25428,30	0,00	0	80443,849	0	361572
bil1.7	24	11	1223058,00	105211,50	0	2324806,795	0	7398971
bil2.7	23	12	1519620,91	272623,00	0	2325903,007	0	7180333
bil1.8	24	11	398031,75	26447,50	0	968739,345	0	3739593
bil2.8	23	12	569348,61	144495,00	0	1103265,655	0	4556228

	N Ważne	Braki danych	Średnia	Mediana	Dominanta	Odchylenie standardowe	Minimum	Maksimum
bil1.9	22	13	88471,41	7444,00	0	257703,666	0	1215496
bil2.9	21	14	133974,24	25000,00	0	301631,848	0	1166685
bil1.10	35	0						
bil2.10	23	12	298094,04	41000,00	0	529518,851	0	1876480
bil1.11	22	13	138491,82	0,00	0	585122,008	0	2749949
bil2.11	22	13	95895,41	0,00	0	404219,972	0	1901378
bil1.12	23	12	821481,26	29852,00	0	1858049,947	0	7269475
bil2.12	22	13	853468,50	35466,00	0	1787054,486	0	7035837
bil1.13	23	12	42138,35	0,00	0	185691,809	0	892124
bil2.13	23	12	61983,13	0,00	0	273753,360	0	1315950
bil1.14	22	13	0,00	0,00	0	0,000	0	0
bil2.14	22	13	0,00	0,00	0	0,000	0	0
bil1.15	24	11	311511,33	33501,00	0	803181,249	0	3811651
bil2.15	22	13	358523,32	29158,00	0	837350,096	0	3736956
bil1.16	23	12	528885,17	0,00	0	1575198,684	0	6785706
bil2.16	23	12	384566,22	0,00	0	1374526,256	0	6525285
bil1.17	24	11	1220068,17	72343,00	0	2326370,513	0	7398971
bil2.17	23	12	1295598,39	169000,00	0	2316756,281	0	7180333
rzs1.1	22	13	96599,05	0,00	0	311679,554	0	1435073
rzs2.1	21	14	147176,90	0,00	0	539532,008	0	2464960
rzs1.2	22	13	853736,41	47408,50	0	2090501,604	0	9314553
rzs2.2	21	14	1036702,43	240271,00	0	2183943,338	0	9318455
rzs1.3	23	12	900270,57	124946,00	0	2316998,207	0	10749626
rzs2.3	22	13	1124018,86	229877,00	0	2604676,747	0	11783418
rzs1.4	22	13	610989,95	0,00	0	1828507,796	0	7904257
rzs2.4	21	14	891932,52	0,00	0	2148094,029	0	9002360
rzs1.5	22	13	99065,05	0,00	0	377130,085	0	1778661
rzs2.5	21	14	150217,67	0,00	0	442581,268	0	1488000
rzs1.6	22	13	11875,45	0,00	0	39048,505	0	163285
rzs2.6	21	14	14430,86	0,00	0	43456,917	0	153823

	N Ważne	Braki danych	Średnia	Mediana	Dominanta	Odchylenie standardowe	Minimum	Maksimum
rzs1.7	22	13	753355,55	0,00	0	2160780,140	0	9682918
rzs2.7	21	14	968606,90	88000,00	0	2421067,993	0	10471882
rzs1.8	22	13	101265,73	6140,50	0	243949,641	0	1066708
rzs2.8	21	14	132267,71	1083,00	0	328887,431	-31231	1311533
rzs1.9	23	12	841299,83	9960,00	0	2408657,216	0	10974499
rzs2.9	22	13	741827,14	9403,50	0	2181826,041	0	10179422
rzsp1.1	4	31	209817,00	127634,00	14000 ^a	254231,618	14000	570000
rzsp1.2	2	33	1912307,50	1912307,50	739253 ^a	1658949,583	739253	3085362
rzsp2.1	4	31	91514,75	77918,50	21490 ^a	80242,841	21490	188732
rzsp2.2	3	32	854735,00	520243,00	29000 ^a	1034371,761	29000	2014962
rzsp1.3	2	33	551540,50	551540,50	432293 ^a	168641,432	432293	670788
rzsp2.3	1	34	1196581,00	1196581,00	1196581		1196581	1196581
rzs1.10	23	12	974153,91	53564,00	0	2569650,363	0	11914033
rzs2.10	22	13	870336,36	116425,50	0	2261007,787	0	10729400
rzs1.11	23	12	22909,83	0,00	0	47230,437	0	194044
rzs2.11	22	13	26671,68	0,00	0	50841,833	0	191005
rzs1.12	22	13	307759,27	7721,50	0	1122373,382	0	5288216
rzs2.12	22	13	276729,95	4050,50	0	1040781,229	0	4912181
rzs1.13	23	12	99337,30	6906,00	0	275137,873	0	978787
rzs2.13	22	13	71164,09	10999,00	0	177451,670	0	805123
rzs1.14	23	12	11225,83	0,00	0	41340,965	0	195227
rzs2.14	22	13	11155,73	0,00	0	41121,903	0	193766
rzs1.15	22	13	361155,45	53403,50	0	874096,939	0	3806467
rzs2.15	21	14	317131,10	87215,00	0	789677,266	0	3633030
rzs1.16	22	13	65205,36	519,50	0	166930,762	0	734351
rzs2.16	21	14	54688,05	5635,00	0	137662,752	0	613766
rzs1.17	22	13	63556,59	493,00	0	197337,429	0	771696
rzs2.17	21	14	22771,67	100,00	0	64230,541	0	270324
rzs1.18	20	15	74883,85	0,00	0	234434,001	0	1021597
rzs2.18	19	16	88639,95	0,00	0	269519,623	0	1133427

	N Ważne	Braki danych	Średnia	Mediana	Dominanta	Odchylenie standardowe	Minimum	Maksimum
rzs1.19	22	13	37957,41	0,00	0	144376,481	0	676336
rzs2.19	20	15	79875,20	0,00	0	286116,937	0	1271274
rzs2.20	21	14	140649,57	36641,00	0	255150,004	0	1071004
rzs1.21	23	12	1564,22	2,00	0	4115,111	0	16411
rzs2.21	22	13	9176,86	3,00	0	39262,849	0	184664
rzs1.22	23	12	2202,78	0,00	0	7543,547	0	35698
rzs2.22	22	13	4655,45	0,00	0	14090,933	0	61731
rzs1.24	22	13	0,00	0,00	0	0,000	0	0
rzs2.24	21	14	0,00	0,00	0	0,000	0	0
rzs1.25	22	13	0,00	0,00	0	0,000	0	0
rzs2.25	21	14	0,00	0,00	0	0,000	0	0
rzs1.26	22	13	0,00	0,00	0	0,000	0	0
rzs2.26	21	14	0,00	0,00	0	0,000	0	0
rzs2.27	21	14	164107,67	23167,00	0	313984,804	0	1039824
rzs1.28	22	13	275,05	0,00	0	855,919	0	3686
rzs2.28	21	14	3050,62	0,00	0	10891,957	0	49950
rzs1.29	20	15	10095,25	0,00	0	40905,988	0	182953
rzs2.29	19	16	10685,47	0,00	0	46190,896	0	201424

^a – dominanta najbliższa średniej (rozkład wielomodalny).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.10. Podstawowe zestawienia statystyczne – część G

	N Ważne	Brak danych	Dominanta	Minimum	Maksimum
Czy istnieje podmiot, który można nazwać założycielskim względem badanego PES?	28	7	0	0	1
Podmiot założycielski – stowarzyszenie/a	28	7	0	0	1
Podmiot założycielski – fundacja/e	28	7	0,00	0,00	0,00
Podmiot założycielski – jednostka/ki samorządu terytorialnego	28	7	0	0	1
Podmiot założycielski – inny	28	7	0	0	1
Przeciętna miesięczna liczba klientów PES (osób kupujących dobra lub usługi świadczone przez organizację) w 2010 r.	26	9	8 ^a	4	3000
Rynek sprzedaży towarów i usług – gmina, powiat	28	7	1	0	1
Rynek sprzedaży towarów i usług – województwo	28	7	0	0	1
Rynek sprzedaży towarów i usług – cały kraj	28	7	0	0	1
Rynek sprzedaży towarów i usług – Unia Europejska	28	7	0	0	1
Rynek sprzedaży towarów i usług – kraje poza Unią Europejską	28	7	0,00	0,00	0,00
Kluczowy rynek sprzedaży towarów i usług	28	7	1	1	3
Obszar prowadzonej działalności społecznej – gmina, powiat	28	7	1	0	1
Obszar prowadzonej działalności społecznej – województwo	28	7	0	0	1
Obszar prowadzonej działalności społecznej – cały kraj	28	7	0	0	1
Obszar prowadzonej działalności społecznej – Unia Europejska	28	7	0	0	1
Obszar prowadzonej działalności społecznej – kraje poza Unią Europejską	28	7	0,00	0,00	0,00
Czy organizacja posiada jakiegokolwiek certyfikaty lub nadawane znaki ekologiczne?	28	7	0	0	1
Czy organizacja posiada politykę ekologiczną lub zatwierdzone przez Zarząd wytyczne dotyczące kwestii ekologii w organizacji?	28	7	0	0	1

^a – dominanta najbliższa średniej (rozkład wielomodalny).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.11. Forma prawna organizacji

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Spółka prawa handlowego, która wypracowany zysk przeznaczają na cele społeczne, np. sp. z o.o	2	5,7	5,7	5,7
Stowarzyszenie	6	17,1	17,1	22,9
Fundacja	7	20,0	20,0	42,9
Spółdzielnia socjalna	9	25,7	25,7	68,6
Spółdzielnia inwalidów	1	2,9	2,9	71,4
Centrum integracji społecznej	3	8,6	8,6	80,0
Zakład aktywności zawodowej	5	14,3	14,3	94,3
Inna	2	5,7	5,7	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.12. Czy organizacja posiada status Organizacji Pożytku Publicznego?

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	24	68,6	68,6	100,0
Tak	11	31,4	31,4	31,4
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.13. Forma prowadzenia działalności ekonomicznej – Działalność odpłatna pożytku publicznego

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	28	80,0	80,0	80,0
Tak	7	20,0	20,0	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.14. Forma prowadzenia działalności ekonomicznej – Działalność gospodarcza

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	20	57,1	57,1	57,1
Tak	15	42,9	42,9	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

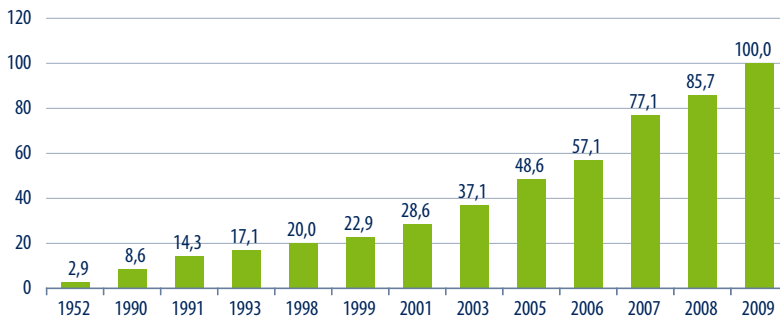
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.15. Sposób prowadzenia działalności ekonomicznej

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
W sposób ciągły	35	100,0	100,0	100,0

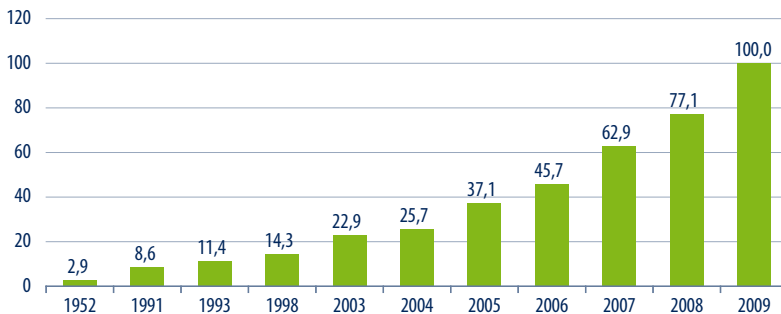
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Wykres 3.1. Rok powstania organizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Wykres 3.2. Rok rozpoczęcia działalności ekonomicznej (gospodarczej lub/i odpłatnej)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.16. Główny obszar działalności statutowej PES – Pomoc społeczna i socjalna

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	13	37,1	37,1	37,1
Tak	22	62,9	62,9	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.17. Główny obszar działalności statutowej PES – Rynek pracy, aktywizacja zawodowa

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	14	40,0	40,0	40,0
Tak	21	60,0	60,0	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 3.18. Główny obszar działalności statutowej PES – Szkolenia i poradnictwo

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	21	60,0	60,0	60,0
Tak	14	40,0	40,0	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.19. Główny obszar działalności statutowej – Opieka oraz wychowanie dzieci i młodzieży

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	32	91,4	91,4	91,4
Tak	3	8,6	8,6	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.20. Główny obszar działalności statutowej PES – Hobby, turystyka, rekreacja, sport

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	30	85,7	85,7	85,7
Tak	5	14,3	14,3	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.21. Główny obszar działalności statutowej PES – Kultura i sztuka

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	30	85,7	85,7	85,7
Tak	5	14,3	14,3	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.22. Główny obszar działalności statutowej PES – Rozwój lokalny w wymiarze społecznym i ekonomicznym

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	30	85,7	85,7	85,7
Tak	5	14,3	14,3	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.23. Główny obszar działalności statutowej PES – Ochrona i promocja zdrowia

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	32	91,4	91,4	91,4
Tak	3	8,6	8,6	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.24. Główny obszar działalności statutowej PES – Działalność prewencyjna

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	34	97,1	97,1	97,1
Tak	1	2,9	2,9	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.25. Główny obszar działalności statutowej PES – Wsparcie dla instytucji, organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	31	88,6	88,6	88,6
Tak	4	11,4	11,4	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.26. Główny obszar działalności statutowej PES – Ochrona środowiska i rozwój zrównoważony

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	34	97,1	97,1	97,1
Tak	1	2,9	2,9	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.27. Główne grupy docelowe – Bezrobotni i wracający na rynek pracy

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	16	45,7	45,7	45,7
Tak	19	54,3	54,3	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.28. Główne grupy docelowe – Dzieci i młodzież

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	29	82,9	82,9	82,9
Tak	6	17,1	17,1	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.29. Główne grupy docelowe – Niepełnosprawni i ich rodziny

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	10	28,6	28,6	28,6
Tak	25	71,4	71,4	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.30. Główne grupy docelowe – Ofiary przemocy

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	32	91,4	91,4	91,4
Tak	3	8,6	8,6	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.31. Główne grupy docelowe – Osoby starsze (w wieku emerytalnym)

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	33	94,3	94,3	94,3
Tak	2	5,7	5,7	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.32. Główne grupy docelowe – Osoby niesamodzielne, przewlekle lub nieuleczalnie chore

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	33	94,3	94,3	94,3
Tak	2	5,7	5,7	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.33. Główne grupy docelowe – Społeczność lokalna

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	20	57,1	57,1	57,1
Tak	15	42,9	42,9	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.34. Główne grupy docelowe – Wychodzący z uzależnienia i ich rodziny

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	30	85,7	85,7	85,7
Tak	5	14,3	14,3	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.35. Główne grupy docelowe – Bezdomni

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	27	77,1	77,1	77,1
Tak	8	22,9	22,9	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.36. Główne grupy docelowe – Opuszczający zakłady karne

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	30	85,7	85,7	85,7
Tak	5	14,3	14,3	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.37. Główne grupy docelowe – Ubodzy

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	31	88,6	88,6	88,6
Tak	4	11,4	11,4	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.38. Główne grupy docelowe – Osoby samotnie wychowujące dzieci

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	32	91,4	91,4	91,4
Tak	3	8,6	8,6	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.39. Główne obszary faktycznie wykonywanej działalności ekonomicznej
– Działalność handlowa

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	25	71,4	71,4	71,4
Tak	10	28,6	28,6	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.40. Główne obszary faktycznie wykonywanej działalności ekonomicznej
– Działalność usługowa

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	24	68,6	68,6	68,6
Tak	11	31,4	31,4	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.41. Główne obszary faktycznie wykonywanej działalności ekonomicznej
– Działalność gastronomiczna

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	26	74,3	74,3	74,3
Tak	9	25,7	25,7	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.42. Główne obszary faktycznie wykonywanej działalności ekonomicznej
– Zakwaterowanie, hotelarstwo

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	31	88,6	88,6	88,6
Tak	4	11,4	11,4	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.43. Główne obszary faktycznie wykonywanej działalności ekonomicznej – Hodowla i uprawa

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	34	97,1	97,1	97,1
Tak	1	2,9	2,9	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.44. Główne obszary faktycznie wykonywanej działalności ekonomicznej – Przetwórstwo spożywcze, produkcja żywności

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	34	97,1	97,1	97,1
Tak	1	2,9	2,9	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.45. Główne obszary faktycznie wykonywanej działalności ekonomicznej – Rękodzieło, produkty regionalne (bez spożywczych)

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	29	82,9	82,9	82,9
Tak	6	17,1	17,1	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.46. Główne obszary faktycznie wykonywanej działalności ekonomicznej – Szkolenia i poradnictwo

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	24	68,6	68,6	68,6
Tak	11	31,4	31,4	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.47. Główne obszary faktycznie wykonywanej działalności ekonomicznej – Opieka nad osobami starszymi i innymi zależnymi

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	33	94,3	94,3	94,3
Tak	2	5,7	5,7	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.48. Główne obszary faktycznie wykonywanej działalności ekonomicznej – Edukacja

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	31	88,6	88,6	88,6
Tak	4	11,4	11,4	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Tabela 3.49. Główne obszary faktycznie wykonywanej działalności ekonomicznej – Opieka nad dziećmi i młodzieżą

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nie	30	85,7	85,7	85,7
Tak	5	14,3	14,3	100,0
Ogółem	35	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ESometr.

Załącznik nr 4. Zestaw wskaźników wykorzystanych

W narzędziu eSometr

WYMIAR 1.1 – Zatrudnienie (L)

Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zatrudnionych w organizacji na koniec roku na podstawie stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych (L1)

Liczba pracowników należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, którzy znaleźli zatrudnienie (L2)

Liczba pracowników należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, którzy znaleźli zatrudnienie / liczba pracowników należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, którzy odeszli z organizacji dobrowolnie lub na skutek zwolnień w ostatnim roku (L3)

Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zatrudnionych w organizacji na koniec roku na podstawie stosunku pracy (bez zatrudnienia subsydiowanego) (L4)

WYMIAR 1.2 – Inwestycje w kapitał ludzki (IKL)

Wskaźnik zróżnicowania form inwestycji w kapitał ludzki (IKL1) (wartości od 0 do 7)

Liczba pracowników nie należących do grup ryzyka biorących udział w kursach i szkoleniach organizowanych przez organizację / liczba osób zatrudnionych w organizacji nie należących do grup ryzyka (IKL2)

Liczba pracowników należących do grup ryzyka biorących udział w kursach i szkoleniach organizowanych przez organizację / liczba osób zatrudnionych w organizacji należących do grup ryzyka (IKL3)

Liczba pracowników nie należących do grup ryzyka uczących się w szkołach ponadgimnazjalnych lub w szkołach wyższych / liczba osób zatrudnionych w organizacji nie należących do grup ryzyka (IKL4)

Liczba pracowników należących do grup ryzyka uczących się w szkołach ponadgimnazjalnych lub w szkołach wyższych / liczba osób zatrudnionych w organizacji należących do grup ryzyka (IKL5)

Szacunkowe koszty ogółem poniesione przez organizację na doskonalenie zawodowe pracowników / liczba pracowników (IKL6)

Szacunkowe koszty ogółem poniesione przez organizację na doskonalenie zawodowe pracowników (dofinansowanie publiczne) / liczba pracowników (IKL6)

WYMIAR 1.3 – Reintegracja zawodowa (RZ)

Liczba beneficjentów organizacji, którzy znaleźli zatrudnienie na otwartym rynku pracy / liczba beneficjentów, którzy w zakończonym roku skorzystali z usług organizacji w zakresie reintegracji zawodowej (RZ1)

Liczba beneficjentów, którzy w minionym roku skorzystali z usług organizacji w zakresie reintegracji zawodowej / liczba osób zatrudnionych w organizacji (nie zaliczonych do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym) (RZ2.1)

Liczba beneficjentów, którzy w minionym roku skorzystali z usług organizacji w zakresie reintegracji zawodowej (RZ2.2)

Wskaźnik zróżnicowania oferty w zakresie reintegracji zawodowej (RZ3) (wartości od 0 do 5)

WYMIAR 1.4 – Reintegracja społeczna (RS)

Liczba beneficjentów, którzy w minionym roku skorzystali z usług organizacji w zakresie reintegracji społecznej (pracownicy + beneficjenci) / wysokość przychodu organizacji (RS1.1)

WYMIAR 1.4 – Reintegracja społeczna (RS)

Liczba beneficjentów, którzy w minionym roku skorzystali z usług organizacji w zakresie reintegracji społecznej (pracownicy + beneficjenci) (RS1.2)

Wskaźnik zróżnicowania oferty w zakresie reintegracji społecznej (RS2) (wartości od 0 do 6)

Obszar działań z zakresu reintegracji społecznej (RS3) (wartości od 0 do 2)

WYMIAR 2.1 – Usieciowienie (S)

Liczba przedsięwzięć partnerskich, w jaką organizacja była zaangażowana w minionym roku (S1)

Liczba podmiotów, z którymi współpracowała organizacja w ramach realizacji przedsięwzięć partnerskich w minionym roku (S2)

Wielopodmiotowość współpracy (S3) (wartości od 0 do 25)

WYMIAR 2.2 – Aktywizacja społeczna (AS)

Liczba osób świadczących pracę społeczną (przynajmniej raz w roku i przynajmniej raz w miesiącu) (AS1)

Liczba umów wolontariackich (AS2)

Średnia miesięczna liczba godzin pracy społecznej (AS3)

Poziom zaangażowania społecznego (AS4) (wartości od 0 do 18)

WYMIAR 3.1 – Usługi deficytowe (UD)

Liczba osób objętych wsparciem w ramach działań z zakresu dostarczania usług deficytowych (UD1)

Liczba osób objętych wsparciem w ramach działań z zakresu dostarczania usług deficytowych / liczba osób zatrudnionych w organizacji (UD2)

WYMIAR 3.2 – Produkt lokalny (PL)

Wysokość przychodów z działalności ekonomicznej powiązanej z produktem lokalnym w minionym roku (PL1)

Wysokość przychodów z działalności ekonomicznej powiązanej z produktem lokalnym w minionym roku /przychody ogółem (PL2)

WYMIAR 4.1 – Kondycja finansowa (WF)

Rentowność ogólna w % (zysk netto/przychody ogółem), rosnący (+) (WF1)

Udział działalności statutowej w przychodach ogółem w % (WF2)

CR – Płynność bieżąca (1,2-2,0) (WF3)

QR – Płynność szybka 0,8 – 1,2) (WF4)

Obrót należnościami (w razach) (WF5)

Rotacja należności (w dniach) (WF6)

Obrót zapasami (w razach) (WF7)

WYMIAR 4.1 – Kondycja finansowa (WF)

Rotacja zapasów (w dniach) (WF8)

Obrót zobow. krótkoterm. (w razach) (WF9)

Rotacja zobowiązań krótkoterm. (w dniach) (WF10)

Udział kapitałów własnych w aktywach ogółem w % (kapitały własne/aktywa) (WF11)

Udział wynagrodzeń w kosztach ogółem w % (WF12)

Udział kosztów materiałów i energii w przychodach z działalności gospodarczej (WF13)

Wskaźnik pokrycia zobowiązań zyskiem w % (zysk netto/zobowiązania) (WF14)

WYMIAR 4.2 – Wiarygodność ekonomiczna (WE)

Czy 50% przychodów jednostki stanowiły przychody z działalności gospodarczej i/lub działalności statutowej odpłatnej? (WE1) (wartości 0 lub 1)

Czy podmiot generował w minionym roku zysk? (WE2) (wartości 0 lub 1)

Czy organizacja korzystała i spłaciła kredyt bankowy? (WE3) (wartości 0 lub 1)

Czy organizacja korzystała i spłaciła pożyczki od innych instytucji? (WE4) (wartości 0 lub 1)

Czy organizacja korzystała i spłaciła pożyczki od podmiotów powiązanych? (WE5) (wartości 0 lub 1)

Czy organizacja posiada zaległości wobec urzędu skarbowego? (WE7) (wartości 0 lub 1)

Czy organizacja posiada zaległości wobec ZUS? (WE8) (wartości 0 lub 1)

Czy organizacja posiada zaległości z tytułu podatków będących dochodem jednostek samorządów terytorialnych? (WE9) (wartości 0 lub 1)

Czy organizacja jest notowana w Krajowym Rejestrze Długów Biura Informacji Gospodarczej S.A.? (WE10) (wartości 0 lub 1)

Czy organizacja wykazuje zobowiązania przeterminowane wobec banków i/lub innych podmiotów? (WE11) (wartości 0 lub 1)

Załącznik nr 5. Wzory indeksów wykorzystywanych

w narzędziu eSometr

WYMIAR 1.1 – Zatrudnienie (L)

Wskaźnik	Algorytm obliczenia wskaźnika
Liczba zatrudnionych (L1)	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zatrudnionych w organizacji na koniec 2010 r. na podstawie stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych $A1.5+A1.6$
Zatrudnienie 1 (L2)	Liczba pracowników należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, którzy znaleźli zatrudnienie $A5.1+A5.2+A5.3$
Zatrudnienie 2 (L3)	Liczba pracowników należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, którzy znaleźli zatrudnienie / Liczba pracowników należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, którzy odeszli z organizacji dobrowolnie lub na skutek zwolnień w 2010 r. $(A5.1+A5.2+A5.3)/A4.2$
Zatrudnienie 3 (L4)	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zatrudnionych w organizacji na koniec 2010 r. na podstawie stosunku pracy (bez zatrudnienia subsydiowanego) $A1.4-A8.2$

Elementy składowe i sposób obliczenia indeksu częściowego „zatrudnienie” – (L): $[L1 + L2 + L3 + (L4*2)]/5$

WYMIAR 1.2 – Inwestycje w kapitał ludzki (IKL)

Wskaźnik	Algorytm obliczenia wskaźnika
Wskaźnik różnicowania form inwestycji (IKL1)	Jeżeli A10.1 lub A10.3 = 1, to 1 punkt
	Jeżeli A10.2 lub A10.4 = 1, to 1 punkt
	Jeżeli A10.5 = 1, to 1 punkt
	Jeżeli A10.6 = 1, to 1 punkt
	Jeżeli A10.7 = 1, to 1 punkt
	Jeżeli A10.8 = 1, to 1 punkt
Odsetek pracowników nie należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w kursach/szkoleniach (IKL2)	Jeżeli A10.9 = 1, to 1 punkt
	Liczba pracowników nie należących do grup ryzyka biorących udział w kursach szkoleniach organizowanych przez organizację / Liczba osób zatrudnionych w organizacji nie należących do grup ryzyka $(A11.1 + A12.1)/(A1.1-A1.2)$
Odsetek pracowników należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym biorących udział w kursach/szkoleniach (IKL3)	Liczba pracowników należących do grup ryzyka biorących udział w kursach szkoleniach organizowanych przez organizację / Liczba osób zatrudnionych w organizacji należących do grup ryzyka

Wskaźnik	Algorytm obliczenia wskaźnika
Odsetek pracowników nie należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym uczących się w szkołach ponadgimnazjalnych lub w szkołach wyższych (IKL4)	Liczba pracowników nie należących do grup ryzyka uczących się w szkołach ponadgimnazjalnych lub w szkołach wyższych / Liczba osób zatrudnionych w organizacji nie należących do grup ryzyka A14.1/A1.1
Odsetek pracowników należących do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym uczących się w szkołach ponadgimnazjalnych lub w szkołach wyższych (IKL5)	Liczba pracowników należących do grup ryzyka uczących się w szkołach ponadgimnazjalnych lub w szkołach wyższych / Liczba osób zatrudnionych w organizacji należących do grup ryzyka A14.2/A1.4
Kwota wydana na jednego pracownika na dokształcanie ze środków własnych (IKL6)	Szacunkowe koszty ogółem poniesione przez organizację na doskonalenie zawodowe pracowników / Liczba pracowników (A13.1-A13.2)/A1.1
Kwota wydana na jednego pracownika na dokształcanie z funduszy publicznych (IKL7)	Szacunkowe koszty ogółem poniesione przez organizację na doskonalenie zawodowe pracowników (dofinansowanie publiczne) / Liczba pracowników A13.2/A1.1

Elementy składowe i sposób obliczenia indeksu cząstkowego „inwestycje w kapitał ludzki” – (ikl):

$$[(IKL1 + IKL2 + (IKL3*2) + (IKL5*2) + (IKL6*2)+IKL7)/9]$$

Uwaga! – dla podmiotów nie zatrudniających osób niezagrożonych wykluczeniem społecznym wzór ma następującą formułę:

$$[(IKL1 + (IKL3*2) + IKL4 + (IKL5*2) + (IKL6*2)+IKL7)/9]$$

WYMIAR 1.3 – Reintegracja zawodowa (RZ)

Wskaźnik	Algorytm obliczenia wskaźnika
Odsetek beneficjentów, którzy skorzystali z pomocy podmiotu i znaleźli zatrudnienie na otwartym rynku pracy (RZ1)	Liczba beneficjentów organizacji, którzy znaleźli zatrudnienie na otwartym rynku pracy / Liczba beneficjentów, którzy w 2010 r. skorzystali z usług organizacji w zakresie reintegracji zawodowej A17/A16
Liczba osób, które skorzystały z działań organizacji z zakresu reintegracji zawodowej w stosunku do przychodów organizacji (RZ2.1)	Liczba beneficjentów, którzy w 2010 r. skorzystali z usług organizacji w zakresie reintegracji zawodowej / Liczba osób zatrudnionych w organizacji (nie zaliczonych do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym) $A16/(rzs2.3 + rzs2.9 + rzs2.21)*100000$
Liczba osób, które skorzystały z działań organizacji z zakresu reintegracji zawodowej (RZ2.2)	Liczba beneficjentów, którzy w 2010 r. skorzystali z usług organizacji w zakresie reintegracji zawodowej A16

Wskaźnik	Algorytm obliczenia wskaźnika
Stopień zróżnicowania oferty w zakresie reintegracji zawodowej (RZ3)	Jeżeli A18.1 > 1, to 1 punkt
	Jeżeli A18.2 > 1, to 1 punkt
	Jeżeli A18.3 > 1, to 1 punkt
	Jeżeli A18.4 > 1, to 1 punkt
	Jeżeli A18.5 > 1, to 1 punkt
	Jeżeli A18.6 > 1, to 1 punkt

Elementy składowe i sposób obliczenia indeksu cząstkowego „reintegracja zawodowa” – (RZ):

$$RZ = (RZ1 + RZ2.1 + RZ2.2 + RZ3)/4$$

WYMIAR 1.4 – Reintegracja społeczna (RS)

Wskaźnik	Algorytm obliczenia wskaźnika
Liczba osób, które skorzystały z działań organizacji z zakresu reintegracji społecznej w stosunku do przychodów organizacji (RS1.1)	Liczba beneficjentów, którzy w 2010 r. skorzystali z usług organizacji w zakresie reintegracji społecznej (pracownicy + beneficjenci)/ Wysokość przychodu organizacji $(A20.1 + A20.2) / (rzs2.3 + rzs2.9 + rzs2.21) * 100000$
Liczba osób, które skorzystały z działań organizacji z zakresu reintegracji społecznej (RS1.2)	Liczba beneficjentów, którzy w 2010 r. skorzystali z usług organizacji w zakresie reintegracji społecznej (pracownicy + beneficjenci) $A20.1 + A20.2$
Stopień zróżnicowania oferty w zakresie reintegracji społecznej (RS2)	Jeżeli A21.1 > 1, to 1 punkt
	Jeżeli A21.2 > 1, to 1 punkt
	Jeżeli A21.3 > 1, to 1 punkt
	Jeżeli A21.4 > 1, to 1 punkt
	Jeżeli A21.5 > 1, to 1 punkt
	Jeżeli A21.6 > 1, to 1 punkt
	Jeżeli A21.7 > 1, to 1 punkt
Obszar działań z zakresu reintegracji społecznej (RS3)	Jeżeli A19.1 = 1, to 1 punkt
	Jeżeli A19.2 = 1, to 1 punkt

Elementy składowe i sposób obliczenia indeksu cząstkowego „reintegracja społeczna” – (RS):

$$RS = (RS1.1 + RS1.2 + RS2 + RS3)/4$$

WYMIAR 2.1 – Usieciowienie (S)

Wskaźnik	Algorytm obliczenia wskaźnika
Przedsięwzięcia partnerskie – liczba przedsięwzięć (S1)	Liczba przedsięwzięć partnerskich, w jaką organizacja była zaangażowana w 2010 r. B2
Przedsięwzięcia partnerskie – liczba podmiotów (S2)	Liczba podmiotów, z którymi współpracowała organizacja w ramach realizacji przedsięwzięć partnerskich w 2010 r. B3

Wskaźnik	Algorytm obliczenia wskaźnika
Wielopodmiotowość współpracy (S3)	Jeżeli B4= 1, to 1 punkt Jeżeli B5.1= 1, to 2 punkty, B5.1= 2, to 1 punkt Jeżeli B5.2= 1, to 2 punkty, B5.2= 2, to 1 punkt Jeżeli B5.3= 1, to 2 punkty, B5.3= 2, to 1 punkt Jeżeli B5.4= 1, to 2 punkty, B5.4= 2, to 1 punkt Jeżeli B5.5= 1, to 2 punkty, B5.5= 2, to 1 punkt Jeżeli B5.6= 1, to 2 punkty, B5.6= 2, to 1 punkt Jeżeli B5.7= 1, to 2 punkty, B5.7= 2, to 1 punkt Jeżeli B5.8= 1, to 2 punkty, B5.8= 2, to 1 punkt Jeżeli B5.9= 1, to 2 punkty, B5.9= 2, to 1 punkt Jeżeli B5.10= 1, to 2 punkty, B5.10= 1, to 2 punkty Jeżeli B5.11= 1, to 1 punkt, B5.11= 2, to 2 punkty Jeżeli B5.12= 1, to 1 punkt, B5.12= 2, to 2 punkty

Elementy składowe i sposób obliczenia indeksu cząstkowego „poziom usieciowienia” – (S):

$$S = (S1 + S2 + S3)/3$$

WYMIAR 2.2 – Aktywizacja społeczna (AS)

Wskaźnik	Algorytm obliczenia wskaźnika
Praca społeczna (AS1)	Liczba osób świadczących pracę społeczną (przynajmniej raz w roku i przynajmniej raz w miesiącu) $((B10-B11)*1)+(B11*2)$ Uwaga! Doważone zostały osoby, które świadczyły tę pracę regularnie (przynajmniej raz na miesiąc)
Umowy wolontariacie (AS2)	Liczba umów wolontariackich $(B12.1-B12.2)*1)+(B12.2)$ Uwaga! Doważone zostały nowe umowy podpisane w 2010 r.
Liczba godzin wolontariackich (AS3)	Średnia miesięczna liczba godzin pracy społecznej (B13)
Poziom zaangażowania społecznego (AS4)	Jeżeli B14.1= 1, to 1 punkt, B14.1= 2, to 2 punkty, B14.1= 3, to 3 punkty Jeżeli B14.2= 1, to 1 punkt, B14.2= 2, to 2 punkty, B14.2= 3, to 3 punkty Jeżeli B14.3= 1, to 1 punkt, B14.3= 2, to 2 punkty, B14.3= 3, to 3 punkty Jeżeli B14.4= 1, to 1 punkt, B14.4= 2, to 2 punkty, B14.4= 3, to 3 punkty Jeżeli B14.5= 1, to 1 punkt, B14.5= 2, to 2 punkty, B14.5= 3, to 3 punkty Jeżeli B14.6= 1, to 1 punkt, B14.6= 2, to 2 punkty, B14.6= 3, to 3 punkty

Elementy składowe i sposób obliczenia indeksu cząstkowego „aktywizacja społeczna” – (as):

$$AS = (AS1 + (1/2* AS2) + (1/2*AS3)+AS4)/3$$

WYMIAR 3.1 – Usługi deficytowe (UD)

Wskaźnik	Algorytm obliczenia wskaźnika
Wsparciem w ramach działań z zakresu dostarczania usług deficytowych – Liczba osób (UD1)	Liczba osób objętych wsparciem w ramach działań z zakresu dostarczania usług deficytowych C3.1+C3.2+C3.3+C3.4+C3.5+C3.6+C3.7+C3.8
Liczba osób objętych wsparciem w ramach działań z zakresu dostarczania usług deficytowych w stosunku do liczby osób zatrudnionych w organizacji (UD2)	Liczba osób objętych wsparciem w ramach działań z zakresu dostarczania usług deficytowych / Liczba osób zatrudnionych w organizacji (C3.1+C3.2+C3.3+C3.4+C3.5+C3.6+C3.7+C3.8)/A1.1

Elementy składowe i sposób obliczenia indeksu częściowego „usługi deficytowe” – (UD):

$$UD = (1/2 * UD1) + (1/2 * UD2)$$

WYMIAR 3.2 – Produkt lokalny (PL)

Wskaźnik	Algorytm obliczenia wskaźnika
Wysokość przychodów – produkt lokalny (PL1)	Wysokość przychodów z działalności ekonomicznej powiązanej z produktem lokalnym – 2010 r. (C8)
Wysokość przychodów ze sprzedaży produktu lokalnego w ogóle przychodów organizacji (PL2)	Wysokość przychodów z działalności ekonomicznej powiązanej z produktem lokalnym – 2010 r. / Przychody ogółem

Elementy składowe i sposób obliczenia indeksu częściowego „produkt lokalny” – (PL):

$$PL = ((1/2 * PL1) + (1/2 * PL2))$$

WYMIAR 4 – Wiarygodność ekonomiczna (WE)

Wskaźnik	Algorytm obliczenia wskaźnika
Źródła finansowania (WE1)	Czy 50% przychodów jednostki stanowiły przychody z działalności gospodarczej i/lub działalności statutowej odpłatnej Jeżeli (F1.1+F1.2)>50% to 1 punkt (WE1)
Zysk (WE2)	Czy podmiot generował w roku 2010 zysk? Jeżeli (F3)=1 to 1 punkt (F3)
Kredyt (WE3)	Czy organizacja korzystała z i spłaciła kredyt bankowy? Jeżeli (F7)=1 to 1 punkt (F7rek)
Pożyczki 1(WE4)	Czy organizacja korzystała z i spłaciła kredyt bankowy? Jeżeli (F8)=1 to 1 punkt (F8rek)

Wskaźnik	Algorytm obliczenia wskaźnika
Pożyczki 2 (WE5)	Czy organizacja korzystała z i spłaciła kredyt bankowy? Jeżeli (F9)=1 to 1 punkt (F9rek)
Zaległość wobec Urzędu Skarbowego (WE7)	Czy organizacja posiada zaległości wobec urzędu skarbowego? Jeżeli (F11)=0 to 1 punkt (F11rek)
Zaległość wobec ZUS (WE8)	Czy organizacja posiada zaległości wobec ZUS? Jeżeli (F12)=0 to 1 punkt (F12rek)
Zaległość z tytułu podatków będących dochodem jednostek samorządów terytorialnych (WE9)	Czy organizacja posiada zaległości z tytułu podatków będących dochodem jednostek samorządów terytorialnych, jeżeli jest płatnikiem takiego podatku? Jeżeli (F13)=0 to 1 punkt (F13rek)
KRD BIG (WE10)	Czy organizacja jest notowana w Krajowym Rejestrze Długów Biura Informacji Gospodarczej S.A.? Jeżeli (F14)=0 to 1 punkt (F14rek)
Przeterminowane zobowiązania (WE11)	Czy organizacja wykazuje zobowiązania przeterminowane wobec banków i/ lub innych podmiotów? Jeżeli (F15)=0 to 1 punkt (F15rek)

Elementy składowe i sposób obliczenia indeksu cząstkowego „wiarygodność ekonomiczna” – (WE):

$WE = WE1 + F3 + F7rek + F8rek + F9rek + F11rek + F12rek + F13rek + F14rek + F15rek$

LITERATURA

Andrałojć M. [2012], *Spoleczna wartość pracy – metoda pomiaru na przykładzie SROI (Social value of work – calculation with SROI methodology)*, „Współczesne zarządzanie/Contemporary Management Quarterly”, No. 3.

Głowacki J., Jelonek M. [2012], *Interpretacja wyników modelu SWD*, Kraków (dokument niepublikowany).

Hausner J., Lariusz N. [2008], *Czynniki krytyczne tworzenia przedsiębiorstw społecznych. Przedsiębiorstwo społeczne – Konceptualizacja*, [w:] J. Hausner (red.), *Przedsiębiorstwa społeczne w Polsce: teoria i praktyka*, MSAP UEK, Kraków.

Herbst J. [2008], *Pole przedsiębiorczości społecznej w Polsce*, [w:] J. Hausner, A. Giza-Poleszczuk (red.), *Ekonomia społeczna w Polsce: osiągnięcia, bariery rozwoju i potencjał w świetle wyników badań*, FISE, Warszawa.

Mazur S., Pacut A. [2006], *Ekonomia społeczna i jej wartości konstytutywne*, [w:] *Ekonomia społeczna. Teksty*, 3/2006 (dostępne na: http://es.teksty.ekonomiaspoleczna.pl/pdf/2006_3_es_teksty.pdf#zoom=100).

Putnam R. [1995], *Demokracja w działaniu: Tradycje obywatelskie we współczesnych Włoszech*, Społeczny Komitet Wydawniczy ZNAK, Kraków, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa.

Sałustowicz P. [2007], *Pojęcie, koncepcje i funkcje ekonomii społecznej*, [w:] *Ekonomia społeczna. Teksty*, 2/2007 (dostępne na: www.owies.org.pl/media/pojecie-koncepcje-es.pdf).

ekonomia społeczna (eS)

Projekt „Zintegrowany System Wsparcia Ekonomii Społecznej” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

